

Empowered lives.
Resilient nations.

Річний звіт про виконану роботу за 2016 рік

Місцевий розвиток, орієнтований на громаду

Фаза III

Проект фінансується Європейським Союзом, співфінансується і впроваджується Програмою розвитку ООН

ПРООН тісно співпрацює з усіма верствами суспільства для того, щоб допомогти країнам розвинути спроможність протистояти кризам, розвивати та підтримувати економічне зростання, спрямоване на покращення життя кожної людини. Працюючи на території близько 170 країн, ми пропонуємо глобальне бачення з урахуванням специфіки місцевого розвитку з метою розширення прав та можливостей людей та підвищення життєздатності держав.

Нижче для ознайомлення пропонується звіт, який супроводжує запит на переказ трансшу. На нинішньому етапі реалізації Проекту, ми впевнені, що впродовж 2017 року нам вдасться досягнути високих результатів збалансованої діяльності в рамках Проекту, намічених у початковій документації Проекту.

Березень 2016 року

Хендрік ван Зіл (Хенк)
Міжнародний менеджер Проекту
Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй
Номер моб. тел.: +38 050 381 8990
henk.vanzyl@undp.org

Цілі сталого розвитку сприяють стійкому розвитку мирного та гармонічного суспільства, забезпечують справедливість для кожного та будують ефективні, підзвітні та дієві інститути на усіх рівнях.

Річний звіт про виконану роботу за 2016 рік

Місцевий розвиток, орієнтований на громаду

Фаза III

Зміст

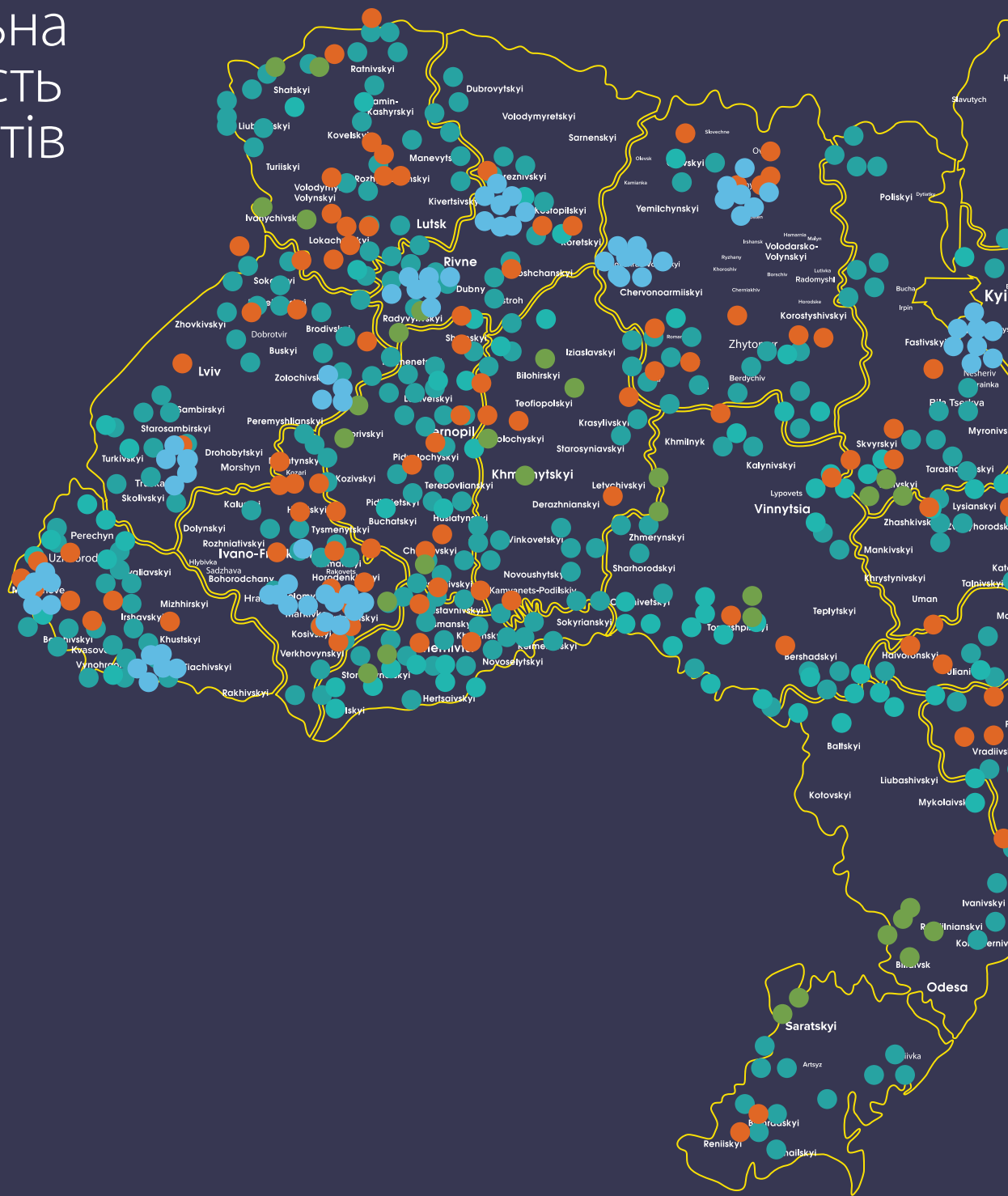
Резюме проекту	12
Глава 1: Вступ	22
1.1 Цілі проекту	23
1.2 Методологія реалізації проекту	23
1.3 Організація управління	24
1.4 Територія реалізації проекту	25
Глава 2: Сталий соціально-економічний розвиток на місцевому рівні	38
2.1 Діяльність, проведена у 2016 році	39
2.2 Розвиток структур з надання підтримки	40
2.2.1 Розвиток організацій громад	40
2.2.2 Створення форумів місцевого розвитку	42
2.2.3 Обласні координаційні ради	42
2.2.4 Ресурсні центри громад	43
2.3 Розвиток потенціалу	44
2.4 Реалізація мікропроектів	45
2.4.1 Планування, визначення пріоритетів та включення мікропроектів до планів діяльності	45
2.4.2 Підтримка мікропроектів	46
2.4.3 Затвердження мікропроектних пропозицій	46
2.4.4 Запровадження мікропроектів	53
Глава 3: Економічний розвиток сільських територій (ЕРСТ) ..	58
3.1 Відбір районів	60
3.2 Створення кооперативів	61
3.3 Реалізація мікропроектів	61
Глава 4: Розвиток міст	72
4.1 Налагодження партнерства з органами місцевого самоврядування	73
4.2 Розвиток потенціалу	74
4.3 Семінари та круглі столи	74
4.4 Структури підтримки	81
4.5 Підтримка мікропроектів	83
4.5.1 Затвердження мікропроектних пропозицій	84
4.5.2 Реалізація мікропроектів	85
4.6 Проведення інформаційно-просвітницьких кампаній: сприяння розвитку міст та ОСББ у розрізі 'управління змінами' ..	87

Глава 5: Інноваційні методи урядування	90
5.1 Інноваційне урядування у громадах	91
5.2 Міста-партнери	92
5.3 Мікропроектні пропозиції	93
5.4 Реалізація мікропроектів.....	93
5.5 Досягнення компоненту з розвитку «розумних міст» у 2016 році	94
Глава 6: Надання підтримки внутрішньо переміщеним особам (ВПО)	88
6.1 Історичний контекст	97
6.2 Основні проблеми – притулок та житлово-комунальні послуги	97
6.3 Заходи, вжиті Проектом МРГ	98
6.4 Реалізація мікропроектів.....	98
6.5 Досягнення у 2016 році	99
Глава 7: Управління знаннями.....	102
7.1 Центр управління знаннями (ЦУЗ) як складова Методології МРГ	103
7.1.1 Підтримка діяльності Центру управління знаннями (Національного ресурсного центру з питань сталого місцевого розвитку)	104
7.1.2 Поліпшення законодавства у сфері місцевого самоврядування	105
7.2 Підвищення поінформованості щодо процесу децентралізації	106
7.2.1 Кластерні тренінги з питань децентралізації	107
7.2.2 Моніторинг висвітлення діяльності ЦУЗ у ЗМІ, електронні бюлетені	108
7.2.3. Модерування та оновлення веб-порталу ЦУЗ... ..	108
7.3 Підвищення ефективності Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад (ВАССР) з питань підвищення обізнаності та формування політики	108
7.4 Портал з управління знаннями	109
7.4.1 Система онлайн-навчання та підвищення обізнаності.....	110
7.4.2 Формування політики	111
7.4.3 Досягнення ВАССР у 2016 році	111
7.5 Компонент з розробки навчальних планів	111
7.5.1 Тренінг для тренерів (ТТ) у селі Карпати на Закарпатті.....	112

7.5.2 Ресурсні центри	112
7.5.3 Відкриті лекції на тему сталого розвитку на місцевому рівні відбулися у Чернігівському національному технологічному університеті	116
7.5.4 На спільній стратегічній сесії члени національної мережі університетів-партнерів Проекту МРГ обговорили концепцію розвитку «розумних міст» у м. Золочів Львівської області	117
7.5.5 В Одесі відбувалися Всеукраїнські студентські дебати зі сталого розвитку.....	118
7.5.6 Тиждень сталого місцевого розвитку пройшов у 17 Українських університетах партнерської мережі МРГ	119
7.5.7 П'ята Всеукраїнська студентська літня школа зі сталого місцевого розвитку	120
Глава 8: Підтримка реформ з децентралізації	122
8.1 Посібник з децентралізації	125
8.2 Спроможні громади як підґрунтя регіонального розвитку	124
Глава 9: Медіа-заходи та публікації.....	128
9.1 Медіа-дні в рамках Проекту МРГ	130
9.2 Підготовка інформаційних матеріалів та коротких резюме діяльності Проекту МРГ	134
9.3 Розробка та публікація Збірників Проекту МРГ	135
9.4 Забезпечення наочності Проекту МРГ	135
9.5 Проект МРГ у соціальних мережах	136
9.6 Висвітлення у ЗМІ	137
9.7 Святування Днів Європи в Україні	137
Глава 10: Надання консультацій та управління Проектом... ..	140
10.1 Звітування перед донорами та партнерами	141
10.2 Веб-сайт Проекту МРГ-III	141
10.3 Створення електронної системи управління інформацією (e-MIS)	142
10.4 Контрольні візити керівництва Проекту	143
Фінансові показники	146
Додатки	148

Загальна кількість проектів

1256

Економічний розвиток
сільських територій

Разом 70

Основний
компонент

Разом 422

Відтворення
методології

Разом 151

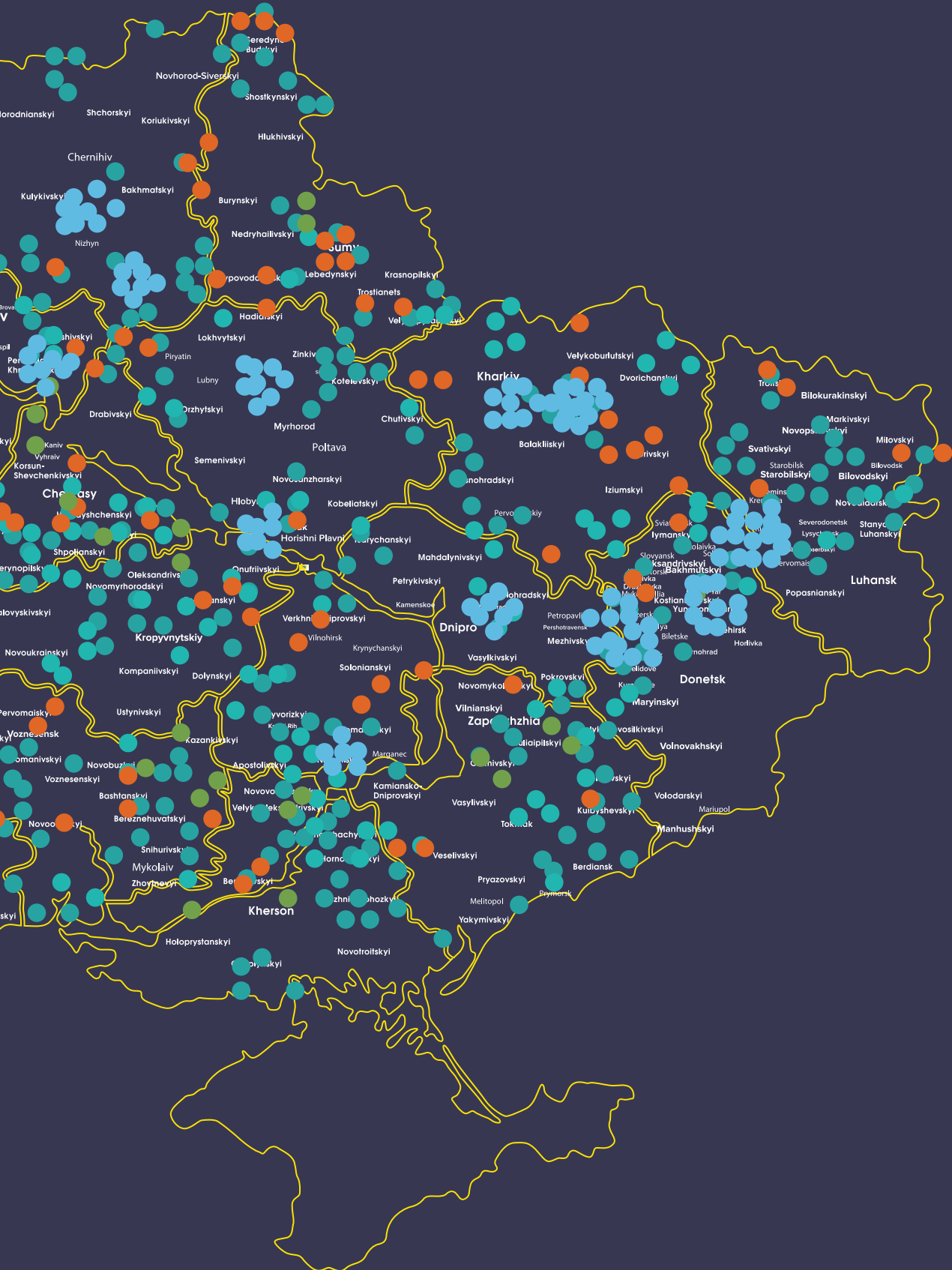
Розвиток
міст

Разом 413

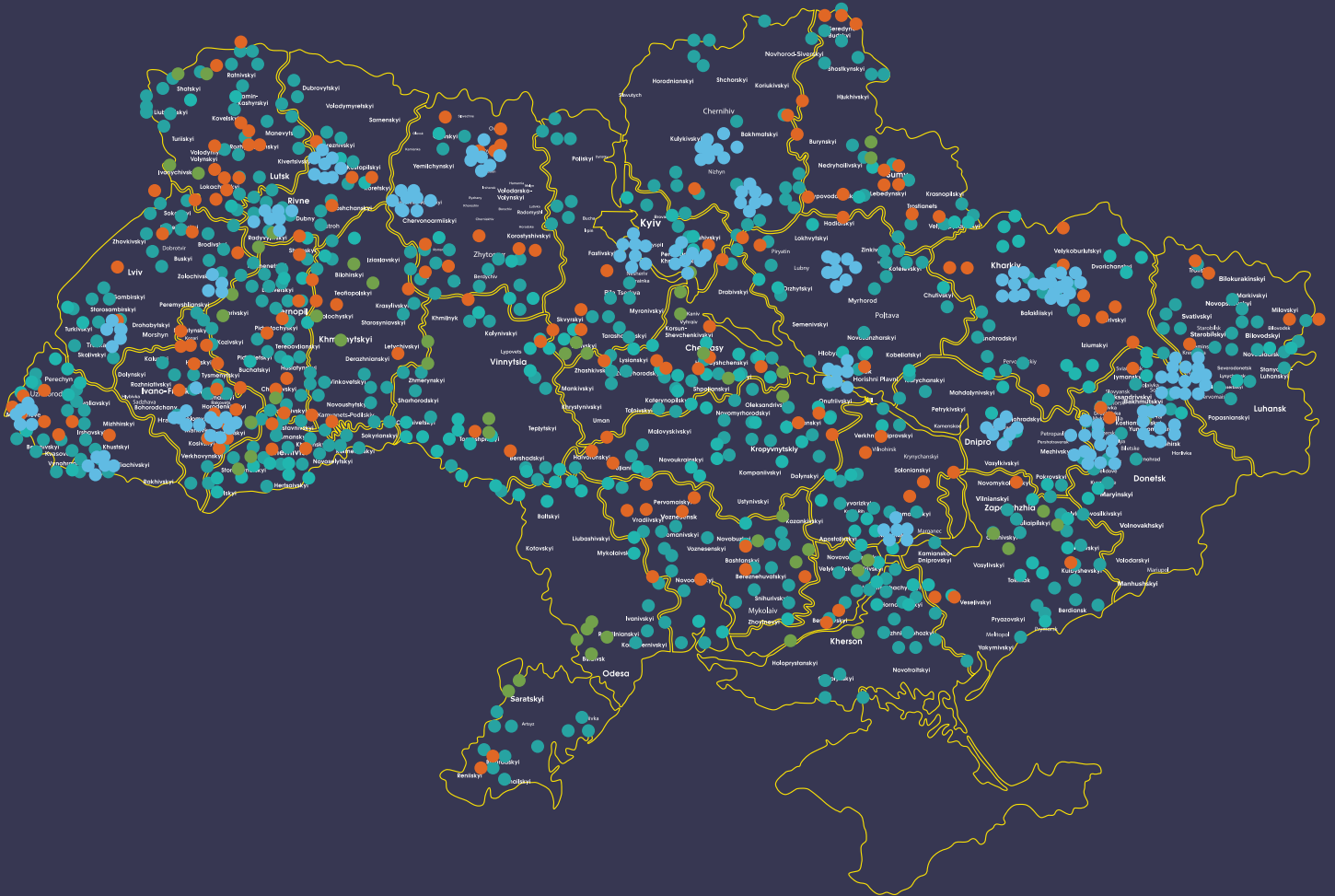
Енергозбереження та
енергоефективність

Разом 200

Загальна кількість проектів

1256

Економічний розвиток сільських територій

Область	Затверджені МПП
Черкаська	7
Чернівецька	6
Донецька	1
Херсонська	6
Хмельницька	4
Кіровоградська	7
Миколаївська	5
Одеська	4
Сумська	7
Тернопільська	6
Вінницька	6
Волинська	6

Разом 70

Розвиток міст

Область	Затверджені МПП
Чернігівська	27
Дніпропетровська	39
Донецька	62
Івано-Франківська	30
Харківська	26
Київська	25
Луганська	36
Львівська	35
Полтавська	26
Рівненська	30
Закарпатська	43
Житомирська	34

Разом 413

Основний компонент

Область	Затверджені МПП
Черкаська	15
Чернігівська	15
Чернівецька	17
Дніпропетровська	19
Донецька	18
Івано-Франківська	17
Харківська	9
Херсонська	20
Хмельницька	19
Кіровоградська	16
Київська	15
Луганська	26
Львівська	19
Миколаївська	18
Одеська	15
Полтавська	20
Рівненська	23
Сумська	17
Тернопільська	25
Вінницька	9
Волинська	21
Закарпатська	18
Запорізька	17
Житомирська	14

Разом 422

Відтворення методології

Область	Затверджені МПП
Черкаська	11
Чернігівська	1
Чернівецька	6
Дніпропетровська	13
Донецька	10
Івано-Франківська	0
Харківська	14
Херсонська	5
Хмельницька	7
Кіровоградська	9
Київська	7
Луганська	3
Львівська	5
Миколаївська	5
Одеська	9
Полтавська	5
Рівненська	2
Сумська	6
Тернопільська	2
Вінницька	14
Волинська	2
Закарпатська	2
Запорізька	8
Житомирська	5

Разом 151

Енергозбереження та енергоефективність

Область	Затверджені МПП
Черкаська	9
Чернігівська	4
Чернівецька	8
Дніпропетровська	8
Донецька	3
Івано-Франківська	15
Харківська	6
Херсонська	7
Хмельницька	5
Кіровоградська	10
Київська	9
Луганська	8
Львівська	7
Миколаївська	12
Одеська	7
Полтавська	6
Рівненська	7
Сумська	10
Тернопільська	9
Вінницька	8
Волинська	13
Закарпатська	10
Запорізька	8
Житомирська	11

Разом 200

Подяка нашим партнерам

Європейський союз надає фінансову та технічну допомогу в рамках української амбіційної програми реформ, реалізуючи свої проекти в найрізноманітніших секторах, областях та містах України. Допомога зі сторони ЄС полягає, зокрема, у підтримці демократичного прогресу та ефективного управління, нарощуванні потенціалу в адміністративній сфері та розвитку інфраструктури. Проект МРГ як механізм реалізації місцевого розвитку підтримується з 2008 року. Починаючи з 2015 року, він був повністю приведений у відповідність з програмою надання широкомасштабної підтримки ЄС для реформ у сфері децентралізації, економічного розвитку та залучення громадянського суспільства.

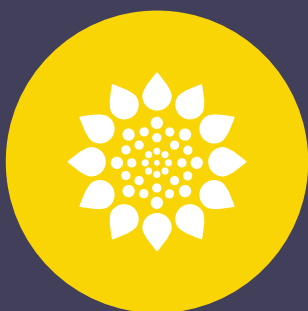

Проект МРГ реалізується у співпраці з 24 обласними радами, в чиїх офісах розмістилися Регіональні координатори Проекту

 Черкаська обласна державна адміністрація та рада	 Чернівецька обласна державна адміністрація та рада	 Житомирська обласна державна адміністрація
 Чернівецька обласна державна адміністрація та рада	 Дніпропетровська обласна рада	 Донецька обласна державна адміністрація та рада
 Івано-Франківська обласна державна адміністрація та рада	 Харківська обласна державна адміністрація та рада	 Херсонська обласна державна адміністрація та рада
 Кіровоградська обласна державна адміністрація та рада	 Хмельницька обласна державна адміністрація та рада	 Київська обласна державна адміністрація та рада
 Львівська обласна державна адміністрація та рада	 Луганська обласна державна адміністрація та рада	 Миколаївська обласна державна адміністрація та рада
 Одеська обласна державна адміністрація	 Полтавська обласна державна адміністрація та рада	 Рівненська обласна державна адміністрація та рада
 Сумська обласна державна адміністрація	 Вінницька обласна державна адміністрація	 Волинська обласна державна адміністрація
 Тернопільська обласна державна адміністрація	 Закарпатська обласна державна адміністрація	 Запорізька обласна державна адміністрація

Перелік використаних скорочень

ВАССР	Всеукраїнська асоціація сільських та селищних рад	ПРГ	План розвитку громади
ВМ	Відтворення методології МРГ	ПРООН	Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй
ВПО	Внутрішньо переміщені особи	РДА	Районна державна адміністрація
ЕЕ	Компонент проекту з енергозбереження та енергоефективності	РР	Районна рада
ЕРСТ	Компонент з економічного розвитку сільських територій	РРЦГ	Районний ресурсний центр громад
ЄС	Європейський союз	РЦГ	Ресурсний центр громади
КО	Контактна особа	СОК	Сільськогосподарський обслуговуючий кооператив
КУП	Команда управління Проектом (головний офіс МРГ у Києві)	СР/МР	Сільська рада/Міська рада
МВ	Меморандум про взаєморозуміння (те ж саме, що й УП)	СРГ	Спеціаліст з розвитку громад (співробітник Проекту в регіоні)
МЕР	Компонент проекту з місцевого економічного розвитку	СУСОКУ	Союз учасників сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів України
МП	Мікропроект (проект громади)	ТІЦ	Технічний інформаційний центр
МПП	Мікропроектна пропозиція	УАРОР	Українська асоціація районних та обласних рад
МРГ	Місцевий розвиток, орієнтований на громаду	УЗ	Компонент проекту з управління знаннями
ОГ	Організація громади	УП	Угода про партнерство (те ж саме, що й МВ)
ОДА	Обласна державна адміністрація	ФМР	Форум місцевого розвитку
ОКР	Обласна координаційна рада	ФРМ	Форум розвитку міст
ОПВ	Обласний підрозділ з впровадження Проекту (те ж саме, що й ОРЦГ)	ЦУЗ	Центр управління знаннями
ОР	Обласна рада	ЦНАП	Центр надання адміністративних послуг
ОРЦГ	Обласний ресурсний центр громад (те ж саме, що й ОПВ)	U-LEAD	Програма для України з розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку
ОСББ	Об'єднання співвласників багатоквартирних будинків		
ОТГГ	Об'єднана територіальна громада «Громада»		
ОСН	Орган самоорганізації населення		

Резюме Проекту: в контексті реалізованих заходів

Благодотримувач від
Проекту МРГ з
м. Миколаїв

Загальний огляд проекту

Проект «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» (МРГ), який фінансується ЄС, сприяє сталому соціально-економічному розвитку на місцевому рівні шляхом зміцнення управління, що ґрунтується на принципах широкої участі, та укріплення ініціатив, орієнтованих на громаду по всій Україні. МРГ мобілізує місцеві органи влади, громадські організації та представників приватного сектору з метою планування та реалізації спільних проектів, спрямованих на покращення умов проживання для людей у неблагополучних міських та сільських районах на території 80 відсотків областей (районів) України. У цілому, впродовж I-III фаз МРГ було підтримано близько 3,900 ініціатив з місцевого розвитку, серед яких 1,810 проектів спрямовані на відновлення будівель шкіл та дитячих садочків, 708 проектів стосуються медичних пунктів, 157 – систем водопостачання, 18 – охорони навколишнього середовища, 64 – сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, та 1,044 проектів у сфері енергозбереження.

Згідно з оцінками, близько 5.6 мільйонів осіб більше, ніж на 2,830 місцевих адміністративних одиницях (тобто майже 20 відсотків від загальної кількості населення) отримали підтримку та вигоду в рамках Проекту МРГ, починаючи з 2008 року, тим самим було закладено фундамент для успішного запровадження реформ з децентралізації уряду та регіональної політики.

Упродовж 2016 року відбулося багато значних змін, які стосуються українських реформ з децентралізації та реформування місцевих органів управління. У цілому, було сформовано 366 нових Об'єднаних територіальних громад, розпочато фіскальну децентралізацію та запущено масштабні програми з підтримки реформ. Мережі, механізми та досвід, сформований в рамках МРГ по всій Україні, доповнюють нову багатосторонню програму з підтримки децентралізації та реформування місцевих органів управління (U-LEAD) шляхом укріплення потенціалу, надання практичної допомоги та отримання важливого досвіду в ході практичної реалізації нових структур управління, зокрема новостворених ОТГ, які формуються як ключові партнери з підтримки місцевого розвитку.

МРГ продовжує діяти як добре структурований та прозорий механізм реалізації, який забезпечує методологією та стимулює місцеві громади сприяти сталому соціально-економічному розвитку на локальному рівні, надаючи підтримку в першу чергу соціально незахищеним верствам населення та тим сферам, які входять до першочергових задач національних реформ, зокрема енергозбереження та енергоефективність, здоров'я, охорона навколишнього середовища та управління водними ресурсами. МРГ може швидко запровадити поточні програмні директиви та залучити необхідні ресурси на рівні місцевих громад у сільських та маргіналізованих районах в усіх областях України. Працюючи за принципом спільного фінансування за участю уряду за ставкою майже 50 відсотків в середньому, МРГ допомагає доставляти фінансову допомогу ЄС для цілей місцевого розвитку, що призводить до відчутних помітних змін, які орієнтовані на задоволення потреб людини, на рівні громад. 2016 рік продемонстрував зростаючу довіру до «бренду» МРГ, загальна кількість згадувань у ЗМІ про який досягла 1,198 разів, з яких 138 – у національній українській пресі.

Серед досягнень цього року – і поширення Об'єднань співвласників багатоквартирного будинку (ОСББ) для цілей підвищення енергоефективності та міського розвитку, а також розробки у сфері Управління знаннями. До Мережі МРГ зі сталого розвитку долучилися ще 7 університетів, а їхня загальна кількість досягла 40.

Оглядова інформація про Проект

Будучи профінансованим ЄС, Проект МРГ, який співфінансується та виконується ПРООН, прагне встановити важливі партнерські відносини та залучитися підтримкою Уряду України на національному, регіональному та місцевому рівнях. Організації громад (ОГ) становлять основу підходу, орієнтованого на громаду. Вони можуть бути різноманітних правових форм: Органи самоорганізації населення («ОСН»), Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку («ОСББ») або Сільськогосподарський обслуговуючий кооператив («СОК»).

Соціальна мобілізація залишається важливим кроком до зміцнення системи підзвітності місцевого уряду в майбутньому. Такій активізації громади сприяє діяльність досвідчених громадських пропагандистів ПРООН у конструктивних умовах за участі місцевих посадовців, що стимулює збільшення об'єму послуг, що надаються локальними органами влади. МРГ є позитивною відправною точкою для досить нестабільної взаємодії між громадами та чиновниками, а також підґрунтям для виникнення соціальної довіри та соціального капіталу. Таким чином, МРГ створює додаткові стимули для співпраці між органами влади та громадами шляхом формування взаємовигідних партнерських відносин та фінансування можливостей на локальному рівні.

У цілому, впродовж I, II та III фаз МРГ було запроваджено 3,900 ініціатив з місцевого розвитку, серед яких 1,810 проектів спрямовані на відновлення будівель шкіл та дитячих садочків, 708 проектів стосуються медичних пунктів, 157 – систем водопостачання, 18 – охорони навколишнього середовища, 64 – сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, та 1,044 проектів у сфері енергозбереження. Згідно з оцінками, близько 5.6 мільйонів осіб більше, ніж на 2,830 місцевих адміністративних одиницях (тобто майже 20 відсотків від загальної кількості) отримали підтримку та вигоду в рамках Проекту МРГ, починаючи з 2008 року. Більше 20,000 членів громад та 5,816 місцевих та регіональних посадових осіб пройшли підготовку з питань інституційного розвитку, фінансової децентралізації та управління фінансами, управління проектами, які орієнтовані на громаду, а також спільного планування та оцінювання. [Центр управління знаннями](#), організований в рамках МР, допомагає систематизувати та розповсюджувати знання та найкращі практики щодо мобілізації громади та врядування за участі громад.

[Вигодонабувачі від Проекту МРГ з м. Суми з новим трактором, придбаним за підтримки МРГ](#)

Проект МРГ: Фаза III

Третя фаза Проекту МРГ (МРГ III) безпосередньо направлена на підтримку Уряду України щодо реалізації реформ у сфері децентралізації та місцевих органів управління, згідно з Розпорядженням Уряду «Щодо реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» від 2014 року. На території східних регіонів України, яких торкнувся конфлікт, МРГ зробив свій внесок в діяльність з відновлення областей, надавав підтримку ВПО в умовах посилення соціальної об'єднаності общин, які приймають переміщених осіб, шляхом соціальної мобілізації та реформування місцевих органів управління. Технічна підтримка, нарощення потенціалу та фінансування в рамках МРГ розширили автономність та створили механізми організаційної підтримки місцевих органів влади, а також дозволили досягти подальшої вертикальної активізації залучення громад по всій території країни. Заходи МРГ продовжують зосереджуватися на відновленні базової соціальної та комунальної інфраструктури у таких пріоритетних сферах, як енергоефективність, охорона здоров'я, охорона довкілля та управління водними ресурсами, а також розвиток сільськогосподарської діяльності у сільських, міських та напівміських районах.

МРГ III пропонує ще більше можливостей для муніципалітетів у сфері підвищення енергоефективності у багатоквартирних будинках з залученням відповідних ОГ, що доповнюється розвитком інституційного потенціалу муніципальних органів влади для застосування інноваційних практик з залучення громадян на мікролокальному рівні. Ресурсні центри для цілей місцевого розвитку, які наразі існують у 201 районі та 25 муніципалітетах, продовжують запроваджуватися і на інших територіях з метою організації вузлів з обслуговування у сфері розвитку, орієнтованого на громаду. 17 обласних університетів включили курси з принципів сталого та усестороннього розвитку та методологію запровадження місцевого розвитку, орієнтованого на громаду, у свої навчальні програми.

Проект МРГ заснований на концепції спільної відповідальності та спільного фінансування проектів місцевого розвитку. Період реалізації III фази Проекту МРГ – 2014-2017 рр., загальний бюджет проекту складає 23.8 млн. євро, (з них 23 млн. євро надає Європейський Союз та 800 тис. євро – ПРООН в Україні). Велике значення має співфінансування проекту з місцевих бюджетів органів влади та власних коштів вигодонабувачів, але обсяги таких інвестицій будуть залежати від їхнього фінансового становища на момент здійснення співфінансування. Незважаючи на те, що економічна криза уповільнила реалізацію програм центральних органів влади з підтримки ініціатив громади, регіональна влада продовжує запроваджувати підхід МРГ, використовуючи свої власні фінансові ресурси. Новим позитивним моментом для МРГ є те, що регіональні органи влади зазвичай інвестують у додаткову суміжну діяльність. Таке суміжне фінансування збільшило ефективність використання ресурсів Програми МРГ, а його орієнтовний розмір оцінюється в 4.5 млн. євро на рік.

На сьогодні, діяльність Проекту МРГ розгорнута в усіх 24 областях України та у 201 районі, серед 800 сільських громад та у 25 містах. У рамках III фази, Проектом було надано підтримку 819 місцевим організаціям громад (ОГ), організовано 70 сільськогосподарських економічних кооперативів, 52 медичні центри, розроблено 46 схем забезпечення населення питною водою, 200 схем підвищення енергоефективності, 413 схем розбудови міського житла та 473 проектів у сфері енергозбереження. За оцінками, кількість осіб, які стали вигодонабувачами Програми, досягла 3.73 мільйонів осіб.

Роль каталізатора Проекту МРГ у сфері запровадження реформ з децентралізації відіграє тісний взаємозв'язок, який встановився між громадами-партнерами МРГ, та добровільне рішення сільських та міських рад щодо формування об'єднаних територіальних громад.

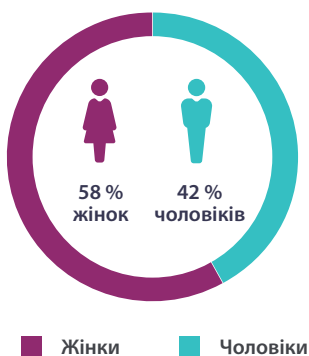
Загальний огляд

2016: короткий огляд

У 2016 році, МРГ продовжив досягати хороших результатів у відповідності з затвердженим Річним планом робіт на 2016 рік та проектною документацією. Нижче наведено деякі дані (для отримання більш детальної інформації дивіться розділ Стислий статистичний огляд, Глава 1).

- + Цілі: 24 області, 200 райони, 1,000 сільських рад, 1,000 ОГ, 200 ФМР, 200 РЦГ, 800 мікропроектів; 1,5 млн. бенефіціарів
- + **Результати: 24 області, 201 райони, 800 місцевих рад, 819 ОГ, 219 ФМР, 219 РЦГ, 773 мікропроектів; 2,2 млн. бенефіціарів**
- + МРГ охопив 24 області, 201 районів та 800 місцевих рад;
- + підтримано 773 ініціативи громад у таких сферах, як енергозбереження, охорона громадського здоров'я та водопостачання/покращення санітарних умов.
- + 2.2 млн. українських громадян стали прямими кінцевими бенефіціарами Проекту.
- + 169,337 чоловіків та жінок (членів ОГ) з 323,117 домогосподарств спільними зусиллями організували 774 організації громад, що пройшли відповідну реєстрацію (42% членів ОГ- чоловіки, 58% – жінки). Охоплено приблизно 83.2% цільових домогосподарств;
- + Засновано 219 форумів місцевого розвитку та 219 ресурсних центрів громад, яким було надано підтримку з метою сприяння спільному плануванню та реалізації ініціатив громад;
- + у 1,492 тренінгах взяло участь 31, 000 осіб.
- + надано підтримку 773 ініціативам громад у таких пріоритетних сферах, як енергозбереження, охорона громадського здоров'я та водопостачання/покращення санітарних умов.

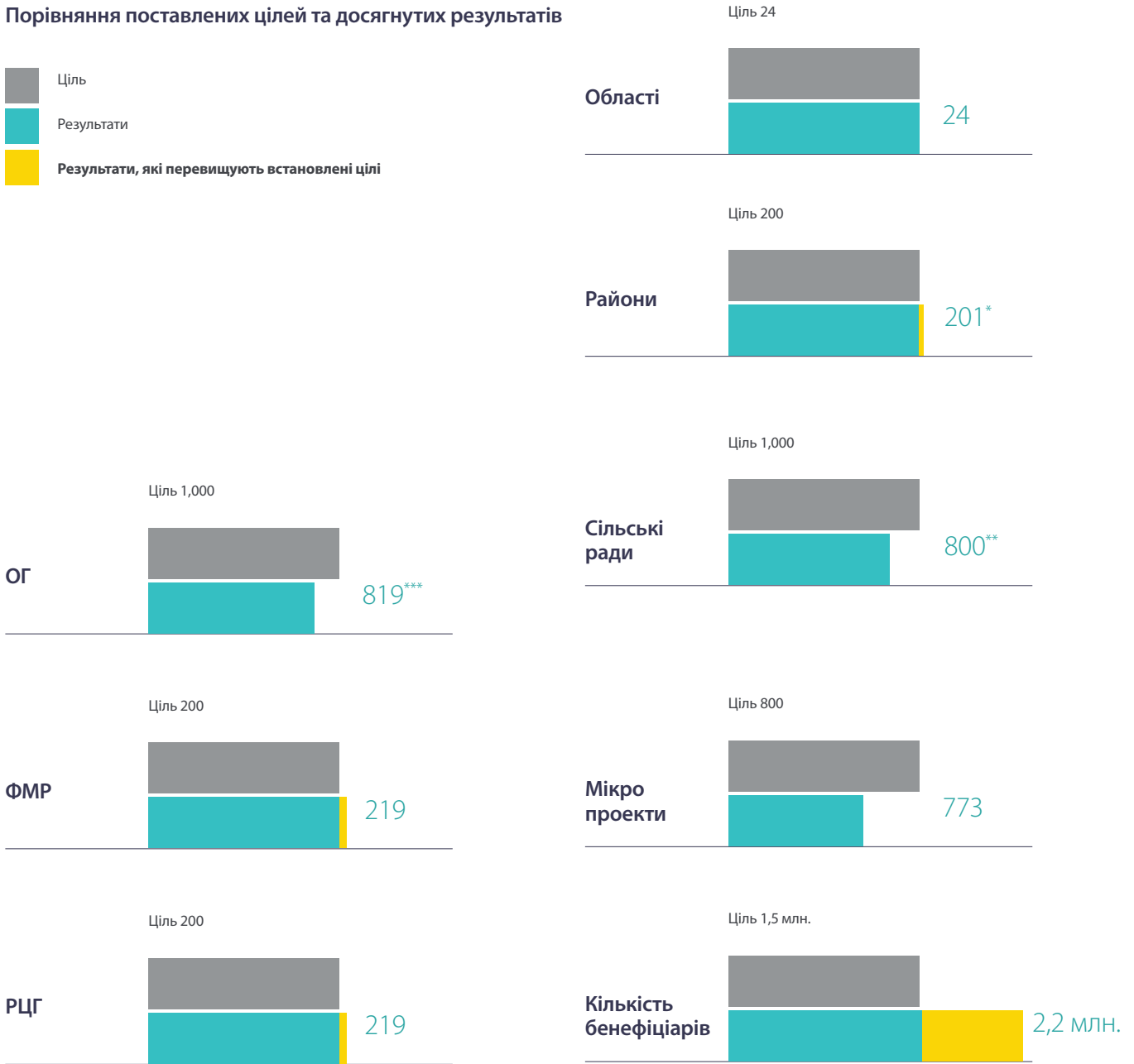
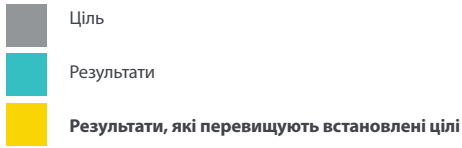

219
Форумів з
місцевого
розвитку

+ 219
Ресурсних
центрів
громади

Порівняння поставлених цілей та досягнутих результатів

* Показник 201 – це кількість районів, відібраних для реалізації основного компоненту та компонентів з відтворення методології та енергоефективності. В окремому порядку, 26 районів було відібрано для реалізації компоненту з економічного розвитку сільських територій. З цих 26 районів, 8 також беруть участь в реалізації інших компонентів. Таким чином, загальна кількість районів, на території яких реалізовується третя фаза Проекту МРГ, сягає 219.

** В рамках Проекту МРГ вживається низка заходів з метою забезпечення відтворення та стійкого характеру методології, орієнтованої на громаду. У 40 районах (додатково до районів, обраних на початку) було відібрано певну кількість селищних та міських рад для участі у проекті (в середньому, 5 на район). Представники таких обраних громад та районів проходять навчання та отримують нефінансову допомогу у відтворенні методології МРГ. Крім того, громади запроваджують мікропроекти без фінансової допомоги зі сторони Проекту МРГ. Цим пояснюються значні розбіжності, які можуть спостерігатися в показниках, які представлені в рядках 3-5 (міські та селищні ради/громади) та рядку 11 (мікропроекти). Ще однією причиною виникнення таких розбіжностей може бути рішення громад про відмову від реалізації мікропроектів, що пояснюється досить очікуваними причинами, зокрема фінансовими труднощами або рішенням більшості членів громади.

*** Показник 819 – це кількість організації громади (ОГ), які були перенесені або створені для співпраці з Проектом МРГ. Не всі ці ОГ були зареєстровані для подальшої співпраці з Проектом. З різних причин 12 ОГ припинили співпрацю на етапі реєстрації.

Муніципальні житлові служби та інноваційне управління

- + Розширення діяльності ОСББ
**Сформовано 134 ОСББ,
Запроваджено 208 мікропроектів**
- + Інноваційне управління
Підтримано 30 мікропроектів

Сталий розвиток на місцевому рівні та надання громадських послуг

- + Водопостачання
Підтримано 15 мікропроектів
- + Охорона здоров'я
Підтримано 8 мікропроектів
- + Енергоефективність/Економія
Підтримано 209 мікропроектів

Економічний розвиток сільських територій та кооперативів

- + Підтримано 45 мікропроектів

Управління знаннями/Підтримка процесу розробки стратегії

- + Надано підтримку двом національним асоціаціям у сфері розробки стратегії (Українська асоціація районних та обласних рад і Всеукраїнська асоціація сільських та селищних рад)
- + Підготовлено 12 рекомендацій з питань розробки стратегії для удосконалення законодавства у сфері місцевого управління
- + Проведено 10 онлайн курсів в рамках дистанційного навчання для місцевих органів самоуправління. Близько 2, 400 осіб пройшли навчання в режимі онлайн.

Висвітлення діяльності Проекту засобами масової інформації

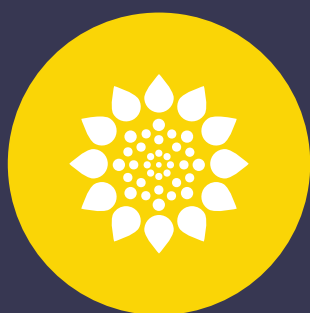
- + 1198 індивідуальних згадок в засобах масової інформації
- + 559 публікацій на веб-сайтах, 559 матеріалів, розміщених в мережі Інтернет

Крім того:

- + Два ЦНАП відкрито в м. Шумськ Тернопільської області та с. Миляч Рівненської області. Вперше ЦНАП було відкрито в межах Об'єднаної територіальної громади (м. Шумськ) та у сільській місцевості (с. Миляч).

Вигодотримувачі від
Проекту МРГ в Рівненській
області отримали можливість
користуватися кращим
медичним обслуговуванням

01

Вступ

Проект МРГ-III фінансується Європейським Союзом і спів-фінансується та виконується Програмою розвитку ООН (ПРООН) за підтримки уряду України і в тісному партнерстві з місцевими органами влади та самоврядування. Загальний бюджет проекту складає 23,8 млн. євро: 23 млн. євро надаються Європейським Союзом та 800 тис. євро – ПРООН в Україні.

1.1 Цілі Проекту

1.2 Методологія запровадження

Стратегічна мета Проекту полягає у розвитку потенціалу місцевих громад і органів влади щодо участі у процесі спільного прийняття рішень та використання цієї сприятливої ситуації для співробітництва між широким колом зацікавлених сторін і реалізації багатогалузевих заходів із забезпеченням співпричетності до цього процесу на місцевому рівні. Цей метод побудований за принципом «знизу догори». Він передбачає залучення до процесу на кожному етапі його реалізації, по мірі розгортання проекту, зацікавлених сторін на місцях (мікрорівні), на середньому рівні (рівень районів і областей) і на макрорівні (національний рівень). Процес впровадження Проекту МРГ передбачає комплекс напрямів діяльності та цільові орієнтири, які допомагають досягти помітних результатів.

Проект налагоджує багаторівневе партнерство із залученням відібраних районів, сільських/міських рад та місцевих громад. Їх відбір проводиться шляхом відкритого конкурсу за критеріями рівня соціально- економічних труднощів, зокрема у таких сферах, як охорона здоров'я, водопостачання, енергопостачання і стан навколишнього середовища. Через процес відбору Проект охоплює найбільш уразливі території та групи населення регіону/району у національному контексті.

Діяльність Проекту МРГ на місцевому рівні ведеться у рамках партнерства з зацікавленими сторонами. Така співпраця з учасниками базується на готовності та прихильності партнерів (громад, сільських і міських рад, районних органів влади, обласних органів влади, вищих навчальних закладів, об'єднань органів місцевого самоврядування, приватного сектора) як в участі у витратах, так і в спільному прийнятті рішень.

Інструмент соціальної мобілізації МРГ залучає зацікавлені сторони і створює сприятливе середовище для спільного прийняття рішень і запровадження ініціатив. Організація громади (ОГ) формується за участі не менш, ніж 80% домогосподарств відібраної громади з метою відображення спільного бачення громадою своїх пріоритетів та їхньої реалізації; форуми місцевого розвитку (ФМР) створюються на районному рівні для спільного прийняття рішень, мобілізації ресурсів та координації на місцях; обласні координаційні ради (ОКР) створюються на регіональному рівні, а також для цілей моніторингу діяльності Проекту в регіоні, вирішення питань, пов'язаних із місцевою політикою та процедурами, підтримки розробки програм і мобілізації ресурсів. На національному рівні створено Координаційну раду, яка забезпечує координацію діяльності та консультативну підтримку в національному масштабі.

Потенціал ОГ розбудовується таким чином, щоб вони могли приймати рішення спільно з місцевими органами влади, мобілізувати ресурси, впроваджувати місцеві пріоритети та забезпечувати сталість результату. Потенціал партнерів (сільських і міських рад, районів, областей тощо) зміцнюється у плані розвитку людських ресурсів для реалізації підходу на основі участі, поширюваного Проектом. Як інструменти для розвитку потенціалу використовуються тренінги, навчальні візити, громадські дискусії та приватні діалоги, невеликі гранти (на проекти громад), а також відповідні інституційні механізми.

1.3 Організація управління

Управління Проектом здійснює Представництво ПРООН в Україні під загальним керівництвом Заступника Постійного представника і безпосереднім контролем з боку Старшого програмного менеджера. Проект впроваджується командою Проекту, центральний офіс якої знаходиться у Києві, а також 24-ма обласними підрозділами з впровадження, тобто по одному в кожній області. Обласна влада надає підтримку обласним підрозділам з впровадження (ресурсним центрам громад) шляхом виділення приміщень та співробітників. Аналогічним чином кожен район-партнер призначає одного посадовця з метою координації та запровадження проектів. Крім того, МРГ забезпечує їх затвердженою методологією для створення районних ресурсних центрів громади. Разом вони забезпечують діяльність Проекту на місцевому рівні. Як ФМР, так і ОКР виконують функції керівного органу на місцевому та регіональному рівні, а Координаційна рада Проекту виступає керівним органом на національному рівні. Для отримання вчасного і якісного результату створюються відповідні «Наглядові комітети з якості» (НКЯ) та «Інформаційні системи управління» (ІСУ) з метою безпосереднього залучення партнерів до процесу моніторингу і оцінки діяльності Проекту. Потік інформації йде знизу догори та за участі громад. Різні види засобів масової інформації заохочуються до підвищення рівня поінформованості громадськості про діяльність Проекту з метою забезпечення прозорості.

1.4 Географія Проекту

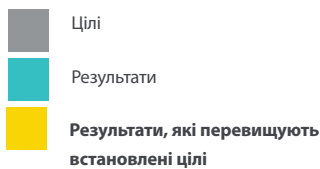
Проект МРГ-III реалізується в усіх областях України та охоплює всього 201 район та 25 міст. Партнерами Проекту МРГ є організації громад, місцеві та обласні органи влади, відповідні міністерства, комітети Парламенту, національні асоціації місцевих рад та вищі навчальні заклади України.

Сталий соціально-економічний розвиток на місцевому рівні

Цілі: 24 області, 200 райони, 1,000 сільських рад, 1,000 ОГ, 200 ФМР, 200 РЦГ, 800 мікропроектів; 1,5 млн. бенефіціарів

Результати: 24 області, 201 райони, 800 місцевих рад, 819 ОГ, 219 ФМР, 219 РЦГ, 773 мікропроектів; 2,2 млн. бенефіціарів

Порівняння поставлених цілей та досягнутих результатів

* Показник 201 – це кількість районів, відібраних для реалізації основного компоненту та компонентів з відтворення методології та енергоефективності. В окремому порядку, 26 районів було відібрано для реалізації компоненту з економічного розвитку сільських територій. З цих 26 районів, 8 також беруть участь в реалізації інших компонентів. Таким чином, загальна кількість районів, на території яких реалізується третя фаза Проекту МРГ, сягає 219.

** В рамках Проекту МРГ вживається низка заходів з метою забезпечення відтворення та стійкого характеру методології, орієнтованої на громаду. У 40 районах (додатково до районів, обраних на початку) було відібрано певну кількість селищних та міських рад для участі у проекті (в середньому, 5 на район). Представники таких обраних громад та районів проходять навчання та отримують нефінансову допомогу у відтворенні методології МРГ. Крім того, громади запроваджують мікропроекти без фінансової допомоги зі сторони Проекту МРГ. Цим пояснюються значні розбіжності, які можуть спостерігатися в показниках, які представлені в рядках 3-5 (міські та селищні ради/громади) та рядку 11 (мікропроекти). Ще однією причиною виникнення таких розбіжностей може бути рішення громад про відмову від реалізації мікропроектів, що пояснюється досить очікуваними причинами, зокрема фінансовими труднощами або рішенням більшості членів громади.

*** Показник 819 – це кількість організації громади (ОГ), які були перенесені або створені для співпраці з Проектом МРГ. Не всі ці ОГ були зареєстровані для подальшої співпраці з Проектом. З різних причин 12 ОГ припинили співпрацю на етапі реєстрації.

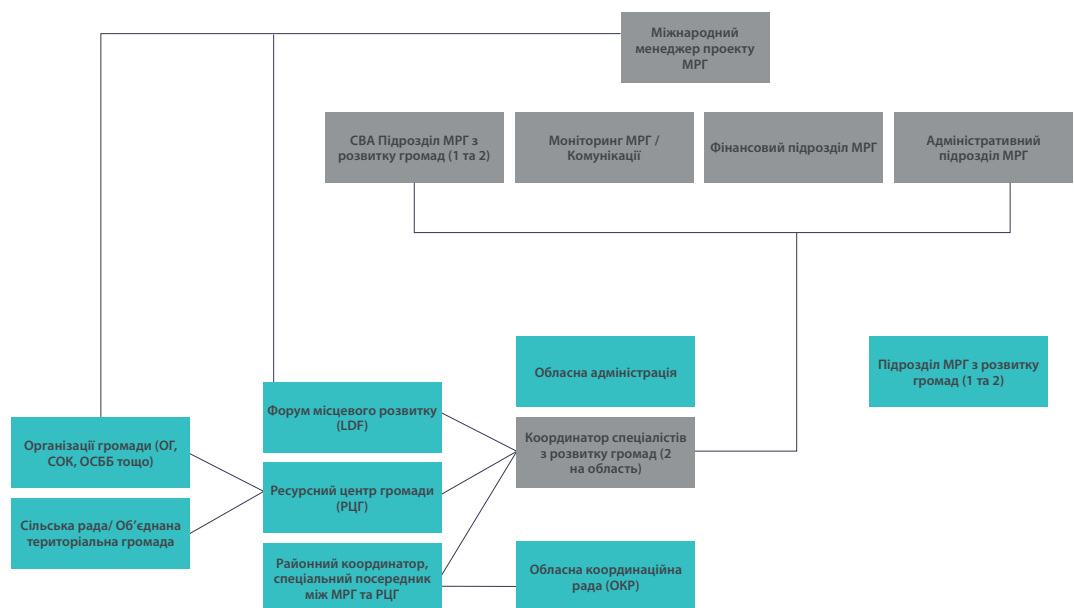
Ключові компоненти програми МРГ-III націлені на розвиток партнерських відносин з метою досягнення значущих результатів сталого розвитку по всій території країни. ЦЕ означає розробку спільними зусиллями за участі громад пріоритетних планів, розробка пропозицій щодо проектів, ініціаторами яких є общини, погодження мікропроектів та їхнє фінансування, а також постійний контроль виконання з метою забезпечення максимальної прозорості та підзвітності.

Інструмент соціальної мобілізації МРГ слугує для залучення місцевих громад та органів влади до прийняття спільних рішень, сумісного покриття витрат, реалізації проектів, а також розробки стійких механізмів для забезпечення фінансування розвитку. Відповідно до плану щодо розподілу внесків, 5% загальної вартості мікропроєкту має становити внесок ОГ, мінімум 20% - внесок з місцевого бюджету та 75% - з Проєкту МРГ. Разом з тим, з огляду на складнощі, з якими стикаються місцеві бюджети, було прийнято рішення застосовувати гнучкий підхід до визначення їхньої частки співфінансування, зокрема в регіонах, яких торкнувся конфлікт на Сході.

Ініціювання заходів у сфері розвитку на регіональному рівні та залучення громади дозволяє отримувати унікальні розробки, які є надзвичайно важливими для громади. У той час як МРГ надає технічну підтримку в рамках цього процесу, фактична участь кожної урядової структури дає можливість не лише розширити потенціал ОГ і місцевих органів влади, а й укріпити правила такої участі уряду. По суті, 'стратегія виходу' під час втручання до МРГ – це контрольована та прогресивна передача ОГ до місцевих та регіональних органів влади, які нещодавно стали дієздатними. Успіх цього процесу менш помітний, аніж здатність ОГ мобілізувати ресурси власними силами на урядовому рівні.

Метою цього процесу є прийняття рішень за участі громад та контроль втілення проєкту на усіх його етапах. До ключових структур належать Організації громад (ОГ) на місцевому рівні, Форум місцевого розвитку (ФМР) та Ресурсні центри громади на районному рівні, Обласні координаційні ради (ОКР) та Ресурсні центри громади на обласному рівні.

Протягом 2016 року, було проведено 1,492 тренінгів для навчання 11,421 чоловіків та 15,466 жінок. За допомогою таких тренінгів члени громади пройшли підготовку у сфері мобілізації громади та спільного планування за участю громади. Темі тренінгів були зосереджені на темах планування, розвитку та запровадженні мікропроектів, звітуванні та здійсненні громадського контролю

Загальні досягнення у 2016 році:

Проект МРГ охопив

24 області, 201 райони та
800 місцевих рад;

Очікується, що пряму або
опосередковану користь від

773

мікропроектів отримають
2.2 мільйонів
чоловіків та жінок.

169,337

чоловіків і жінок (членів ОГ) з спільними
зусиллями організували 774 організацій
громад, що пройшли відповідну реєстрацію
(42% членів ОГ – чоловіки та 58% – жінки).

Охоплено приблизно 83.2% цільових
домогосподарств;

Засновано

219 форумів

місцевого розвитку та

219 ресурсних центрів

громад, яким було надано підтримку з метою
сприяння спільному плануванню та реалізації
ініціатив громад;

Надано підтримку **773**

ініціативам громад у таких пріоритетних
сферах, як енергозбереження, охорона
громадського здоров'я та водопостачання/
покращення санітарних умов.

Мікропроекти основного компоненту Проекту за 2016 рік:

Мікропроекти МРГ направлені на досягнення лінійних результатів у двох сферах: безпосередні позитивні зміни умов життя та якості життя громади, а також практична реалізація заходів в рамках екзистенційних проектів з навчання, підвищення рівня обізнаності населення, мобілізації, прогнозування та регіонального планування.

Досягнення: 2016 рік

- + 12 мікропроектів було затверджено у співпраці з відповідними місцевими органами влади та МРГ, у результаті чого загальна кількість мікропроектів досягла 422 з початку реалізації Проекту.
- + 9 мікропроектів зосереджені на енергозбереженні (загальна кількість досягла 350 з початку реалізації Проекту), 1 мікропроект стосується водопостачання (загальна кількість досягла 30 з початку реалізації Проекту), та 2 –охорони здоров'я (загальна кількість досягла 42 з початку реалізації Проекту).
- + Очікується, що загальна вартість 12 мікропроектів, запроваджених у 2016 році, досягне 2.1 млн грн. (80.000 дол./ 71.200 євро), з яких 5.8% становитиме внесок ОГ, 30.5% - внесок з місцевих бюджетів та 63.7% - внесок Проекту МРГ.
- + У цілому, очікується, що з початку реалізації Проекту, загальна вартість 422 мікропроектів складе 142.8 млн. грн. (5.44 млн. дол. США/ 4.85 млн. євро), з яких, 5.9 % було зібрано ОГ, 31.6% надано з місцевих бюджетів, 61.7% - це частина, надана Проектом МРГ та 0.8% надано приватними спонсорами.

Результати: 2016 рік

Із 422 затверджених мікропроектів, 215 було реалізовано та проведено громадський аудит перед їх здачею, 207 ще знаходяться у процесі реалізації. У цілому, 211 мікропроектів було передано власнику, у той час як інші затверджені мікропроекти все ще знаходяться у процесі імплементації та будуть завершені до запланованого закриття Проекту.

Мікропроекти з відтворення методології за 2016 рік

Термін «Відтворення» означає, що громади, навіть ті, які не оформлені юридично як організації, 'відтворюють' процес мобілізації та залучення впродовж усього процесу реалізації проекту – від надання пропозиції, імплементації та до моменту його здачі.

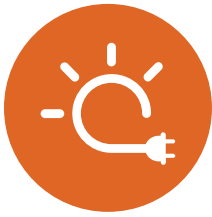
МРГ заохочує своїх партнерів у регіонах прийняти методологію МРГ для того, щоб вони могли використовувати сумісне планування за участі громади для своєї ресурсної бази. Об'єми фінансування мікропроектів від Проекту МРГ для цілей компоненту з відтворення методології менші, ніж для цілей Основного компоненту. Це стратегічний хід, направлений на те, щоб досягти високого рівня самостійності та причетності нових потенційних партнерів МРГ, а також забезпечити стійкий характер Проекту МРГ у довгостроковій перспективі. Окрім надання технічної підтримки для цілей зміцнення потенціалу, МРГ надає підтримку під час запровадження мікропроектів на основі сумісного фінансування. У середньому, органи місцевої влади надають 65% від загального фінансування, 5% ідуть від ОГ, а 30% – від Проекту МРГ.

Досягнення: 2016 рік

- + 135 мікропроектів було затверджено для ОГ, у співпраці з відповідними місцевими органами влади та Проектом МРГ, у результаті чого загальна кількість мікропроектів досягла 151 з початку реалізації Проекту.
- + Із 135 мікропроектів, затверджених для реалізації у 2016 році, 113 присвячено енергозбереженню, 14 – водопостачанню, 6- охороні здоров'я та 2 – збереженню навколишнього середовища.
- + Загальна вартість затверджених мікропроектів складає 36.8 млн. грн. (1.4 млн. дол. США/ 1.25 млн. євро). У цілому, очікується, що з початку реалізації Проекту, загальна вартість 151 мікропроектів складає 40.3 млн. грн. (1.54 млн. дол. США / 1.37 млн. євро), з яких 6.2% було зібрано ОГ, 43.9% надано з місцевих бюджетів, 48.2% – це частина, виділена Проектом МРГ та 1.7% надано приватними спонсорами.

Результати: 2016 рік

Із 151 затверджених мікропроектів, 37 було реалізовано та проведено громадський аудит. У цілому, 35 мікропроектів було передано власнику.

Мікропроекти з енергоефективності (ЕЕ)

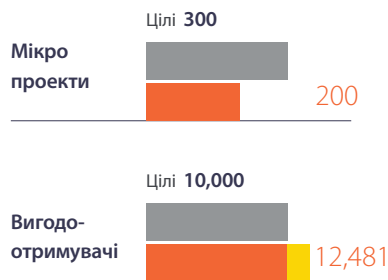
Загальна мета заходів МРГ-III з енергоефективності (ЕЕ) полягає у розвитку місцевого потенціалу шляхом надання громадянам і місцевій владі можливості дізнатися про технології забезпечення енергоефективності та спільно використовувати їх для сталого вирішення своїх енергетичних проблем. Відповідно до плану щодо розподілу внесків, 75% загальної вартості мікропроєкту становить внесок Проєкту МРГ, 20% – місцевого бюджету та 5% надається ОГ. Безпосереднім результатом цієї підтримки є суттєве скорочення витрат на електроенергію, зменшення забруднення довкілля, поліпшення стану здоров'я, умов для навчання та громадської безпеки. Завдяки реалізації ініціатив з у сфері енергоефективності та енергозбереження, у ряді випадків заощадження громади на своїх рахунках та збереження енергії становило від 10-20% (мікропроекти з модернізації систем центрального тепlopостачання та з заміни дверей та вікон) та до 100% (встановлення сонячних акумуляторних батарей для освітлення вулиць).

Цілі: 300 мікропроектів; підвищення поінформованості 10,000 осіб щодо енергоефективності

Результати: 200 мікропроектів, 12,481 вигодоотримувачів, обізнаність яких з питань енергоефективності було підвищено в рамках реалізації мікропроекту

Порівняння поставлених цілей та досягнутих результатів

- Цілі
- Результати
- Результати, які перевищують встановлені цілі

Досягнення: 2016 рік

- + 87 мікропроектів було затверджено, у результаті чого загальна кількість мікропроектів досягла 200 з початку реалізації Проєкту. Загальна вартість цих 87 мікропроектів склала 32.4 млн. грн. (1.24 млн. дол. США/ 1.11 млн. євро), з яких 5.5% було надано громадою, 31.5% виділено з місцевих бюджетів та 63% – від Проєкту МРГ.
- + З початку реалізації Проєкту, загальна вартість усіх 200 затверджених мікропроектів склала 74.3 млн. грн. (2.83 млн. дол. США/ 2.52 млн. євро), з яких 5.5% було зібрано ОГ, 31.6% надано з місцевих бюджетів, 62.8% – це частина, виділена Проєктом МРГ та 0.1% надано приватними спонсорами.
- + Безпосереднім результатом цієї підтримки є суттєве скорочення витрат на електроенергію, зменшення забруднення довкілля, поліпшення стану здоров'я, умов для навчання та громадської безпеки.

Результати: 2016 рік

- + Із 200 затверджених мікропроектів, 113 було реалізовано та проведено громадський аудит. У цілому, 49 мікропроектів було передано власникам об'єктів.

Компонент з економічного розвитку сільських територій (ЕРСТ)

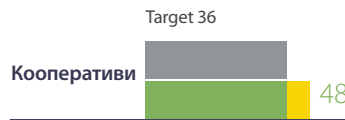
→ Проект МРГ-III має на меті забезпечити розвиток потенціалу сільських домогосподарств із низьким рівнем доходу, надаючи їм технічну підтримку для надання їм можливості для реалізації спільних економічних ініціатив, завдяки яким можна буде отримати прибуток і створити робочі місця у сільській місцевості. З цією метою Проект заохочує цільове населення створювати багатofункціональні сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи (СОК) та розвиває їхній потенціал, а також займається їхнім наставництвом з питань економічних послуг, зокрема маркетингу, логістики тощо. Зазвичай Проект МРГ надає 70% від загальної вартості мікропроєкту, 30% складає внесок СОК. Максимальний внесок місцевих органів влади та приватних осіб становить 15%.

Цілі: створити 36 кооперативів

Результати: Цілі перевиконано. Було створено 48 кооперативів за підтримки Проєкту МРГ.

Порівняння поставлених цілей та досягнутих результатів

- Цілі
- Результати
- Результати, які перевищують встановлені цілі

Досягнення: 2016 рік

- + Затвердження мікропроєктів: 45 мікропроєктів було затверджено, у результаті чого загальна кількість мікропроєктів досягла 70 з початку реалізації Проєкту. Загальна кількість 45 мікропроєктів склала 24.4 млн. грн. (907 тис. дол. США / 843 тис. євро), які були розподілені між громадою (17.1%), місцевими бюджетами (5.3%), МРГ (77.4%), приватними спонсорами (0.2%). З початку реалізації Проєкту, загальна вартість 70 затверджених мікропроєктів склала 40.6 млн. грн. (1.55 млн. дол. США/1.38 млн. євро).
- + З цих коштів, 17.1% було зібрано громадами, 5.2% було виділено з місцевих бюджетів, 77.5% було надано Проєктом МРГ та 0.2% профінансовано приватними спонсорами.

Результати: 2016 рік

- + Із 70 ініційованих мікропроєктів, 36 було реалізовано та проведено громадський аудит перед їхньою здачею власникам об'єктів. У цілому, 35 мікропроєктів було передано власникам об'єктів.

Компонент із розвитку міст

Методологія МРГ, яку було успішно застосовано в сільській місцевості, була розроблена також для того, щоб інтенсифікувати процеси розвитку в містах, орієнтованого на громаду. МРГ-III допомагає міським та напівміським громадам багатоквартирних будинків створювати організації сумісного володіння або розвивати вже існуючі об'єднання (ОСББ), а також надає технічну підтримку для підготовки планів розвитку та отримання грантів для реалізації власних мікропроектів. Процес мобілізації громади у містах починається із житлових послуг, а підтримка Проекту МРГ зосереджена на просуванні прогресивної форми спільного управління багатоквартирними будинками.

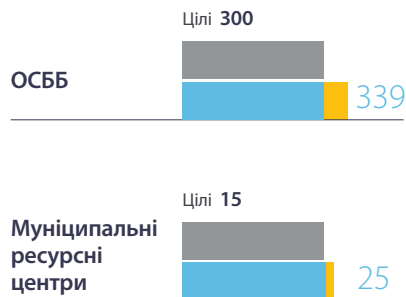
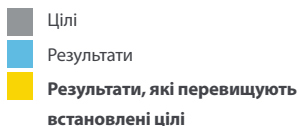
Для підтримки функціонування ОСББ, партнерські органи міської влади створили

25 муніципальних ресурсних центрів (що перевищує 15 початково спланованих). Такі ресурсні центри надають приміщення, в яких працюють досвідчені координатори, які зазвичай є співробітниками Департаментів економіки міських рад. Ресурсні центри надають підтримку ОСББ у міських районах, вживаючи заходів з місцевого розвитку згідно з нормами методології МРГ. Проект МРГ користується залученням громад та процесом поступової передачі, який згодом залучає уряд та в кінцевому рахунку досягає цілей та надає стабільні результати після запуску Проекту МРГ у певній громаді.

Цілі: 300 ОСББ, до 15 Муніципальних ресурсних центрів, 300 муніципальних проектів

Результати: Перевищено кількість створених ОСББ – 339, 25 Муніципальних ресурсних центрів, 413 муніципальних проектів

Порівняння поставлених цілей та досягнутих результатів

Досягнення: 2016 рік

- + Компонент Проекту МРГ з розвитку міст охопив 12 областей та 25 міст-партнерів;
- + Протягом 2016 року, було проведено 1038 тренінгів з питань практичного використання підходів до мобілізації громад для поліпшення умов життя в кооперативних багатоквартирних будинках, у результаті чого загальна кількість мікропроектів досягла 1066 з початку реалізації Проекту. У цілому 9,741 осіб взяло участь у тренінгах (4,070 чоловіків та 5, 671 жінок).
- + Продовжується інформаційна кампанія для підвищення громадської обізнаності про компонент з розвитку міст. Було підготовлено та розповсюджено по 25 містах, які є партнерами Проекту, 3000 копій міських інформаційних плакатів (які охоплюють чотири різні теми у сфері розвитку ОСББ) та 500 міських інформаційних терміналів;
- + Протягом звітного періоду, 208 мікропроектів було затверджено для реалізації, у результаті чого загальна кількість мікропроектів з початку реалізації Проекту досягла 413.
- + Загальна вартість цих 208 затверджених мікропроектів складає 93.7 мільйонів грн. (3.57 дол. США/3.18 млн. євро.), які були розділені між ОСББ (6.5%), МРГ (50.1%) та місцевими/обласними органами влади (43.4%). Такі показники є доказом того, що частка участі ОГ та міських органів влади у спільному фінансуванні є значно вищою за прогнозовану, що означає готовність місцевих зацікавлених сторін до колективних дій. У цілому, опосередковану користь від цих мікропроектів отримали 19,574 чоловіків, жінок та дітей. Очікується, що з моменту початку реалізації Проекту, загальна вартість 413 затверджених мікропроектів складе 155.4 млн. грн (5.91 млн. дол. США/ 5.26 млн. євро), з яких 6.3% було зібрано ОСББ, 44.1% був наданий органами місцевої влади, 49.7% було виділено Проектом МРГ.

Результати: 2016 рік

- + Із 413 затверджених мікропроектів, 178 було реалізовано та проведено громадський аудит. У цілому, 173 мікропроектів було передано власникам об'єктів.
- + Підтверджено, що загальна кількість громадян України, які стали кінцевими бенефіціарами цих мікропроектів склала 1.5 мільйони.

Управління знаннями

Проект МРГ розробив механізм збору, систематизації та розповсюдження інформації/досвіду, отриманої/го протягом застосування його методології. Для цього було створено внутрішню систему управління інформацією, а також мобілізовано партнерів. Проект МРГ здійснює свій вплив на процес розробки національної політики через своїх ключових партнерів – українську асоціацію районних та обласних рад (УАРОР) і Всеукраїнську асоціацію сільських та селищних рад (ВАССР), а також підвищує обізнаність суспільства у сфері мобілізації громади та підходу, заснованому на спільній участі, за допомогою Мережі МРГ із сталого розвитку, до якої входить 40 вищих навчальних закладів, які є партнерами Проекту.

Показник, який підлягає перевірці: Центр управління знаннями – повноцінна робоча платформа для обміну досвідом та надання послуг.

Досягнення: 2016 рік

- + Розробка політики. Проект МРГ надав підтримку двом Українським національним асоціаціям з метою зміцнення їхнього потенціалу у сфері розробки політики та механізмів лобювання з метою впливу на процес розробки національної політики та реформ з децентралізації.
- + Групою експертів УАРОР було підготовлено 12 пакетів рекомендацій щодо удосконалення законодавства у сфері місцевого самоуправління. У цілому, було організовано 5 круглих столів на національному рівні з питань реформування місцевого самоуправління та територіальної структури влади за участі органів державної та місцевої влади, а також їхніх асоціацій;
- + Дводенний тренінг для кожного конкретного тематичного напрямку. За підтримки Проекту МРГ, УАРОР було організовано 4 спеціальні дводенні тренінги для кожного конкретного тематичного напрямку окремо. Навчання проводилося у 4 різних регіонах – Львівському, Київському, Одеському та Дніпропетровському, та охопило усі 24 області України завдяки використанню «кластерного» методу. У результаті, було підвищено рівень кваліфікації більше, ніж 250 представників місцевих органів самоуправління;
- + Дистанційні навчальні онлайн-курси: Упродовж 2016 року, було проведено всього 10 дистанційних навчальних онлайн-курсів з різноманітних питань у сфері громадського розвитку на базі Порталу з управління знаннями ВАССР. Курси були розроблені для місцевих/районних/обласних/національних органів влади, лідерів громад та активістів з метою вивчення кращих практик у сфері місцевого самоврядування, у ході їх проведення навчання пройшли 2, 408 осіб.

- + Портал з управління знаннями: упродовж 2016 року, кількість відвідувачів порталу досягла показника в 11, 036 (1, 226 відвідувачів веб-сайту в місяць). Упродовж 2016 року відвідувачі Порталу з управління знаннями переглянули всього 69, 207 веб-сторінок (7, 690 сторінок на місьць);
- + Поліпшення законодавства у сфері місцевого самоврядування: лише впродовж 2016 року Команда експертів ВАССР надавала безкоштовні юридичні консультації з питань реформ з децентралізації та місцевого управління на базі Порталу з управління знаннями;
- + Розповсюдження інформації: з початку реалізації Проекту, за результатами моніторингу ЗМІ зареєстровано 2, 958 випадків висвітлення діяльності Проекту у ЗМІ та 1,406 публікацій на різноманітних веб-сайтах. Крім того, надруковано 8,529 матеріалів та опубліковано 4, 586 електронних статей.

Досягнення: 2016 рік

- + Підготовлено 12 пакетів рекомендацій щодо удосконалення законодавства у сфері місцевого самоуправління;
- + Близько 2,400 осіб пройшло навчання за допомогою 10 дистанційних навчальних онлайн-курсів з різноманітних питань у сфері громадського розвитку та місцевого самоврядування;
- + Розглянуто 29 законопроектів щодо децентралізації та місцевого самоврядування.

Ключові досягнення Проекту МРГ у 2016 році

Упродовж 2016 року, Проект проводив діяльність відповідно до Річного плану на 2016 рік. Нижче стисла інформація про результати цієї діяльності. Докладна інформація про діяльність Проекту міститься у наступних розділах звіту, а також на веб-сайті: www.cba.org.ua

№ з/п	Діяльність	Завдання		Досягнення			
		Одиниця виміру	Кількість	2014	2015	2016	Разом
Підтримка інфраструктурних об'єктів							
1	Підписання угод про партнерство з регіонами	К-сть	24	24	-	-	24
2	Відбір районів і налагодження партнерства	К-сть	200	201	-	-	201
3	Відбір сільських/міських рад і налагодження партнерства	К-сть	1000	631	169	-	800
4	Відбір громад для місцевих заходів	К-сть	1000	96	721	2	819
5	Організації громад	К-сть		18	801	-	819
b	ОГ зареєстровані у СР/МР	К-сть		-	672	135	807
	Юридично зареєстровані ОГ	К-сть		-	672	135	807
c	Участь/членство домогосподарств						
	Цільові домогосподарства	К-сть		8,015	325,232	55,050	388,297
	Залучені домогосподарства	К-сть		6,201	266,762	50,154	323,117
	Члени ОГ (усього)	К-сть		2,374	133,521	33,442	169,337
	Члени ОГ – чоловіки (%)	%		38	42.5	42	42
	Члени ОГ – жінки (%)	%		62	57.5	58	58
6	Створено Форумів місцевого розвитку	К-сть	200	75	126	-	219
	Проведено засідань ФМР			-	417	464	881
7	Перенесено обласних координаційних рад	К-сть	24	4	20	-	24
	Проведено засідань ОКР	К-сть		4	23	24	51
8	Створено ресурсних центрів громад	К-сть	200	77	124	18	219
9	Планування розвитку громад						
a	ОГ з підготовленими ПРГ	К-сть	800	-	543	231	774
b	Затвердження та інтеграція ПРГ	К-сть	800	-	543	231	774
	Кількість проведених тренінгів	К-сть			630	1,492	2,122
	Кількість учасників	К-сть			3,987	26,887	30,874
	Чоловіки	К-сть			1,660	11,421	13,081
	Жінки	К-сть			2,327	15,466	17,793
10	Підтримка мікропроектів (основного типу)	К-сть	800		410	12	422
	Енергозбереження	К-сть			341	9	350
	Водопостачання	К-сть			29	1	30
	Охорона здоров'я	К-сть			40	2	42
	Охорона довкілля	К-сть			-	-	-
	Загальна вартість схвалених МПП	млн. грн.			140.7	2.10	142.8
	Внесок ОГ	%			5.8	5.8	5.9

* Показник 201 – це кількість районів, відібраних для реалізації основного компоненту та компонентів з відтворення методології та енергоефективності. В окремому порядку, 26 районів було відібрано для реалізації компоненту з економічного розвитку сільських територій. З цих 26 районів, 8 також беруть участь в реалізації інших компонентів. Таким чином, загальна кількість районів, на території яких реалізовується третя фаза Проекту МРГ, сягає 219.

** В рамках Проекту МРГ вживається низка заходів з метою забезпечення відтворення та стійкого характеру методології, орієнтованої на громаду. У 40 районах (додатково до районів, обраних на початку) було відібрано певну кількість селищних та міських рад для участі у проекті (в середньому, 5 на район). Представники таких обраних громад та районів проходять навчання та отримують нефінансову допомогу у відтворенні методології МРГ. Крім того, громади запроваджують мікропроекти без фінансової допомоги зі сторони Проекту МРГ. Цим пояснюються значні розбіжності, які можуть спостерігатися в показниках, які представлені в рядках 3-5 (міські та селищні ради/громади) та рядку 11 (мікропроекти). Ще однією причиною виникнення таких розбіжностей може бути рішення громад про відмову від реалізації мікропроектів, що пояснюється досить очікуваними причинами, зокрема фінансовими труднощами або рішенням більшості членів громади.

*** Показник включає як Форуми з місцевого розвитку, проведені у 201 районі у звичайному порядку (з питань основного компоненту, відновлення методології, енергоефективності) так і Форуми, проведені у 18 окремих районах лише з питань економічного розвитку сільських територій.

	Внесок місцевої районної регіональної влади	%			30.4	30.5	31.6
	Внесок МРГ	%			63	63.7	61.7
	Внесок приватних спонсорів	%			0.8	-	0.8
	Підтримка мікропроектів (відтворення методології)	К-сть			16	135	151
	Енергозбереження	К-сть			10	113	123
	Водопостачання	К-сть			2	14	16
	Охорона здоров'я	К-сть			4	6	10
	Охорона довкілля	К-сть			-	2	2
	Загальна вартість схвалених МПП	млн. грн.			3.5	36.8	40.3
	Внесок ОГ	%			6.2	6.0	6.2
	Внесок місцевої районної регіональної влади	%			43.7	43.8	43.9
	Внесок МРГ	%			48.8	48.5	48.2
	Внесок приватних спонсорів	%			1.3	1.7	1.7
	Енергоефективність	К-сть			113	87	200
	Загальна вартість схвалених МПП	млн. грн.			41.9	32.4	74.3
	Внесок ОГ	%			5.6	5.5	5.5
	Внесок місцевої районної регіональної влади	%			28	31.5	31.6
	Внесок МРГ	%			66.3	63.0	62.8
	Внесок приватних спонсорів	%			0.1	0	0.1
	Компонент з розвитку міст						
1	Відбір міст-партнерів	К-сть	24	-	25	-	25
2	Підписання угод про партнерство з містами	К-сть	24	-	25	-	25
3	Створення ОСББ	К-сть			205	134	339
4	Підтримка мікропроектів	К-сть		-	205	208	413
	Загальна вартість схвалених МПП	млн. грн.		-	61.7	93.7	155.4
	Внесок ОГ	%		-	6.8	6.5	6.3
	Внесок місцевої районної регіональної влади	%		-	42.8	43.4	44.1
	Внесок МРГ	%		-	50.4	50.1	49.7
	Внесок інших партнерів (приватних донорів)	%		-	0	0	0
	Населення вигодонабувачів	К-сть			56730	1,456,057	1,512,787
	Компонент з економічного розвитку сільських територій						
1	Відбір районів	К-сть	-	-	26	-	26
2	Відбір сільських/селищних рад	К-сть		-	47	1	48
3	Створення СОК	К-сть		-	47	1	48
4	Підтримка мікропроектів	К-сть		-	25	45	70
	Загальна вартість схвалених МПП	млн. грн.		-	16.2	24.4	40.6
	Внесок ОГ	%		-	17	17.1	17.1
	Внесок місцевої районної регіональної влади	%		-	5.6	5.3	5.2
	Внесок МРГ	%		-	77	77.4	77.5
	Внесок інших партнерів (приватних донорів)	%		-	0.4	0.2	0.2
	Населення вигодонабувачів	К-сть		-	9636	19,574	29,210
	Висвітлення у ЗМІ						
1	Висвітлення у ЗМІ	К-сть		795	965	1198	2958
2	Публікації (веб-сайти)	К-сть		277	570	559	1406

02

Сталий соціально-економічний розвиток на місцевому рівні

Протягом третьої фази Проект буде зміцнювати потенціал обласних та місцевих органів влади щодо застосування врядування за участі громадськості на практиці, а також сприятиме більш інтенсивному застосуванню підходу до розвитку, орієнтованого на громаду, на всій території країни. Заходи МРГ-III будуть зосереджені на відновленні базової соціальної та комунальної інфраструктури та охоплять надання ключових комунальних послуг на місцевому рівні у таких сферах, як енергоефективність, охорона здоров'я, управління водними ресурсами та охорона довкілля. МРГ-III удосконалює методологію сталого місцевого розвитку, орієнтованого на громаду, яка була запроваджена протягом першої та другої фази реалізації Проекту.

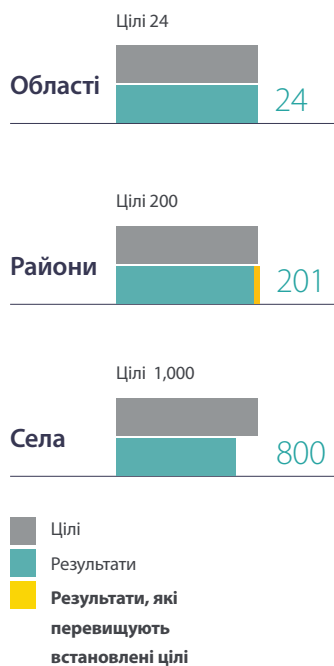
Проект МРГ-III ґрунтується на досвіді, досягненнях та результатах МРГ-I та МРГ-II для того, щоб донести критичні моменти під час імплементації проекту, які є важливими на місцевому рівні, до ширшого процесу децентралізації в Україні. Більш детальну інформацію можна знайти у наступних розділах або на сайті www.cba.org.ua.

Діяльність, проведена у 2016 році

Діяльність 1

Налагодження партнерських відносин на місцевому рівні

Порівняння поставлених цілей та досягнутих результатів

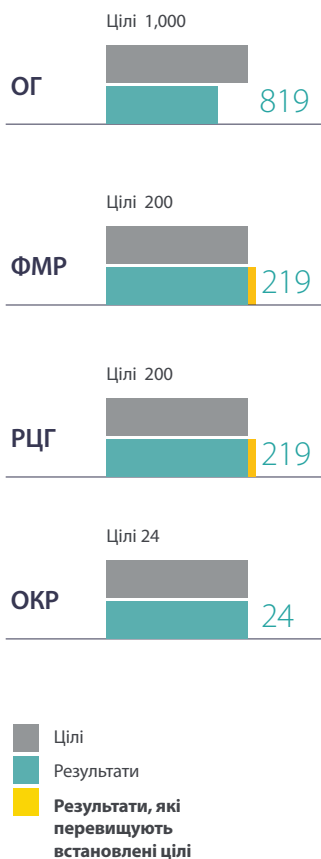
Таблиця – I: Налагодження партнерських відносин

№ з/п	Діяльність	Одиниця виміру	2014	2015	2016	Разом
1	Підписано угод про партнерство з регіонами	К-сть	24	-	-	24
2	Партнерство на районному рівні					
a	Відібрано районів	К-сть	201	-	-	201
3	Партнерство на рівні місцевих рад					
a	Відібрано сільських рад	К-сть	631	169	-	800

Діяльність 2

Формування структур з надання підтримки

Порівняння поставлених цілей та досягнутих результатів

2.2 Розвиток структур з надання підтримки

Створення структур підтримки – це один із найважливіших елементів методології підходу до розвитку, орієнтованого на громаду. Відповідні структури підтримки розроблені для спільного прийняття рішень та моніторингу на всіх рівнях реалізації Проекту. Основні структури підтримки – це Організації громад (ОГ) на місцевому рівні, Форум місцевого розвитку (ФМР) та центр громади на районному рівні, Обласна координаційна рада (ОКР) та Ресурсний центр громади на обласному рівні.

2.2.1 Розвиток організацій громад

Організація громади (ОГ) – це основний компонент підходу, орієнтованого на громаду. Зокрема, пропонуючи частково структурований метод, вони дозволяють членам громади бути 'власниками' своїх громад за допомогою колективних дій. Водночас, зважаючи на те, що така активізація громади стимулюється Програмою розвитку ООН в сприятливих умовах за участі місцевих органів влади, ОГ стимулюють більш широкую участь місцевих органів влади у процесі. Це надзвичайно важливий крок для кожної окремої громади, оскільки є позитивною точкою відліку для взаємодопомоги між громадами та офіційними особами, відновлення довіри суспільства та розбудови соціального капіталу.

Для розвитку ОГ Проект спочатку проводить відкритий та прозорий конкурс для відбору громад. Основними критеріями конкурсу є важкість становища громади та її готовність співпрацювати одна з іншими громадами тт. місцевими органами влади для того, щоб поліпшити власне становище. Відразу ж після проведення відбору, члени громади проходять ряд заходів для відновлення потенціалу, у тому числі відвідують мотиваційні семінари, демонстрації успішно реалізованих проектів у інших громадах, тренінги на тему реформ з децентралізації та нещодавніх законодавчих змін в Україні та за кордоном.

На цьому етапі, головна мета полягає у розширенні можливостей окремих осіб, зазвичай із низьким рівнем самооцінки своїх можливостей впливати на суспільство, які мають стати агентами змін. На цьому етапі починається формування організованої ОГ, із завершеною внутрішньою структурою, процедурами та регламентами. Процес трансформації від 'громадянина' до 'члена громади' є комплексом постійних заходів, спрямованих на встановлення права власності на рівні ОГ та забезпечення успішної (та прозорої) реалізації ініціатив громади.

Упродовж звітного періоду, фактична участь домогосподарств досягла 83.2%. Представництво жіночої частини населення у членстві ОГ склало 58%. З початку реалізації Проекту, було сформовано або перенесено 819 організацій громад, з яких 807 були юридично оформлені. 169,337 осіб, які представляють 323,117 домогосподарств стали членами ОГ.

Таблиця – II: Створення організацій громад

№ з/п	Діяльність	Одиниця виміру	2014	2015	2016	Разом
1	Відібрані громади	К-сть	96	721	-	817
2	Кількість створених/ перенесених ОГ	К-сть	18	801		819
	Кількість юридично зареєстрованих ОГ	К-сть	-	672	135	807
3	Участь домогосподарств			672	135	807
	Цільові домогосподарства	К-сть	8.015	325.232	55.050	388.297
	Залучені домогосподарства	К-сть	6.201	266.762	50.154	323.117
4	Членство в ОГ	К-сть	2.374	133.521	33.442	169.337
	Чоловіки	%	38	42,5	42	42
	Жінки	%	62	57,5	58	58

ОГ зобов'язані зареєструватися у певній правовій формі для того, щоб відповідати юридичним вимогам для отримання коштів від місцевих органів влади та використовувати їх. Близько 97% ОГ віддали перевагу такій організаційно-правовій формі, як громадська організація, у той час як деякі ОГ були зареєстровані формі інших юридичних осіб, обраних більшістю громади: орган самоорганізації населення або ОСН (див. Таблицю III).

Таблиця – III: Правові форми ОГ*

Організаційно-правова форма	Одиниця виміру	2014	2015	2016	Разом	%
ОСББ	К-сть	-	0	0	0	0
Організація громади	К-сть	-	650	134	784	97
ОСН	К-сть	-	21	1	22	2,9
Кооператив	К-сть	-	1	0	1	0,1
Інше	К-сть	-	0	0	0	0
Разом		0	672	135	807	100,0

3 ОГ, з якими було підписано Угоди про партнерство, які потім розірвали договір з різних причин, або квоту не було встановлено

4 Показник включає як Форуми з місцевого розвитку, проведені у 201 районі у звичайному порядку (з питань основного компоненту, відновлення методології, енергоефективності) так і Форуми, проведені у 18 окремих районах лише з питань економічного розвитку сільських територій.

2.2.2 Створення форумів місцевого розвитку

Форум місцевого розвитку (ФМР) створюється на районному рівні та має конкретні завдання, зокрема забезпечення діалогу між обласними, районними органами влади та громадами з метою сприяння місцевому розвитку, орієнтованому на громаду, а також задля координації, планування і прийняття рішень на місцевому рівні. Зазвичай ФМР складається з голів РДА і РР, голів сільських/міських рад, керівників відповідних підрозділів РДА/РР, представників (координаторів) обласних органів влади та керівників МРГ/ОГ.

Таблиця – IV: Створення ФМР та їхні засідання 5

	2014	2015	2016	Разом
Кількість створених ФМР	75	126	18	219
Кількість проведених засідань ФМР	-	417	464	881

* Деталі із розподілом за областями див. у Додатках – II (А), II (В)

2.2.3 Обласні координаційні ради

Обласна координаційна рада (ОКР) створюється на регіональному рівні з метою координації і сприяння фінансуванню мікропроектів. ОКР слугує для розповсюдження інформації про Проект серед посадовців, моніторингу діяльності Проекту в області та надання консультацій зі стратегічних питань реалізації мікропроектів. ОКР очолює заступник Голови обласної державної адміністрації або заступник Голови обласної ради, до її складу також входять голови районних адміністрацій та рад, керівники відповідних підрозділів ОДА та ОР, голови відібраних сільських та міських рад, ОГ, НУО та представники приватного сектору.

Протягом третьої фази Проекту було відновлено роботу всіх 24 ОКР. Упродовж 2016 року проведено 24 засідання ОКР (див. Таблицю V). Загалом з початку реалізації Проекту відбулося 51 засідання ОКР для огляду впровадження Проекту у регіонах та ухвалення різноманітних рішень, наприклад, щодо пришвидшення темпів реалізації Проекту, відтворення методології МРГ, участі в компонентах з енергоефективності чи з економічного розвитку сільських територій, розробки/ухвалення відповідних соціально-економічних програм.

Таблиця – V: Перенесення ОКР та їхні засідання (Ціль – 24 ОКР)

	2014	2015	2016	Total
Перенесено ОКР	4	20	-	24
Проведено засідань	4	23	24	51

* Деталі із розподілом за областями див. у Додатках – II (А), II (В)

2.2.4 Ресурсні центри громад

Для підтримки функціонування ФМР та ОКР партнерські органи районної та обласної влади створюють ресурсні центри громад. З цією метою, вони надають приміщення і призначають координатора. За необхідності Проект МРГ забезпечує логістику та проводить навчання координаторів. Ресурсні центри також мають важливе значення в тому плані, що вони підтримують громади поза межами МРГ у впровадженні їхніх ініціатив і заходів у сфері місцевого розвитку відповідно до методології МРГ – це є цінним внеском з точки зору відтворення методології.

Починаючи з 2014 року, МРГ створив Ресурсні центри громади у 24 областях та 219 районах. В областях, управління ресурсних центрів здійснюється спеціалістами з розвитку громад (персоналом Проекту МРГ) за підтримки персоналу, призначеного обласними органами влади. У районах, управління ресурсними центрами здійснюють посадовці, призначені районними органами влади. Також ресурсні центри отримують від них приміщення, обладнання та логістичну підтримку, необхідну для їхньої ефективної діяльності.

Ресурсні центри, утворені під час МРГ-II використовуються для цілей МРГ-III після проведення відповідних змін. Очікується, що ресурсні центри, створені під час другої фази Проекту МРГ, будуть використовуватися в рамках МРГ-III після проведення відповідних змін та надання необхідної технічної підтримки.

Таблиця VI – Створення ресурсних центрів

	Рівень ресурсного центру	Ціль	2014	2015	2016	Разом
1	Обласний ресурсний центр громади	24	24	0	0	24
2	Районний ресурсний центр громади	200	124	77	18	2196

5 Показник включає як Форуми з місцевого розвитку, проведені у 201 районі у звичайному порядку (з питань основного компоненту, відновлення методології, енергоефективності) так і Форуми, проведені у 18 окремих районах лише з питань економічного розвитку сільських територій.

6 Ресурсні центри громади були створені у всіх районах (201 район – з основного компоненту, реплікації методології та енергоефективності та 18 район – компонент з економічного розвитку сільських територій)

Загальна кількість
тренінгів,
організованих
у 2016 році

1,492

Діяльність 3

Розвиток потенціалу місцевих зацікавлених сторін (членів громад, державних службовців та виборних посадовців) з питань місцевого розвитку, орієнтованого на громаду

2.3 Розвиток потенціалу

Для того, щоб дати можливість місцевим громадам, місцевим органам влади та іншим партнерам прийняти та запровадити на практиці підхід, який пропагує Проект, необхідно здійснювати кроки, спрямовані на розвиток їхнього потенціалу. Такі заходи включають навчання (тренінги) та навчальні поїздки.

Загальна кількість
учасників

11,421
чоловіків

Протягом 2016 року, було проведено 1,492 заходів із розвитку потенціалу, у результаті чого загальна кількість таких заходів в рамках МРГ досягла 2,122 з початку реалізації Проекту.

Усього у цих навчальних заходах взяли участь 11,421 чоловіків та 15,466 жінок. Під частренінгів учасники засвоїли необхідні знання щодо сталого місцевого розвитку, орієнтованого на громаду, стратегічного планування, децентралізації, планування на основі участі громад, інноваційних технологій енергозбереження, підготовки та реалізації мікропроектів і сталого надання послуг (див. Таблицю VII).

15,466
жінок

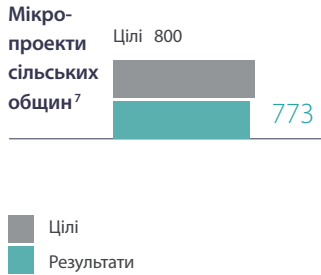
Таблиця – VII: Організовані тренінги

	2014	2015	2016	Разом
Кількість тренінгів	-	630	1492	2122
Учасники	-	3,987	31,131	35,118
Чоловіки	-	1,660	11,421	13,081
Жінки	-	2327	15,466	17,793

Діяльність 4

Реалізація мікропроектів громад

Порівняння поставлених цілей та досягнутих результатів

2.4 Реалізація мікропроектів

У рамках методології МРГ реалізація мікропроектів та надання грантів – це не лише можливість фінансування на основі Проекту. Це також інструмент, який дозволяє розвивати здатність місцевих органів влади та місцевих громад спільно планувати та реалізовувати проекти з метою поліпшення умов життя в сільській місцевості. Процес реалізації мікропроектів також сприяє вдосконаленню урядування та допомагає розв'язати найбільш актуальні глобальні та національні проблеми. Проект МРГ підтримує реалізацію місцевих пріоритетів, що визначаються як «мікропроекти громад», шляхом надання малих грантів на основі критеріїв рівності, потенціалу, сталості та розподілу внесків.

Як описано нижче, процес реалізації мікропроектів складається з чотирьох кроків: планування, ухвалення мікропроектної пропозиції, впровадження та забезпечення сталості.

2.4.1 Планування, визначення пріоритетів та включення мікропроектів до планів діяльності

Члени ОГ шляхом процесу спільного планування за участю громади визначають найбільш актуальні проблеми громади, які вони б хотіли вирішити, та встановлюють їхню пріоритетність на основі таких критеріїв, як ступінь потреби, можливості (мікропроект достатньо простий для виконання, враховуючи існуючий потенціал членів ОГ), наявність ресурсів (готовність донорів, членів громади та місцевої влади підтримати цей пріоритет) та сталість (громада-вигодонабувач повинна бути здатною забезпечити сталість об'єкту/послуг, створених за підтримки Проекту). На основі цих даних, розробляється план розвитку громади (ПРГ), який має формат концепції пропозиції. Після його ухвалення сільською/міською радою він подається до ФМР на розгляд і затвердження. На засіданні ФРМ обговорюються ПРГ різних громад і затверджуються найбільш обґрунтовані плани разом із рекомендаціями щодо розподілу районного бюджету. ПРГ часто розробляється, виходячи з потреб більшості членів громади. Як правило, вони відображають місцеві пріоритети щодо поліпшення базових послуг / соціальної, економічної інфраструктури чи охорони здоров'я.

Таблиця – VIII: Плани розвитку громад⁸

	Детальна інформація	Одиниця виміру	2014	2015	2016	Разом
1	Підготовлені/перенесені ПРГ	К-сть	-	543	231	774
2	ПРГ, затверджені СР/МР	К-сть	-	543	231	774
3	ПРГ, затверджені ФМР	К-сть	-	543	231	774

Протягом 2016 року, 231 ОГ розробили свої плани, і всі вони були затверджені місцевими радами та ФМР. У цілому, 774 ОГ розробили плани громади.

⁷ Показник 773 – це кількість затверджених мікропроектів в рамках основного компонента, компонентів з відтворення методології та мікропроектів сільських громад.

2.4.2 Підтримка мікропроектів

Підтримка інфраструктурних об'єктів передбачає три типи мікропроектів в залежності від форми розподілу внесків: мікропроекти основного типу, мікропроекти з відтворення методології та з енергоефективності. У мікропроектах основного типу внесок організації громади становить 5% від загального бюджету, внесок з місцевого, районного чи обласного бюджету – 20% та від проекту МРГ – 75%. У мікропроектах з відтворення методології 5% загальної суми надається ОГ, 30% – з місцевого бюджету та 65% – від Проекту МРГ. Фінансування мікропроектів з енергоефективності розподіляється так: 5% від ОГ, 20% – з місцевого бюджету та 75% – з Проекту МРГ.

2.4.3 Затвердження мікропроектних пропозицій

Після затвердження плану на засіданні ФМР організація громади готує мікропроектну пропозицію та подає її на розгляд та затвердження до головного офісу Проекту МРГ. Типова пропозиція містить пакет таких документів, як технічна документація, кошторис з запропонованим розподілом внесків, лист-зобов'язання зацікавлених сторін, протоколи рішень, ухвалених у різний час, юридична реєстрація ОГ, довідка з банку, мікропроектна пропозиція, результат оцінки на основі участі та/або рівень готовності та необхідний механізм забезпечення сталості. Протягом підготовки технічної документації та мікропроектної пропозиції керівники та члени ОГ проходять детальне навчання на власному досвіді.

Головний офіс МРГ оцінює пропозиції, подані ОГ через ОПВ, та схвалює їх, якщо вони відповідають вимогам. Мікропроекти, які відповідають формальним критеріям, надаються ПРООН для затвердження. ОГ, які отримували підтримку протягом першої або другої фази Проекту та хочуть отримати грант від МРГ-III, мають довести наявність механізму підтримки результатів вже реалізованих мікропроектів. Крім того, вони мають бути готовими приймати візити інших громад Проекту для вивчення їх досвіду.

8 Маються на увазі виключно фактичні організації громади, які мають реальні плани розвитку громади. Організації громади, які підготували план розвитку громади, але розірвали партнерські відносини із Проектом МРГ, не включаються у цей показник.

Мікропроекти основного типу:

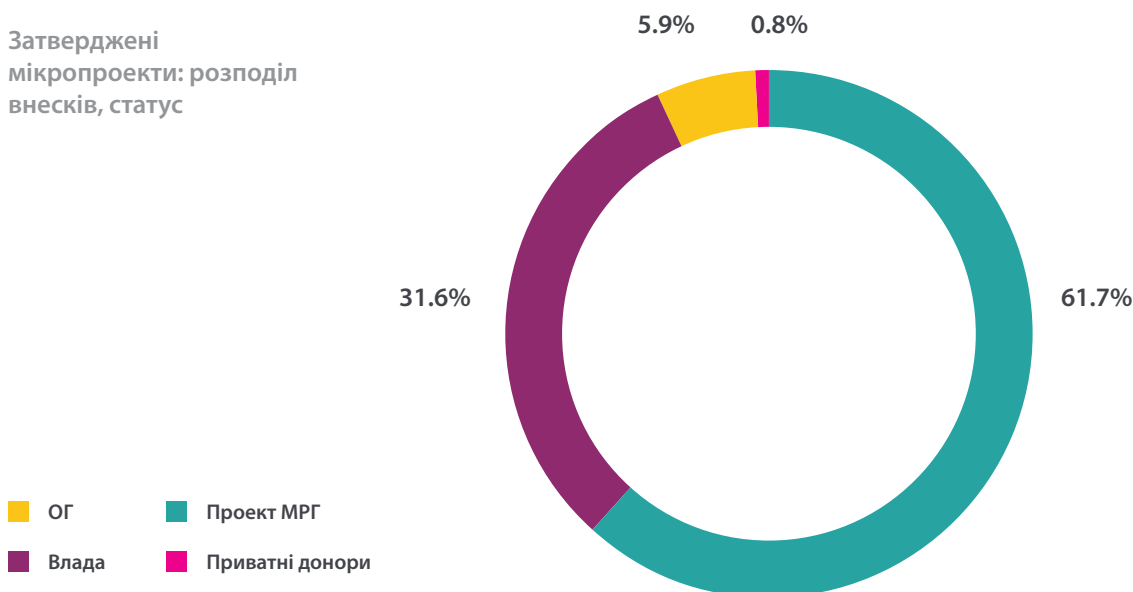
Упродовж звітнього періоду, 12 МПП було затверджено МРГ-III, у результаті чого їхня загальна кількість досягла 422 з початку реалізації Проекту. Загальна вартість цих 12 затверджених мікропроектів склала 2.1 мільйонів грн. (дол. США), 5.8 % з яких було надано ОГ, 63.7 % - Проектом МРГ та 30.5% - з місцевих/обласних бюджетів. Такий розподіл свідчить про те, що внесок ОГ, місцевих органів влади та приватного сектору є вищим, ніж очікувалося, що означає готовність місцевих зацікавлених сторін до колективних дій. У цілому, 350 мікропроектів було присвячено енергозбереженню, 42 – охороні здоров'я, 30 - водопостачанню. У цілому, очікується, що загальна вартість цих 422 мікропроектів від початку реалізації Проекту складе 142.8 млн. грн. (5.44 млн. дол. США), 5.9 % з яких було зібрано ОГ, 31.6% отримано з місцевих бюджетів, 61.7% надано Проектом МРГ та 0.8% профінансовано приватними спонсорами.

Із 422 затверджених мікропроектів, 215 було повністю реалізовано та проведено громадських аудит перед передачею об'єкта власникові. 207 проектів все ще знаходяться у процесі реалізації. У цілому, 211 мікропроектів було передано власникам об'єктів. Усі інші мікропроекти знаходяться у процесі реалізації та будуть завершені до закриття Проекту.

7 Показник 773 – це кількість затверджених мікропроектів в рамках основного компонента, компонентів з відтворення методології та енергоефективності. 70 мікропроектів було затверджено у рамках компоненту з економічного розвитку сільських територій. У цілому, було реалізується 843 мікропроектів сільських громад.

Затверджені
мікропроекти: розподіл
внесків, статус

Мікропроекти з відтворення методології:

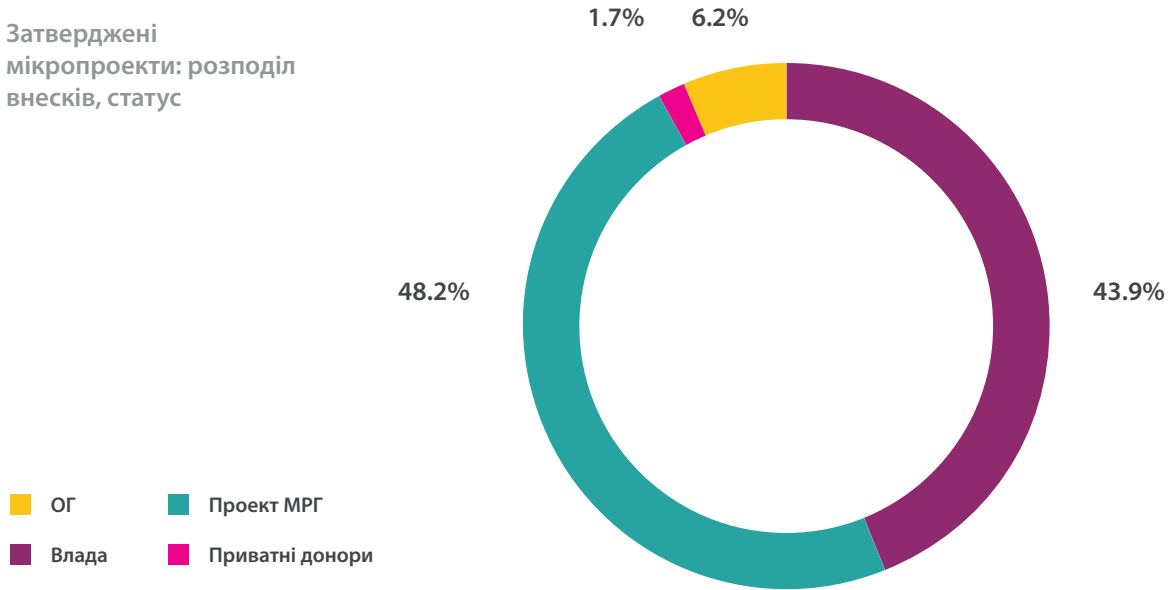
Проект МРГ-III має на меті включення підходу розвитку, орієнтованого на громаду, до роботи місцевих органів влади. З огляду на це, Проект зосереджується на підтримці заходів з відтворення методології, що передбачають посилену роль органів влади у процесах мобілізації громад та зменшення частки МРГ у загальній вартості мікропроектів громад. Крім того, районним та обласним органам влади, зацікавленим у застосуванні методології Проекту в інших районах/областях, також надається відповідна технічна підтримка.

Підтримка мікропроектів для відтворення методології передбачає декілька кроків, а саме: підготовку плану розвитку громади, затвердження плану шляхом ФМР, підготовку технічної документації, подання мікропроектної пропозиції, оцінку та затвердження пропозиції Проектом МРГ, підписання грантового договору, виконання мікропроекту, нагляд за якістю, введення в експлуатацію, передачу об'єкту та забезпечення сталості результату.

Упродовж звітного періоду, 135 мікропроектів з відтворення методології було підтримано МРГ-III, у результаті чого їхня загальна кількість досягла 151 з початку реалізації Проекту. Загальна вартість цих 135 мікропроектів склала 36.8 мільйонів грн. (1.40 тис. дол. США / 1.25 тис. євро), 6% з яких було надано ОГ, 43.8% – з місцевих бюджетів, 48.5% – Проектом МРГ, 1.7% – приватними донорами. Ці мікропроекти були зосереджені на енергозбереженні (113), охороні здоров'я (6), водопостачанні (14) та охороні навколишнього середовища (2). У цілому, з початку реалізації Проекту, 123 мікропроекти присвячені енергозбереженню, охороні здоров'я (10), водопостачанню (16) та охороні навколишнього середовища (2). Очікується, що з початку реалізації Проекту загальна вартість 151 мікропроекту складе 40.3 млн. грн. (1.54 дол. США / 1.37 євро), 6.2% з яких було надано ОГ, 43.9% взято з місцевих бюджетів, 48.2% надано Проектом МРГ та 1.7% профінансовано приватними спонсорами.

Із 151 затвердженого мікропроекту, 37 було повністю реалізовано та проведено громадських аудит перед передачею об'єкта власникові. Усього, 35 мікропроектів було передано власникам об'єктів.

Затверджені
мікропроекти: розподіл
внесків, статус

Мікропроекти з енергоефективності:

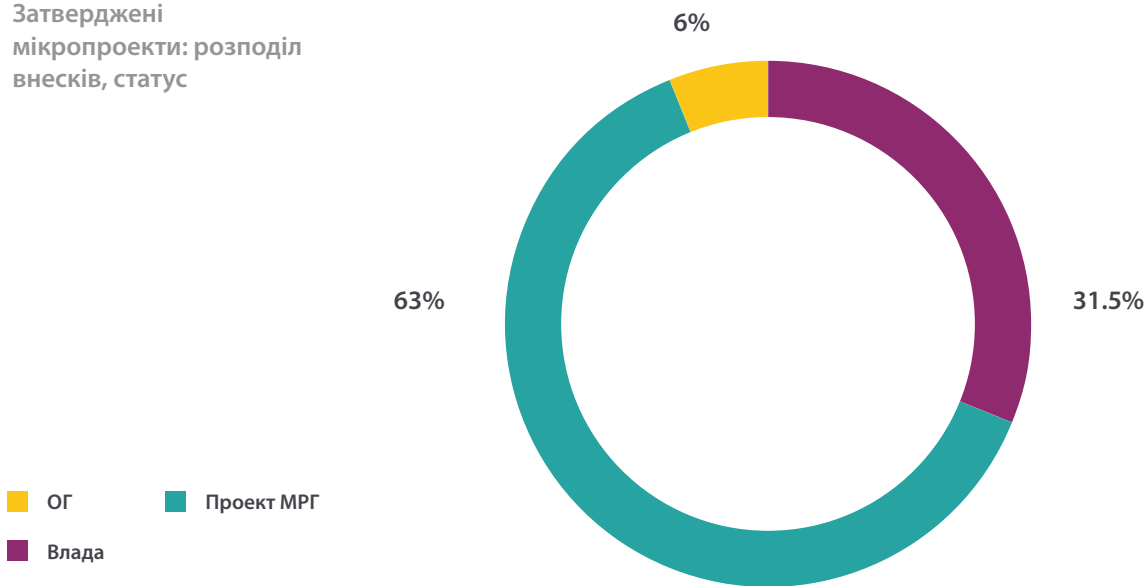
Загальна мета компоненту МРГ-III з енергоефективності (ЕЕ) полягає у розвитку місцевого потенціалу шляхом надання громадянам і місцевій владі можливості дізнатися про технології забезпечення енергоефективності та спільно використовувати їх для сталого вирішення своїх енергетичних проблем. Ця мета досягається шляхом а) підтримки 300 пілотних мікропроектів з енергоефективності на основі запровадження інноваційних технологій та використання відновлювальних джерел енергії для скорочення енерговитрат та диверсифікації джерел енергії, б) проведення інформаційно-просвітницької кампанії з питань енергоефективності та можливостей економії енергії, яка має охопити 10 000 осіб на рівні громад.

Під час реалізації Проекту МРГ-III, усі обласні органи влади були запрошені взяти участь у конкурсі в рамках компоненту з енергоефективності. Конкурс було проведено на основі таких критеріїв, як рівень диверсифікації джерел відновлюваної енергії; рівень викидів CO2 на душу населення; рівень готовності обласних органів влади просувати та підтримувати концепцію енергоефективності у сільських районах (у т.ч. за допомогою використання відновлюваних джерел енергії); рівень виконання подібних планів у минулому; рівень технічного потенціалу (досвіду) обласних органів влади, який би дозволив втілювати у життя проекти з енергоефективності; дані проведеного аналізу місцевих/відновлюваних джерел енергії, що підходять для сільських районів; наявність переліку об'єктів, що перебувають на балансі органу влади, із відповідною технічною та експлуатаційною документацією; а також успішність області у впровадженні методології МРГ.

Протягом звітного періоду Проектом МРГ підтримано 87 мікропроектів з енергоефективності, у результаті чого їхня загальна кількість досягла 200 з початку реалізації Проекту. Загальна вартість цих 87 мікропроектів склала 32.4 млн. грн. (1.24 дол. США/ 1.11 євро), 5,5% з яких було надано ОГ, 31,5% – із місцевих бюджетів, 63% – Проектом МРГ. Основними вигодонабувачами у результаті підтримки таких мікропроектів стали спільні території громад та школи/дитячі садочки. Очікується, що з моменту початку реалізації Проекту, загальна вартість 200 мікропроектів становить 74.3 млн. грн. (2.83 млн. дол. США/2.52 млн. євро), з яких 5.5% було зібрано ОГ, 31.6% було взяти з місцевих бюджетів, 62.8% надано Проектом МРГ та 0.1% профінансовано приватними спонсорами.

Із 200 затверджених мікропроектів, 113 повністю реалізовано та проведено громадських аудит перед здачею об'єктів власникам. У цілому, 49 мікропроектів було передано власникам об'єктів.

Затверджені мікропроекти: розподіл внесків, статус

Розвиток потенціалу

Члени ОГ та представники місцевих / обласних органів влади взяли участь у тренінгах / візитах з метою формування навичок, необхідних для розуміння концепції енергоефективності та реалізації пов'язаних із цим заходів, Проект МРГ організував тренінги та візити для обміну досвідом.

Зокрема, ці заходи зосереджувалися на концепції енергоефективності, технологіях підвищення енергоефективності, відновлюваних джерелах енергії, плануванні у сфері енергетики, методології МРГ із реалізації мікропроектів з ЕЕ тощо.

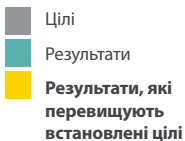
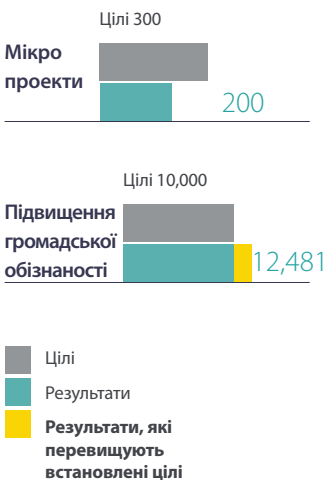
Підвищення громадської обізнаності з питань енергоефективності

Безпосереднім результатом цієї підтримки є суттєве скорочення витрат на електроенергію, зменшення забруднення довкілля,

поліпшення стану здоров'я, створення сприятливих умов для навчання у сфері громадської безпеки. Після запровадження ініціатив з енергозбереження, температурний режим у цільових районах значно покращився. Завдяки реалізації ініціатив з енергоефективності та енергозбереження, у ряді випадків заощадження громади на своїх рахунках та збереження енергії становило від 10-20% (мікропроекти з модернізації систем центрального тепlopостачання та з заміни дверей та вікон) та до 100% (встановлення сонячних акумуляторних батарей для освітлення вулиць).

Упродовж 2016 року, було проведено низку інформаційних заходів для підвищення громадської обізнаності з питань енергоефективності. Під час зазначених заходів громади-партнери МРГ, місцеві ради, обласні та районні органи влади отримали інформацію про необхідність та методи підвищення енергоефективності. Загалом, з початку третьої фази Проекту, 12,481 членів організацій громад та представників місцевої влади було охоплено інформаційною кампанією щодо енергоефективності з метою підвищення громадської обізнаності про методи енергозбереження на місцевому рівні.

Порівняння поставлених цілей та досягнутих результатів

У рамках діяльності з підвищення громадської обізнаності у сфері енергозбереження, спільний Проект ЄС та ПРООН підтримав проведення конкурсу дитячих малюнків на тему енергоефективності в усіх областях України. Обласні конкурси були проведені у період з березня по червень 2016 року. У кожній області, незалежні комітети обирали найкращі роботи методом голосування. Цей захід зробив свій внесок у підвищення обізнаності дітей щодо проблеми енергозбереження, а також використання альтернативних джерел енергії у щоденному житті. На малюнках діти зображували своє креативне бачення вирішення проблем у сфері енергоефективності та енергозбереження, а також демонстрували важливість використання «зеленої енергії» для збереження планети. Найкращі роботи були розповсюджені за допомогою соціальних мереж та використовувалися як обкладинки для публікацій.

«Ми завжди переймалися температурним режимом у школі. Завдяки Проекту МРГ, шкільні класи, у яких діти проводять більшу частину дня, стали теплішими. Це вплинуло також і на здоров'я дітей, які тепер простуджуються значно рідше, ніж до реалізації мікропроекту.»

Валентина Корнійчук,
член громади села Мислятин Хмельницької області.

10 червня 2016 року, у містах Ніжин та Прилуки Чернігівської області Проектом МРГ було проведено ряд семінарів, присвячених плануванню та реалізації заходів з енергозбереження та аудиту енергоефективності у житлових будинках.

Серед учасників були представники об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, громадських організацій, органів місцевого самоврядування та будівельних компаній. Вони дізналися про планування заходів, направлених на енергозбереження та енергоефективність, в рамках реалізації ініціатив та кращих практик із застосування альтернативних джерел енергії за підтримки МРГ. Ще один захід було організовано координаторами Проекту МРГ у Чернігівській області спільно з Чернігівським національним технологічним університетом, який є партнером МРГ. Тренерами семінару були професор Олександр Велігорський, завідувач Кафедри біомедичних радіоелектронних апаратів та систем, та професор Сергій Іванець, Декан Факультету електронних та інформаційних технологій. У результаті такого поєднання учених та практиків у межах однієї аудиторії, було досягнуто плідотної дискусії з питань практичних заходів та стратегічних цілей у сфері енергоефективності та енергозбереження.

2.4.4 Запровадження мікропроектів

Після затвердження мікропроектів вживається низка заходів для досягнення запланованих результатів. Зокрема, Проект МРГ повідомляє членам ОГ про затвердження їхньої пропозиції та про умови грантового договору. Підписання грантового договору відповідальною особою ОГ часто відбувається на загальних зборах. Це створює у членів ОГ сильне відчуття співпричетності та відповідальності щодо використання ресурсів і своєчасного виконання запланованої роботи.

Підписання грантового договору дає можливість ОГ отримувати транші від проекту МРГ. ОГ створюють функціональну групу та тендерний комітет, після чого оголошують тендер для підрядників на місцевому рівні. ОГ обирає найкращу пропозицію та підписує контракт на впровадження мікропроекту. У процесі впровадження комітет з нагляду за якістю періодично проводить перевірку ходу робіт. Виходячи з виконання робіт, звітності та перевірки, загальна сума гранту перераховується трьома траншами.

Члени ОГ вносять свою частку коштів на початку або поступово протягом реалізації

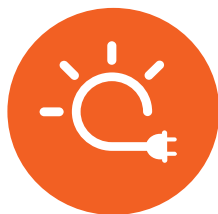
мікропроекту. Інші зацікавлені сторони (місцеві органи влади або приватні донори), як правило, здійснюють свої внески одночасно. Як показано у Таблиці– IX, 773 мікропроектів було ініційовано станом на кінець 2016 року.

Таблиця - IX: Запровадження мікропроектів

	2014	2015	2016	Разом
Підтримані мікропроекти (основний компонент)		410	12	422
Енергоефективність		341	9	350
Водопостачання		29	1	30
Охорона здоров'я		40	2	42
Охорона навколишнього середовища		-	-	-
Підтримані мікропроекти (відтворення методології)		16	135	151
Енергоефективність		10	113	123
Водопостачання		2	14	16
Охорона здоров'я		4	6	10
Охорона навколишнього середовища		-	2	2
Мікропроекти з енергоефективності		113	87	200
Разом		543	230	773

«Цієї зими їхнім дітям не потрібні були додаткові носки та светри. Завдяки заходам, вжитим у сфері енергоефективності, не лише школа стала теплішою, а діти щасливішими, а й зменшилися рахунки за електроенергію, а також вплив опалювальних систем на навколишнє середовище...»

Час для змін: Ініціатива у сфері енергоефективності розтоплює скептицизм сільської громади в Миколаївській області

У невеликому селі Чорноморка в Очаківському районі Миколаївської області, мешканці довго чекали на реконструкцію місцевого дитячого садочка: його приміщення були дуже холодними, тому кожної зими страждали діти. Це означало пропуск дітьми занять, хвороби та проблеми для батьків, з якими вони намагалися справитися. Втім, восени 2015 року за допомогою Проекту МРГ, жителі села створили організацію громади під назвою «Чорноморочка» та розробили мікропроект, щоб одержати перемогу над холодом. МРГ підтримав проект з реконструкції за умови, що місцеві органи влади будуть також сприяти його реалізації. У 2016 році, сільські жителі нарешті побачили результати після того, як фасад дитячого садочка було утеплено мінераловатними плитами. Вартість реконструкції була частково покрита місцевими жителями (1,100 дол. США), сільською радою с. Чорноморка (10,000 дол. США) та з бюджету ініціативи місцевого розвитку ЄС / ПРООН (8,000 дол. США).

Зараз, усі сім'ї, що входять до складу громадської організації, відчують, що вони можуть впливати на хід справ у дитячому садочку, який допомогли від реставрувати. Цієї зими їхнім дітям не потрібні були додаткові носки та светри. Завдяки заходам, вжитим у сфері енергоефективності, не лише школа стала теплішою, а діти щасливішими, а й зменшилися рахунки за електроенергію, а також негативний вплив опалювальних систем на навколишнє середовище.

Втім, досвід, який громадяни отримали упродовж усіх етапів реалізації свого мікропроекту, вірогідно, є найціннішим надбанням. Вони навчилися реєструвати громадську організацію, проводити тендери та контролювати якість виконуваних робіт. Одним словом, мешканці дізналися, яким чином децентралізація працює на їхню користь, а також усвідомили, що вони можуть бути агентами змін у рамках своєї громади.

«Модернізована система
опалення дозволила
забезпечити стабільні
поставки теплової енергії у
всій шкільній будівлі...»

Сільська школа у Дніпропетровському районі обрала використання біомаси

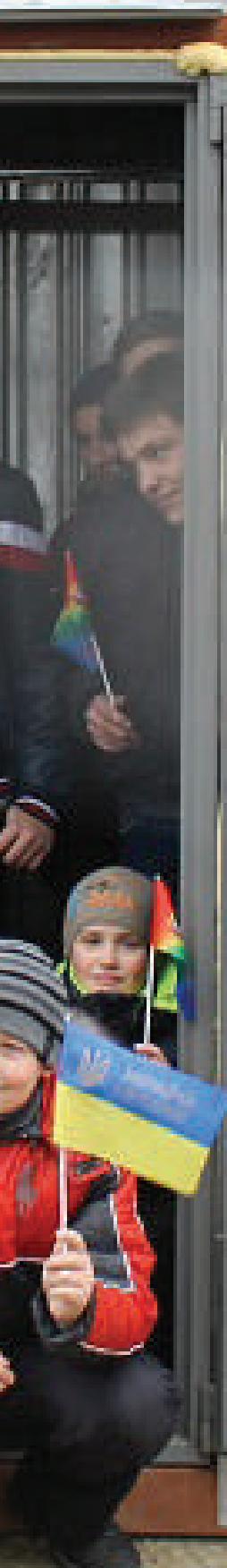
Альтернативні енергетичні технології зазвичай асоціюються з підприємствами, які виробляють високотехнологічну продукцію, або науковими проектами, але вони можуть використовуватися практично будь-де, наприклад у державних школах. Кам'янецька сільська школа у Дніпропетровському районі насолоджувалася моментом слави, коли новина про встановлення у школі нової опалювальної системи, яка працює на біомасі, поширилася місцевими новинами.

Школа досить нова, побудована у 1994 році, але інженерні недоліки дали про себе знати відразу ж після завершення будівництва: деякі приміщення опалювалися добре, у той час як інші залишалися холодними. Шкільна адміністрація шукала шлях для вирішення проблеми, але не мала коштів для повної реконструкції опалювальної системи. Шлях вирішення проблеми було знайдено після того, як місцева громада стала учасником Проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Після завершення офіційного процесу подачі заявки та оцінювання експертами, було рекомендовано встановити котли, які використовують біомасу, для забезпечення збалансованого опалення усіх класів. Загальна вартість проекту склала 495,767 гривень, які фінансувалися різними зацікавленими сторонами. Зокрема, було здійснено внесок ПРООН/ЄС (12,970 грн.), громадою (24,755 грн.), з місцевого бюджету (25,067 грн.) та районного бюджету (32,975 грн.).

У школі встановили два котли, які використовують біомасу, а саме гранульовану деревину. «Ці (нові) котли зараз є основним джерелом тепла, а газовий котел функціонує як допоміжна система. Коли гранульована деревина закінчується, газовий котел автоматично вмикається та продовжує безперервно опалювати школу. «Цей проект є справді важливим для суспільства», говорить адміністратор школи.

Модернізована система опалення дозволила забезпечити стабільні поставки теплової енергії у всій шкільній будівлі. Окрім встановлення котла, який використовує біомасу, у школі було також замінено 88 вікон та вхідних дверей. У результаті, температурний режим у класах підвищився на 3-4 градуси. Рахунки школи за електроенергію скоротилися. Для забезпечення безперервного тепла, Придніпровською сільською радою було прийнято рішення про виділення коштів для придбання гранульованої деревини для Кам'янецької сільської школи, більшість з якої виробляється на місцевому рівні.

На даний момент у Кам'янецькій сільській школі навчається 268 учнів, серед яких діти із сусідніх сіл та невеликих поселень, які дістаються до школи на автобусі. Оскільки в школі стало тепло, школа відкрита протягом усього дня, завдяки чому на її території було організовано Центр для дитячої творчої діяльності та спортивні клуби.

03

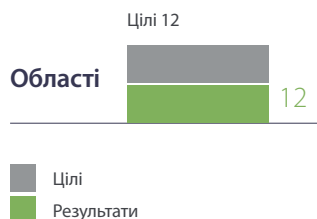
ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Економічний розвиток сільських територій (ЕРСТ) – це компонент, який має на меті здійснити апробацію підходу до створення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, орієнтованого на громаду, створення можливостей зайнятості та підвищення доходів для жителів сільських територій. Апробація підходу протягом МРГ-II дала обнадійливі результати та засвідчила, що існує потреба створювати більше кооперативів в рамках МРГ-III. Більше інформації надано нижче та доступно на веб-сайті: www.cba.org.ua.

Діяльність 5

Розвиток фермерського та нефермерського малого та мікробізнесу

Порівняння поставлених цілей та досягнутих результатів

Протягом третьої фази Проекту МРГ, компонент з економічного розвитку сільських територій продовжить підтримку заходів у цій сфері. Пілотні райони МРГ-II було розширено, а роль/функції місцевих органів влади було визначено у перспективі довгострокової співпраці та підтримки з боку національних програм у сфері розвитку кооперативів. Підтримка кооперативів, організованих громадами, та інших видів об'єднань малого фермерського бізнесу сприятиме створенню робочих місць та можливостей отримання доходу, та у цілому дасть шанс поліпшити якість життя та самостійність жителів у сільській місцевості. Сільським громадам, що вирішать створити кооперативи для підтримки своєї господарської діяльності, буде надано підтримку у формі навчання, консультацій та малих грантів.

3.1 Відбір районів

Створення структур підтримки є одним з важливих елементів методології підходу до розвитку, орієнтованого на громаду.

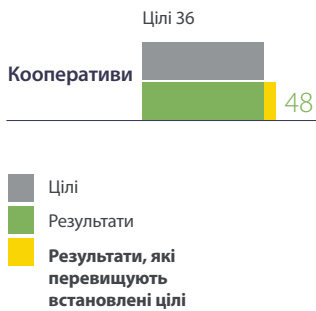
Відповідні структури підтримки розроблені для спільного прийняття рішень та моніторингу на всіх рівнях реалізації Проекту. До ключових структур підтримки належить Організація громади (ОГ) на місцевому рівні, Форум місцевого розвитку (ФМР) та Ресурсний центр громади на районному рівні, Обласна координаційна рада (ОКР) та Ресурсний центр громади на обласному рівні.

Проект МРГ III розширив територію, на якій реалізовується компонент ЕРСТ, з 8 (упродовж II фази МРГ) до 12 районів, для демонстрації ефективності кооперативів, створених за методологією МРГ, та їх впливу на поліпшення зайнятості та скорочення бідності у сільських районах України. Крім того, протягом МРГ-III на кожному рівні було проведено кампанію з підвищення громадської обізнаності. Ця кампанія спрямована на зростання зацікавлення до створення кооперативів громад. Вона включає в себе роботу на обласному та районному рівні, розповсюдження буклетів, роботу з місцевими ЗМІ та використання можливостей партнерів. Протягом кампанії було представлено результати МРГ-II у 8 пілотних областях, інформацію про можливу підтримку, яку може надати МРГ-III, та про потенціал впливу співпраці і створення кооперативів на підвищення доходів і рівня зайнятості в сільській місцевості.

Станом на кінець 2015 року для партнерства з Проектом у рамках компоненту ЕРСТ на конкурсних засадах було відібрано 12 областей, 26 районів та 47 сільських рад. Відбір проведено за допомогою таких критеріїв, як рівень сільськогосподарської активності, рівень безробіття і бідності у сільській місцевості, рівень доступності кооперативів, готовність місцевих органів влади надати фінансову підтримку та сприяти діяльності кооперативів та результати впровадження методології МРГ (реалізації мікропроектів основного типу, мікропроектів з відтворення методології, енергоефективності та економічного розвитку сільських територій) у рамках МРГ-I та МРГ-II.

3.2 Створення кооперативів

Порівняння поставлених цілей та досягнутих результатів

Цільові домогосподарства були залучені до створення неприбуткових багатопрофільних сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів (СОК) відповідно до чинного законодавства. Проект МРГ надав підтримку членам СОК для підготовки належних статутів та внутрішніх процедур, створення органів управління та виконавчих органів і сприяння процесу реєстрації СОК.

Якщо відібрана громада вже має багатофункціональний некомерційний СОК і цільові домогосподарства хочуть продовжити його роботу, застосовується процес перенесення для проведення необхідних змін, щоб СОК міг працювати у відповідності до підходу МРГ.

Станом на кінець 2016 року було офіційно зареєстровано 48 кооперативів, що перевищує поставлені цілі.

3.3 Реалізація мікропроектів

Кожна господарська діяльність в рамках компоненту ЕРСТ була реалізована функціональною групою кооперативу. Згідно з методологією МРГ, кожен кооператив створює 'функціональну групу', яка складається із голови кооперативу, фінансового директора, секретаря та додаткових зацікавлених сторін. Це підвищує відповідальність на індивідуальному рівні, оскільки усі члени кооперативу залучені до процесу управління конкретною діяльністю на певному рівні. Завдяки керівництву та навчанню у рамках Проекту, функціональні групи розробили необхідні бізнес-плани та технічну документацію СОК та подали на розгляд Проекту свої мікропроектні пропозиції. МРГ-III надає гранти шляхом переказу коштів безпосередньо на рахунки СОК, а підтримка від місцевих органів влади та інших спонсорів може надаватися у формі паралельного або прямого фінансування у залежності від ситуації.

СОК реалізують свої мікропроекти згідно з фінансовими процедурами ПРООН. Вони відбирають постачальників/підрядників шляхом відкритого конкурсу та забезпечують виконання робіт за контрактними зобов'язаннями. Для моніторингу цього процесу створено комітет з контролю якості. СОК також поміщають логотипи ЄС та ПРООН у відповідності з політиками для забезпечення належного представлення інформації про донорів. На початку реалізації мікропроектів СОК вживають тимчасових заходів із забезпечення наочності, а за результатами їх впровадження забезпечується використання постійної наочності.

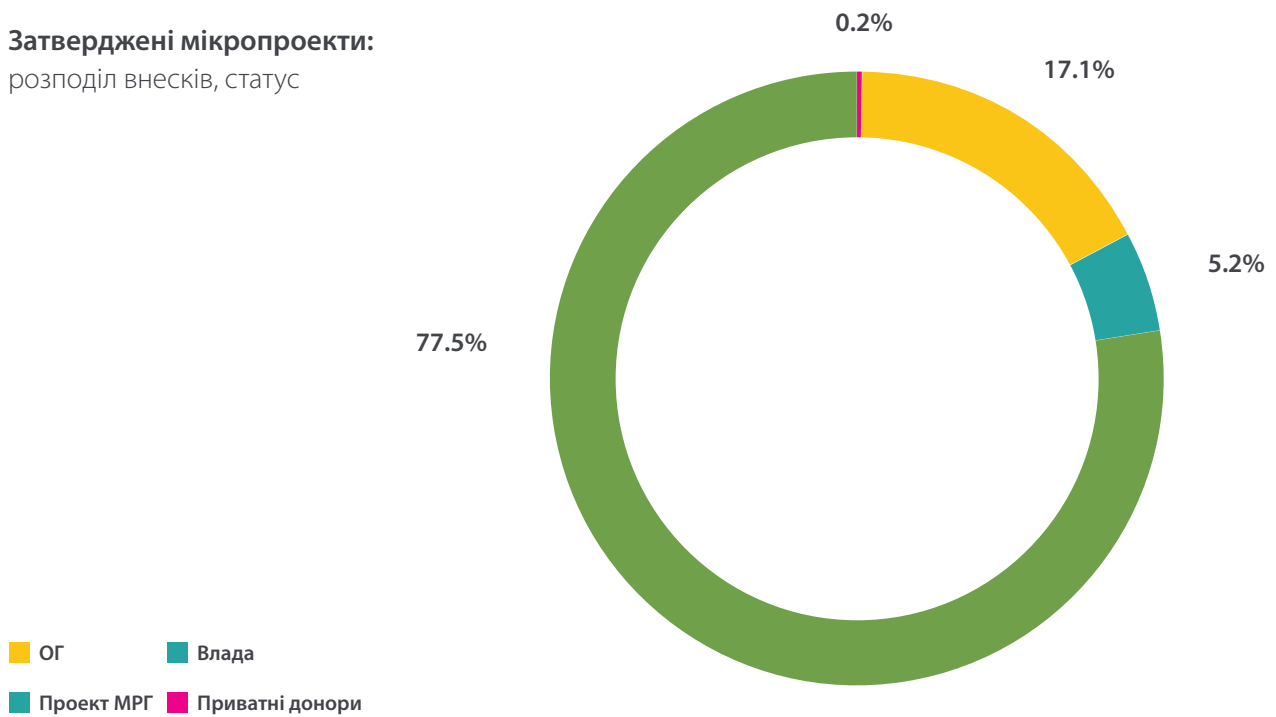

Кластерний тренінг МРГ для сільськогосподарських кооперативів у м. Миколаїв: учасників навчають, як вийти на нові ринки, зернятко за зернятком.

Упродовж 2016 року, МРГ-III затвердив 45 мікропроектних пропозицій, у результаті чого їхня загальна кількість досягла 70 з початку реалізації Проекту. Загальна вартість цих 45 затверджених мікропроектів досягла 24,4 млн. грн. (930 тис. дол. США/ 830 тис. євро), 17.1% відсотків з яких було надано ОГ, 77.4% – Проектом МРГ, 5.3% місцевими/обласними органами влади та 0.2% приватними спонсорами. Такий розподіл свідчить, що внесок ОГ і місцевих органів влади є вищим, ніж очікувалося, що означає готовність місцевих зацікавлених сторін до спільних дій. З початку реалізації Проекту, очікується, що загальна вартість 70 мікропроектів досягне 40.6 млн. грн. (1.55 млн. дол. США/ 1.38 млн. євро), з яких 17.1% було зібрано ОГ, 5.2% надано з місцевих бюджетів, 77.5% надано Проектом МРГ та 0.2% приватними спонсорами. У цілому, очікується, що пряму та опосередковану користь від цих мікропроектів отримають 29, 210 чоловіків, жінок та дітей.

Із цих 70 ініційованих мікропроектів, 36 було повністю реалізовано, перед здачею об'єкта власнику був також проведений громадський аудит. У цілому, 35 об'єкта було передано власнику.

Затверджені мікропроекти:
розподіл внесків, статус

Учасники семінару з

12 областей

Вінницька
 Волинська
 Запорізька
 Кіровоградська
 Миколаївська
 Одеська
 Сумська
 Тернопільська
 Херсонська
 Хмельницька
 Чернівецька
 Черкаська

Розвиток потенціалу

МРГ-III надає СОК логістичну підтримку і допомагає створювати та координувати роботу інформаційних центрів, завдяки яким члени СОК можуть отримувати останню інформацію про технології виробництва, обробки та маркетингу. Проект сприяє співпраці СОК з сільськими радами, районними органами влади та приватними компаніями (наприклад, молокозаводами, компаніями з обробки фруктів та овочів). Така співпраця дозволила СОК зміцнити свою спроможність для мобілізації організаційної, фінансової та технічної підтримки в майбутньому.

Приклади заходів для розвитку потенціалу:

15 та 18 січня 2016 року було проведено місцеві тренінги з бухгалтерського обліку для сільськогосподарських кооперативів у Недригайлівському та Глухівському районах Сумської області, організовані Проектом МРГ. Цільовою аудиторією проведених тренінгів були бухгалтери, представники органів місцевого самоврядування, а також співробітники казначейської секції та члени кооперативу. Учасники мали можливість задавати питання та отримати більш глибоке розуміння нещодавніх змін у податковому законодавстві, вимогах щодо ведення бухгалтерської звітності та заповнення квартальних звітів. За підтримки тренера МРГ, учасники розробили форму для підрахунку сервісних платежів.

23-25 лютого 2016 року, МРГ організував семінар із розвитку потенціалу для представників сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів у м. Запоріжжя. Захід було проведено за сприяння Олени Рудіч, спеціаліста з розвитку громад Проекту МРГ, та Олександра Радіонова, експерта з агробізнесу Проекту МРГ. Учасники семінару із 12 областей (Вінницька, Волинська, Запорізька, Кіровоградська, Миколаївська, Одеська, Сумська, Тернопільська, Херсонська, Хмельницька, Чернівецька та Черкаська) знайомилися з різноманітними аспектами діяльності кооперативів. Зокрема, вони були ознайомлені з методологією МРГ щодо створення та функціонування техніко-інформаційних центрів (ТІЦ), у тому числі із технічними та практичними аспектами створення ТІЦ, наданням послуг, закупівлею обладнання. Учасники вивчали, як використовувати ТІЦ як інструмент маркетингу для популяризації кооперативних послуг, сприяння розвитку громади і пошуку партнерів, розглядали інші послуги ТІЦ згідно з концепцією «Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) для розвитку» (ICT4D). Крім того, аудиторії було представлено досвід існуючих ТІЦ, створених в рамках фази II Проекту МРГ (м. Тернопіль, м. Миколаїв, м. Суми, м. Черкаси та м. Кіровоград).

Окрім семінару, учасники також відвідали села Чапаєвка та Кінські Перегони Запорізької області, щоб побачити як працює місцевий ТІЦ та обговорити, які технології можуть бути використані в кооперативах та індивідуальних сільських домогосподарствах. Наприкінці семінару, учасники презентували своє бачення розвитку ТІЦ в областях протягом третьої фази Проекту МРГ.

Загалом, тренінги були зосереджені на різних аспектах щоденного управління СОК, веденні бухгалтерської звітності та фінансових питаннях, підготовці мікропроектів на другий раунд відбору найбільш успішних кооперативів, маркетингу та продажу продуктів членів кооперативу, подальшому розвитку техніко-інформаційних центрів та видимості на рівні СОК, юридичних питаннях, пов'язаних із приєднанням нових та асоційованих членів існуючих СОК, підрахунку щорічних виплат у новому сільськогосподарському сезоні. Члени СОК, які нещодавно приєдналися, також отримали нові знання про кооперативні принципи та правила.

Метою візитів у цілях навчання та кластерних тренінгів був обмін кращим досвідом, можливостями переробки та сільськогосподарськими технологіями та продуктами, (наприклад, масове виробництво та переробка ягід, переробка молока з використанням традиційних та сімейних рецептів тощо.) Регіональними офісами також було проведено регіональні тренінги щодо ініціатив СОК/функціональних груп та управління СОК.

Стійкий розвиток

Створення кооперативів у рамках Проекту МРГ відкриває для сільських громад можливості для самодостатнього розвитку, надаючи членам кооперативів інструменти для підготовки ґрунту, культивування, переробки молока та фруктів, паливних брикетів та нові ринкові можливості залежно від спеціалізації СОК. Брати участь у Програмі полюбляють усі учасники, оскільки це надає можливість здобувати нові машини та обладнання за важких обставин.

Наприкінці грудня 2016 року 26 кооперативних мікропроектів було реалізовано, за підтримки Проекту МРГ у сфері розвитку ініціатив малого бізнесу у сільських областях. Фотографія нижче демонструє процес транспортування нового сільськогосподарського обладнання до кооперативів у Сумській області (одна із 12 областей, де сільськогосподарські кооперативи підтримуються Проектом МРГ).

Досягнення компоненту з економічного розвитку сільських територій у 2016 році

6-7 квітня 2016 року відбулося два офіційні відкриття сільськогосподарських кооперативів у Сумській області – «Добробут Шевченкове-2015» у селі Шевченкове та «Полісяночка» у селі Первомайське.

Зазначені кооперативи було створено за підтримки Проекту МРГ. Обидві події стали особливим днем для жителів Глухівського району та сусідніх територій. Запрошені гості привітали кооперативи із успішним завершенням мікропроектів та зазначили, що їхня участь у Проекті МРГ покладає велику відповідальність на усю громаду Глухівського району. Таким чином, потрібно показати хороші результати співпраці із МРГ та запровадження європейських стандартів.

« Робота з Проектом МРГ-III – це гарний приклад потужної і успішної співпраці з 2011 року, що стала для багатьох громад грандіозним поштовхом здійснити перетворення задля розвитку громад населених пунктів Глухівщини. На сьогодні активні громади, натхненні прекрасним прикладом сусідів, виявляють бажання співпрацювати з Проектом для покращення життя на селі.»

Вікторія Сокол, Заступник Голови Глухівської районної державної адміністрації

Члени кооперативів розповіли про свій досвід, довгий шлях, який привів їх до успіху, та продемонстрували нове сільськогосподарське обладнання та машини. Гості із Березівської громади побажали їх успіху та зазначили, що ці кооперативи слугуватимуть їм за приклад.

21 вересня, 2016 року Проект МРГ відкрив Сільськогосподарський обслуговуючий кооператив «Дари ланів» у селі Рудка Кременецького району Тернопільської області. Відтепер, місцеві фермери можуть переробляти зерно та виробляти хлібні злаки. Нове закуплене обладнання допомагає пришвидшити розвиток місцевої економіки та створює нові робочі місця у селі. Голова Обласної державної адміністрації Степан Барна, Міжнародний менеджер проекту Хендрік ван Зіл та спеціаліст із розвитку громад Олена Рудіч офіційно відкрили кооператив та привітали сільських жителів із відкриттям нових можливостей.

Тернопільська область пришвидшує розвиток місцевої економіки

Багата аграрна Тернопільська область була обрана як один із пілотних регіонів для розвитку кооперативів. Упродовж II фази Проекту МРГ, в області було створено два сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи: 1) СОК «Зелена Криниця» що надає послуги з переробки зерна у селі Кошляки та 2) СОК «Ягідний край» з обладнанням для низькотемпературного зберігання ягід та виробництва паливних брикетів у селі Лосятин.

Насправді, на шляху реалізації мікропроектів було багато технічних та організаційних перешкод, які вирішувалися місцевими громадами, органами влади та представниками МРГ, які працювали як одна громада.

Зрештою, обидва пілотні проекти з організації кооперативів були настільки корисними для місцевих громад та так добре підтримані громадянами та місцевими органами влади, що Тернопільська область обрала компонент з розвитку сільських територій та кооперативів для співпраці з Проектом МРГ на наступний період.

У 2015 році в рамках Проекту МРГ-III було засновано чотири нові сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи:

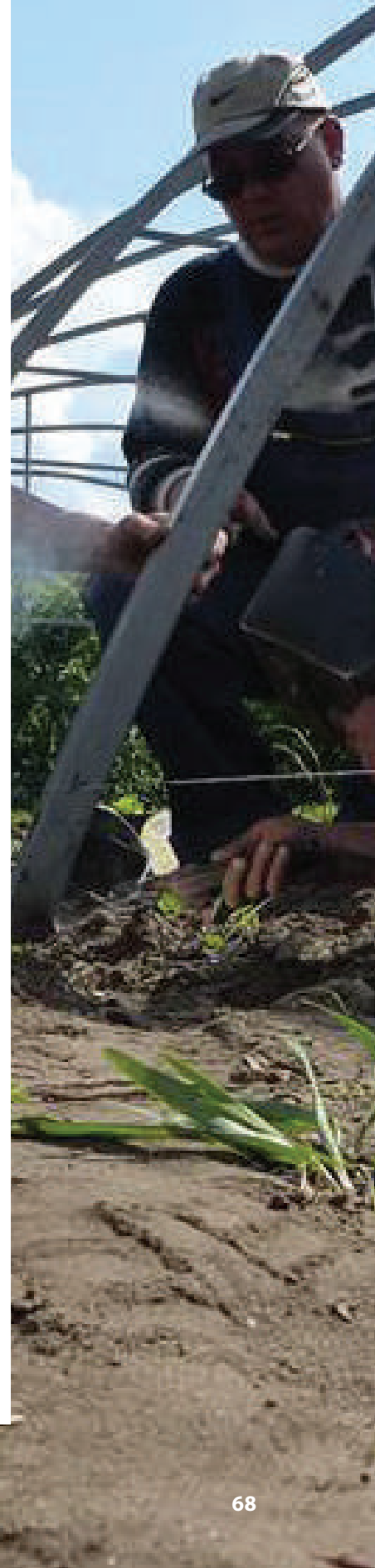
+ СОК «Старий млин» у селі Ценів Козівського району. Основні послуги, які надаються СОК: переробка зерна на муку в крупу чи борошно. Вартість проекту – 775 000 грн.;

+ СОК «Дари ланів» у селі Рудка Кременецького району. Основні послуги, які надаються СОК: екструзійна переробка зерна для приготування кормів. Вартість проекту – 775 000 грн.;

+ СОК «Щедрий край» селі Старий Почаїв Кременецького району. Основні послуги, які надаються СОК: сушка фруктів тт. овочів. Вартість проекту – 753 000 грн.;

+ СОК «Кринички» у селі Котів Бережанського району. Основні послуги, які надаються СОК: це багатофункціональний кооператив, який займається виробництвом паливних брикетів, вуликів для пасічників тт. надає послуги з культивування ґрунту. Вартість проекту – 687 000 грн.

Усі нові кооперативи були погоджені для надання підтримки МРГ щодо придбання машин та обладнання у 2015 та 2016 роках. У всіх кооперативах було створено техніко-інформаційні центри для надання консультативних послуг та обміну досвідом та кращими практиками серед членів кооперативів. Приміщення для центрів були надані місцевими органами влади. Проект МРГ надав інвентар та IT-обладнання.

Потреби у сфері розвитку

Після двох років діяльності з розвитку кооперативів, СОК визначили ряд спільних перешкод та можливостей. Вигодоотримувачі та учасники МРГ-II об'єднуються з можливими новачками у Проекті МРГ- III.

Існує багато спільних проблем для кооперативів, які виходять за рамки сільськогосподарського сектору. Серед них – українське законодавство у сфері оподаткування та бухгалтерської звітності, яке постійно змінюється. Воно зазнало особливих радикальних змін у 2015 році, коли місцеві податкові органи у різних областях, або навіть районах, тлумачили податкове законодавство по-різному. Такі зміни завдали значних проблем для невеликих кооперативів, які пов'язані із отриманням некомерційного статусу для СОК. Бухгалтерська звітність також є важким завданням для кооперативів, що спричинено постійними змінами у регулюванні та формах звітності, з однієї сторони, та відсутності кваліфікованих бухгалтерів у сільських районах, з іншої сторони. Ще один аспект, який викликає інтерес – це спільний маркетинг, просування кооперативних продуктів на ринок та закупівля вхідних ресурсів. Наприклад, для будь-якого кооперативу створення та розробка власного веб-сайту, на яку він зможе просувати та продавати свою продукцію, – це дорогий та складний процес. Такими ж складними та затратними є участь у сільськогосподарських ярмарках, виставках, купівля сільськогосподарських вхідних ресурсів тощо.

Підхід, орієнтований на громаду

Поступово СОК Тернопільської області, підтримані Проектом МРГ, почали розуміти переваги об'єднання зусиль. Протягом навчальних турів, організованих Проектом МРГ, групи представників СОК та лідери з спеціальних кластерних тренінгів почали обговорювати проблеми та шляхи їхнього вирішення між собою та із спеціалістами з МРГ. Тому не дивно, що було прийнято рішення про проведення спеціального тренінгу для Тернопільської області під назвою «Сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи – перспективи розвитку», який потім був проведений також у Тернопільській, Волинській, Сумській та Хмельницькій областях.

Під час семінарів, шість сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів підписали декларацію про створення офіційного кооперативного союзу «Асоціація сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів Тернопільщини». Згадана Асоціація створена своїми засновниками на добровільних засадах з метою спільної реалізації будь-якої діяльності, не забороненої законодавством.

Основні завдання Асоціації сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів Тернопільщини полягають у координації сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, захисті їхніх соціальних

та економічних інтересів, промоції їхніх продуктів та послуг, надання консультативної, технічної, інформаційної та іншої підтримки.

Уся ця діяльність допомагає місцевим фермерам підвищувати додану вартість товарів протягом усього процесу виробництва і, відповідно, розвивати їхню конкурентоспроможність.

Засновниками Асоціації є шість сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, створених в рамках Проекту місцевого розвитку, орієнтованого на громаду:

- + СОК «Кринички» у с. Котів Бережанського району
- + СОК «Дари ланів» у с. Рудка Кременецького району
- + СОК «Щедрий край» у с. Старий Почаїв Кременецького району
- + СОК «Старий млин» у с. Ценів Козівського району
- + СОК «Зелена криниця» у с. Кошляки Підволочиського району
- + СОК «Ягідний край» у с. Лосятин Кременецького району

Асоціація є повністю відкритою, прозорою та демократичною. Засновники прийняли рішення про те, що посаду Голови Асоціація займатиме лідер кожного СОК, який змінюватиметься на щорічній основі.

Майбутнє

Оскільки Асоціація кооперативів у Тернопільській області є досить молодою та робить лише перші свої кроки, на даному етапі значення цієї організації природно оцінюється як ініціатива, яка реалізується на низькому рівні. На даний момент Асоціація розвивається: розробляє свій сайт, обирає належну організаційно-правову форму та набирає у свої ряди більше членів. Проект МРГ продовжує підтримувати розвиток Асоціації, надаючи консалтингову та фінансову допомогу. Лідери сільськогосподарських обслуговуючих організацій у Тернопільській області молоді, але мають достатньо досвіду. Деякі з них мають реальний практичний досвід ведення фермерського господарства у Польщі та інших країнах.

Вони рішуче набувають нових знань та підтримують нові практики, прагнуть запроваджувати їх у своїй власній фермерській діяльності для покращення рівня життя

«Модернізована система
опалення дозволила
забезпечити стабільні
поставки теплової енергії у
всій шкільній будівлі...»

04

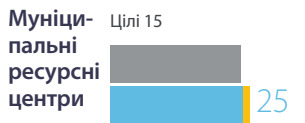
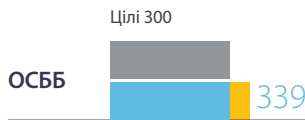
РОЗВИТОК МІСТ

Протягом третьої фази Проекту МРГ, методологія з мобілізації громад була успішно застосована у міських регіонах. Інтерес до цього процесу зазвичай викликався аналогічними проектами, реалізованими у сільських областях. Процес мобілізації громади застосовується до житлових послуг. Пріоритетом для Проекту є просування прогресивної форми спільного управління багатоквартирними будинками - ОСББ. МРГ-III допомагає громадам багатоквартирних будинків створювати ОСББ або розвивати вже існуючі об'єднання, готувати плани розвитку та отримувати гранти для реалізації власних мікропроектів. Більш докладну інформацію див. нижче та на веб-сайті www.cba.ora.ua.

«Ефективна самоорганізація населення у формі ОСББ та ОСН сприяє розвитку позитивного ставлення до таких громадських ініціатив. Майже три чверті осіб, залучених до створення таких організацій, позитивно оцінюють свою діяльність та вважають, що вона допомогла вирішити певні проблеми у їхніх будинках, кварталах або мікрорайонах.»

Висновок зі звіту RatingPro's щодо українських міст, у партнерстві з Урядом Канади та IRI

Порівняння поставлених цілей та досягнутих результатів

- Цілі
- Результати
- Результати, які перевищують встановлені цілі

4.1 Налагодження партнерства з органами місцевого самоврядування

Для цілей МРГ, розвиток міст означає ґрунтовний та різносторонній підхід, який робить можливою широку модернізацію у багатоквартирних будинках, покращуючи житлові умови для великої групи українського населення.

У січні 2016 року, у містах Українка та Переяслав-Хмельницький Київської області було відкрито конкурс на участь у компоненті МРГ із розвитку міст. Об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), які обираються на конкурсній основі, будуть навчатися, як управляти своїми будинками, налагоджувати ефективний діалог з органами місцевого самоврядування, установами, залученими до процесу надання дозволу на комерційну діяльність. Що особливо важливо, вони отримають можливість реконструювати свої будинки за схемою спів-фінансування, отримавши кошти з місцевих бюджетів, від Проекту МРГ та за рахунок своїх власних внесків.

4.2 Розвиток потенціалу

Міські органи влади беруть повноцінну участь в ухваленні рішень, пов'язаних із реалізацією Проекту МРГ-III. Таким чином, очікується, що навчання у процесі роботи сприятиме запровадженню сталих практик ремонту будинків на основі мобілізації громад.

Протягом 2016 року в рамках компоненту з розвитку міст було проведено 1038 тренінгів, у результаті чого загальна їхня загальна кількість від початку реалізації Проекту досягла 1066. На семінарах учасники пройшли навчання з питань практичного використання підходів до мобілізації громад для поліпшення умов життя в багатоквартирних будинках. Участь у тренінгах взяли 9741 особа: 4070 чоловіків та 5671 жінка.

4.3 Семінари та круглі столи

12 січня 2016 року, було проведено практичний семінар з питань створення Центрів з надання адміністративних послуг (ЦНАП) в об'єднаних територіальних громадах у м. Києві. Захід було організовано Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України разом із Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ). На відкритті заходу були присутні представники відповідних міністерств, зокрема Геннадій Зубко, Віце-прем'єр міністр України / Міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України, Юлія Клименко, Міністр економічного розвитку і торгівлі України та Вольфганг Біндзайль, Заступник Посла Німеччини в Україні. Спеціалісти з розвитку громад Проекту МРГ, Олена Рудіч та Олександр Рябий, були запрошені на захід як гості та спікери для обговорення сприяння розвитку ЦНАП в об'єднаних територіальних громадах, а також того, як забезпечити те, щоб послуги, які надаються цими структурами, відповідали потребам населення. Крім того, було презентовано методи забезпечення своєчасного та ефективного надання таких послуг. У ході дискусії, учасники використовували модель ідеального ЦНАП, запропоновану організаторами. Згідно з цією моделлю, послуги ЦНАП мають бути орієнтовані на результат, зручними, своєчасно надаватися, простими, доступними, прозорими та професійними. Учасники також обговорили умови, створення яких необхідне для ефективної співпраці між центральною виконавчою владою та об'єднаними територіальними громадами у розрізі надання адміністративних послуг. Окрема дискусія була присвячена питанням реформування системи надання адміністративних послуг (законодавство, національна мережа ЦНАП та електронні послуги). Експерти Проекту GIZ були коротко проінформовані про проекти, метою яких є управління реформами у сфері адміністративних послуг, запровадженими у Східній Україні, що можуть бути корисними у розрізі їхніх областей.

Досягнення компоненту з розвитку міст у 2016 році

У лютому 2016 року, у м. Дрогобич Львівської області, у рамках Проекту МРГ було проведено семінар для об'єднань співвласників багатоквартирного будинку (ОСББ) та представників ініціативних груп, які мають намір створити ОСББ. Семінар було проведено із залученням експерта Проекту МРГ Леоніда Туловського, а також за сприяння міської ради та організацій ОСББ міста Дрогобич.

Учасники семінару були коротко проінформовані про те, як організувати, керувати та розвивати ОСББ. Крім того, вони отримали корисну інформацію щодо реформування у сфері житлово-комунального господарства України та українського законодавства, яке регулює створення та функціонування ОСББ, а також дізналися про найкращий міжнародний досвід Польщі, Естонії, Німеччини та інших країн.

Відвідувачі семінару також обговорили деякі практичні аспекти, у тому числі планування діяльності ОСББ, складні питання, пов'язані з передачею території навколо будинку у власність ОСББ; оцінили ефективність заходів для підвищення енергоефективності у їхніх будинках, а також практичну користь та недоліки таких заходів. Експерти Проекту МРГ відвідали ОСББ, які завершили реалізацію або знаходяться у процесі реалізації своїх мікропроектів. Вони також запровадили концепцію мікропроектів щодо модернізації теплоізоляційної системи будинків у м. Дрогобич. На даному етапі, Проект МРГ планує реалізувати два мікропроекти із збереження енергії у житлових будинках. Ще вісім мікропроектів планується запровадити у інших містах України.

15 квітня 2016 року в м. Краматорськ Донецької області, Проект МРГ провів тренінг для представників міської ради, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) та ініціативних груп з міста Добропілля. Міста Димитров та Артемівськ також планують створювати ОСББ. Тренінг був направлений на аналіз юридичної бази для діяльності ОСББ у сфері енергоефективності у багатоквартирних будинках (енергетичний аудит та модернізація). Учасники переглянули Закон України «Про Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку», який регулює діяльність ОСББ, майнові права, обов'язки та взаємовідносини між співвласниками, функції управлінських органів ОСББ. Експерт Проекту МРГ розглянув усі перелічені питання та поділився практичними порадами. Така інформація справді корисна для членів ОСББ, а такі семінари допомагають їм ставати ефективними власниками квартир. Запровадження методів ефективного управління та послуг у багатоквартирних будинках – це першочергове завдання Проекту МРГ-III. Спеціаліст Проекту МРГ також дав деякі корисні рекомендації стосовно практичних аспектів. Зокрема, щодо визначення кількості співробітників, відповідальних за управління будинком на суміжній території, кола повноважень та порядку найму і навантаження співробітників; складання бюджету та підрахунку витрат на обслуговування спільної власності; заходів для підвищення енергоефективності та інших аспектів діяльності ОСББ.

Оксана Соколовська із міста Артемівськ висловила Проекту МРГ подяку за вичерпний аналіз проблемних питань та практичних аспектів, з якими стикається ОСББ. «Цей тренінг справді має велику цінність для нас і ми цінуємо знання та довідкові матеріали, які ми отримали на тренінгу».

Проект МРГ проводить тренінг для міської ради, ОСББ та ініціативних груп з міста Добропілля у Краматорську

Експерти Проекту МРГ відвідали місто Ніжин Чернігівської області

→ Члени ОСББ, підтримані Проектом МРГ, у м. Ніжин говорять, що вони стали більш впевненими та більше не бояться самоорганізуватися для того, щоб вирішувати житлово-комунальні проблеми замість того, щоб чекати доки їх вирішить хтось **інший**. Існує безліч проблем, які необхідно вирішувати, оскільки багатоквартирні будинки не обслуговувалися належним чином десятиліттями. Крім того, відремонтовані коридори, нові двері та вікна, декоровані квітами, – це доказ того, що зміни стають можливими завдяки спільним зусиллям та співпраці з місцевими органами влади. Проект МРГ надає інструменти для таких трансформацій – знання та кошти для реалізації ініціатив ОСББ. У ході координаційної наради, яка відбулася між представниками Проекту МРГ та Чернігівської обласної державної адміністрації було проаналізовано результати діяльності за 2015 рік та затверджено план діяльності на 2016 рік. Учасники наради мали можливість дізнатися про новий компонент МРГ «Розумні міста» та обговорити заходи, які можуть бути реалізовані у контексті інноваційного розвитку міст.

3 травня 2016 року, представники Проекту МРГ відвідали об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), які співпрацюють із Проектом та запроваджують методологію МРГ, у Закарпатській області. ОСББ з м. Хуст та м. Ужгород презентували свої досягнення Олександрю Рябому, спеціалісту Проекту МРГ із розвитку громад. Група управління та представників ОСББ продемонстрували завершені та поточні роботи, які проводяться у їхніх будинках, говорили про проблеми, з якими їм довелося стикнутися під час реалізації проектів. Члени ОСББ із міст Хуст та Ужгород вже отримали перші позитивні результати своїх спільних зусиль: їм вдалося провести заміну зношених вікон, дверей, електропроводки та відремонтувати коридори у своїх будинках.

10-11 серпня 2016 року представники Проекту МРГ – Олександр Рябий, спеціаліст із розвитку громад, Лариса Батченко, інженер Проекту, Неля Дашковець, спеціаліст із розвитку громад у Донецькій області – відвідали міста-партнера у Донецькому регіоні.

Метою візиту був моніторинг розвитку об'єднань власників багатоквартирних будинків (ОСББ) у містах, які співпрацюють із Проектом МРГ. Позитивні враження залишили ті ОСББ, які були розвинені у рамках Проекту МРГ та діяли за методологією Проекту. У підвалі

багатоквартирних будинків вони облаштували місця для дітей, де вони можуть гратися взимку; також тут організовано безкоштовний спортзал для дітей, де вони можуть займатися фізичними вправами. Все це було реалізовано членами ОСББ після участі у Проекту МРГ та мешканцями за їхній власний рахунок без зовнішньої підтримки. У рамках візиту, представники Проекту МРГ здійснили аналіз документації компоненту «Розумні міста» у м. Дробопілля, м. Мирноград та м. Бахмут, і запропонували внести певні зміни до мікропроектних пропозицій та проектної документації.

На даний момент готовність мікропроектів з компоненту «Розумні міста» становить близько 80%. З метою підвищення потенціалу проактивні ОСББ з міст Бахмут, Дробопілля та Мирноград отримали від Проекту МРГ офісне обладнання під час проведення Форумів місцевого розвитку. Спілкування з людьми, які подолали перешкоди та пройшли зайві кілометри для того, щоб стати успішною та стабільною громадою, підтверджує ефективність підходу, заснованому на активній участі громад, та методології місцевого сталого розвитку.

30-31 серпня 2016 року, дводенний кластерний тренінг для координаторів від партнерів МРГ Обласних державних адміністрацій (ОДА)/ Обласних рад (ОР), Районних державних адміністрацій (РДА)/ Районних рад (РР) Харківської, Дніпропетровської, Луганської та Донецької областей було проведено за підтримки Проекту МРГ у місті Харків.

Тема першого дня тренінгу – досвід Проекту МРГ щодо розвитку «розумних міст», реалізації проектів з енергоефективності та проектів з використання альтернативної енергії і проведення реформи з децентралізації влади в Україні. Учасники з чотирьох областей підкреслили важливість методології МРГ для розвитку місцевої громади, яка допомагає об'єднати громаду. Завдяки участі у Проекті або відтворенню методології Проекту, новосформовані громади проходять процес децентралізації менш болісно. Досвідчені громадяни, які ознайомлені з підходами Проекту не чинять опір інноваціям. Сильні громади, які виростили із запровадженням Проекту, стають більш впевненими та розвиненими. Серед виступаючих, які говорили про реформу з децентралізації, були Веніамін Сітов, Голова Мереф'янської міської ради, Віктор Слиш, Голова Мереф'янської організації територіальної громади, Голова Великобурлицької районної державної адміністрації. Крім того, виступали учасники місцевих громад.

Учасники тренінгу визначили основні проблеми та позитивні аспекти децентралізації, фінансові, економічні та соціальні питання. Основним питанням на даний момент на думку учасників є фінансування делегованих повноважень, земельних органів та соціальних послуг. Ще одним важливим аспектом є обмін досвідом щодо проектів з використання альтернативних джерел енергії та ініціатив громади з енергозбереження. Інженер Проекту Олег Баранецький, представники компаній з будівництва та монтажу, експерти з управління енергетикою також говорили про досвід у сфері енергозбереження та використання альтернативних джерел енергії. Досвід Проекту МРГ підтверджує, що завдяки використанню відновлюваних джерел енергії та енергоефективних технологій досягається 27-40% економії джерел енергії ТУР.

Протягом другого дня учасниками було обговорено такі питання:

- + Стратегія розвитку громад
- + Можливості мобілізації коштів
- + Семінар з системи публічних закупівель від PROZORRO для ОГ/ОСББ

4.4 Структури підтримки

З початку реалізації Проекту, усі міста-партнери МРГ мають Координаційні ради, до складу яких входять представники обох муніципалітетів та ОСББ.

Члени Координаційних рад спільно обговорюють пріоритетні плани громади, приймають рішення, затверджують мікропроекти, проводять огляд їх виконання, аналізують проблеми, що виникають у цьому процесі, визначають заходи для їх подолання, проводять моніторинг та підтримують взаємодію між ОСББ та компаніями, що надають комунальні послуги, координують процеси мобілізації громад та розробляють місцеві принципи цільової підтримки неплатоспроможних власників.

Крім того, у кожному місті-партнері створено форум розвитку міста (ФРМ). Його очолює мер або заступник мера міста, що відповідає за фінанси та/або житлово-комунальну сферу. До ФРМ також входять представники міської ради і компаній, що надають комунальні послуги. Представники ОСББ беруть участь в роботі форумів як спостерігачі. ФРМ мають такі повноваження/обов'язки: спільне ухвалення рішень, у тому числі щодо затвердження пропозицій, поданих ОСББ; огляд процесу реалізації мікропроектів, аналіз проблем, що виникають у цьому процесі, та визначення заходів для їх подолання; моніторинг та підтримка взаємодії між ОСББ та компаніями, що надають комунальні послуги; координація процесів мобілізації громад та розробка місцевих принципів цільової підтримки неплатоспроможних власників тощо.

У кінці 2016 року, загальна кількість засідань, проведених Форумами розвитку міст, склала 104.

Для підтримки функціонування ОСББ, органами влади у містах-партнерах було організовано 25 Муніципальних ресурсних центрів, що перевищує початкову мету в 15 МРС. З цієї метою, вони надали приміщення на Департаменту економіки міської ради). Такі ресурсні центри підтримують діяльність ОСББ у сільських регіонах у сфері місцевого розвитку за методологією МРГ.

У Прилуках провели Форум місцевого розвитку

У січні 2016 року, Форум місцевого розвитку було організовано у Прилуках, невеликому містечку у Чернігівській області. Серед учасників був мер міста Прилуки, регіональні координатори МРГ, голови об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) та голови організацій громад.

Учасники обговорили необхідність підтримки громадських ініціатив на місцевому рівні та оцінили результати співпраці між ОСББ, організаціями громади та місцевими органами влади під час реалізації мікропроектів у рамках Програми МРГ. Також, аналізували виклики, з якими довелось стикнутися під час реалізації мікропроектів.

Представники ОСББ презентували результати чотирьох мікропроектів: капітальні ремонти фасадів, утеплення стін та підвалів, заміна вікон у загальних приміщеннях (ОСББ «Понад Удаєм»); капітальний ремонт загальних коридорів, заміна вікон (ОСББ «Комфорт»); капітальний ремонт туалетів у Прилуцькій спеціалізованій школі I-III ступенів № 6 з поглибленим вивченням інформаційних технологій; встановлення енергозберігаючих вікон та дверей у дитячому садочку №4 у м. Прилуки.

У розрізі планування подальшої діяльності, учасники обговорили інтеграцію громадських ініціатив в плани місцевого розвитку та вплив таких ініціатив на прийняття рішень на місцевому рівні.

4.5 Підтримка мікропроектів

У більшості міст-партнерів ОСББ почали проявляти інтерес до участі в Проекті МРГ. У зв'язку з цим, було розроблено процедуру відбору для отримання найкращих представників. Крім фінансової допомоги з міського бюджету та від Проекту МРГ, ОСББ /співвласники, які співпрацюють з Проектом, також отримують професійні консультації експертів з технічних, правових, фінансових та організаційних аспектів у розрізі ремонтування їхніх будинків. Також, для них проводять тренінги з питань енергоефективності.

З метою відбору найбільш пріоритетних мікропроектів, представники місцевих органів влади та ОСББ у містах-партнерах створили ради з попереднього відбору мікропроектів. Усі пропозиції аналізуються та оцінюються згідно з затвердженим переліком критеріїв, після чого ради обирають найкраще підготовлені мікропроекти. Пропозиції оцінюються за такими критеріями:

- + наявність необхідної документації;
- + відсутність обмежень до реалізації мікропроекту (правових, технічних);
- + рівень підтримки з боку співвласників (членів громади);
- + актуальність і економічна здійсненність ініціативи;
- + статус власників житла;
- + пріоритетність ініціативи у порівнянні з ініціативами інших ОСББ у місті;
- + обсяг внеску ОСББ у бюджет мікропроекту;
- + строки реалізації мікропроекту;
- + специфіка його реалізації;
- + інші важливі фактори, що залежать від місцевих особливостей.

ОСББ виконали всі вимоги Проекту МРГ, підготували необхідну документації, провели тендери для відбору підрядників, отримали результати державної експертизи та надали належні мікропроектні пропозиції експертам Проекту.

4.5.1 Затвердження мікропроектних пропозицій

Мікропроектні пропозиції, подані ОСББ, були проаналізовані інженерами, спеціалістами з мобілізації громадськості та персоналом головного офісу Проекту і оцінені відбірковим комітетом МРГ-III. Протягом реалізації мікропроектів ОСББ отримували технічну допомогу та консультації щодо проведення ремонту будівель, підтримку схему фінансування проекту. Також було організовано посередництво між ОСББ та іншими учасниками цього процесу, у тому числі місцевими органами влади, комунальними компаніями, банками та будівельними компаніями.

Упродовж звітнього періоду, 208 мікропроектів були затверджені для реалізації, у результаті чого їхня загальна кількість досягла 413 з початку реалізації Проекту. Загальна вартість цих 208 затверджених мікропроектів склала 93.7 млн. грн. (3.57 млн. дол. США / 3.18 млн. євро), 6.5% з яких становить внесок ОСББ, 50.1% надано Проектом МРГ та 43.4% місцевими органами влади. Такий розподіл свідчить, що внесок ОГ та міських органів влади є вищим, ніж очікувалося, що означає готовність місцевих зацікавлених сторін до колективних дій. У цілому, 19,574 чоловіків, жінок та дітей стануть вигодонабувачами цієї підтримки. Очікується, що загальна вартість 413 затверджених мікропроектів з початку реалізації Проекту складе 155.4 млн. грн. (5.91 млн. дол. США / 5.26 млн. євро), 6.3% з яких було зібрано ОСББ, 44.1% надано місцевими органами влади, 49.7% – з Проекту МРГ. Загалом, пряму та опосередковану користь від цих 413 мікропроектів отримають 1.5 млн. чоловіків, жінок та дітей.

У результаті реалізації мікропроектів реконструюються інфраструктура та системи багатоквартирних будинків (спільної власності власників квартир та нежитлових приміщень) з використанням заходів з підвищення енергоефективності. Основні види робіт, які пропонуються у мікропроектах, включають теплоізоляційні роботи – ізоляція фасаду будинків, заміна вікон та дверей на енергоефективні, ремонт даху.

Ради ретельно аналізують усю документацію, що стосується мікропроектних пропозицій. Крім того, усі ОСББ, мікропроекти яких були затверджені, зобов'язані підписати грантові договори та якнайшвидше почати реалізацію своїх мікропроектів.

4.5.2 Реалізація мікропроектів

Упродовж 2016 року, 178 мікропроектів було реалізовано. Із них, 173 мікропроекти було передано власникові після проведення громадського аудиту. Проект за підтримки місцевого уряду гарантує підписання договорів між ОСББ та комунальними підприємствами. Виконання, моніторинг та контроль субпідрядних організацій контролюється та підтримується спеціалістами Проекту МРГ. Вибір підрядчиків здійснюється з дотриманням правил та процедур ПРООН.

«Ми раді тому, що цей круглий стіл охоплює цілий ряд питань, пов'язаних із «розумними містами» та електронним управлінням. Це надає нам змогу глибше розуміти нинішні потреби «розумних міст», – підкреслила Джуана Мера Кабелло, перший радник, керівник відділу економічної співпраці, соціального та регіонального розвитку Представництва ЄС в Україні.

Руслан Марцінків, мер Івано-Франківська, висловив надію на те, що імплементація електронного управління буде успішно реалізована в українських містах. «Ми задоволені тим, що наше місто має можливість поділитися своїм досвідом у запровадженні інноваційних технологій», відмітив мер під час привітальної промови.

Учасники Конференції проаналізували практичні приклади стратегій розробки «розумних міст», які були застосовані по всьому світу, а також проаналізували можливість застосування таких стратегій у «розумних містах» України. За день до цього гості заходу також відвідали муніципальні об'єкти Івано-Франківської міської ради, де застосовані певні принципи «розумного міста», зокрема ті, що стосуються енергоефективності, сортування відходів тощо. У рамках наради за «круглим столом», Проект МРГ представив свій план дій щодо підтримки інноваційних ініціатив з управління на муніципальному рівні. Цей компонент Проекту зосереджений на двох «розумних рішеннях» – прозорості та підзвітності місцевих державних інститутів та наданні послуг з використанням принципів електронного управління.

«ПРООН вірить в те, що розумні рішення для таких міст, як Івано-Франківськ та для міст, звідки ви родом, можуть забезпечити подальший прогрес. Розвиток інформаційних та телекомунікаційних технологій може допомогти достукатися до тих людей, які до цього моменту були для нас недоступними – скажімо, населення сільських районів. Децентралізація та демократичний доступ до даних та послуг – це ті речі, які тісно взаємозв'язані один з одним, ось чому ця подія, ця програма та цей конкретний аспект є настільки актуальними для України.»

Джантомас Хімстра, керівник представництва ООН в Україні

Проект МРГ ділиться українським досвідом з розбудови «розумних міст» на міжнародному форумі в м. Рим

18-19 травня 2016 року на міжнародному форумі на тему «Формування розумних і стійких міст: прагнення до досягнення цілей сталого розвитку» відбувся в Римі.

Основне завдання заходу полягало в стимулюванні країн до ефективного вирішення міських проблем та запровадження екологічно безпечних міських послуг, які ґрунтуються на технологічних інноваціях, серед яких «розумні» транспортні системи, «розумне» медичне обслуговування, «розумна» енергетика та «розумна» освіта, а також досягнення цілей сталого розвитку ООН. Захід організовано Європейською економічною комісією Організації Об'єднаних Націй (ЄЕК ООН) за підтримки Міністерства економіки і фінансів та Торгової палати Італії.

Форум відвідала і українська делегація. Зокрема, міський голова м. Вознесенська Миколаївської області Віталій Луков презентував досвід у сфері інновацій свого міста. Починаючи з 2006 року, Вознесенськ співпрацює з ПРООН, яка підтримує місцеві ініціативи щодо запровадження заходів з забезпечення енергоефективності та електронного управління. Наприклад, кожен житель Вознесенська має електронну медичну картку, а уся медична інформація про пацієнтів зібрана в єдиній базі та доступна для місцевих лікарень в онлайн-режимі.

Національна програма з підтримки сталого розвитку міст, у тому числі введення концепції «розумного міста», яку активно пропагує Проект МРГ, була презентована В'ячеславом Негодою, Першим заступником Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Учасники форуму також оглянули ризики, які несе урбанізація у сучасному світі у зв'язку з вичерпуванням ресурсів таких, як земля, чиста вода, чисте повітря, а також ризики сталого розвитку (наприклад, перенаселеність міст, наслідки зміни клімату, природні та антропогенні катастрофи тощо). З іншої сторони, досвід країн із стабільним та прозорим управлінням показує, що розвиток інформаційних та телекомунікаційних технологій за останні двадцять років дозволив покращити міський клімат шляхом зменшення використання енергії та шкідливих викидів, і в той же час підвищив соціально-економічне зростання.

Цілі сталого розвитку були затверджені Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй як план дій для 17 ключових сфер на період до 2030 року. Сталий розвиток міст та спільнот – це 11 Ціль, реалізація якої тісно пов'язана із принципами «розумного» міста.

Компонент МРГ з розвитку міст був обговорений на Нараді високого рівня у Донецьку

27 травня 2016 року, круглий стіл з питань запровадження МРГ відбувся у м. Краматорськ Донецької області.

Дискусія, зокрема, стосувалася результатів роботи та перспектив розвитку об'єднань співвласників багатоквартирного будинку (ОСББ) у містах-партнерах Донецької області. Захід також відвідали офіційні особи ЄС та представники ПРООН: Керівник Програм співробітництва Представництва Європейського Союзу в Україні Беренд де Гроот та менеджер сектору ЄС із реагування на кризу Хельга Пендер, а також Заступник Директора Представництва ПРООН в Україні Блерта Чела, радник ПРООН в Україні з питань відновлення та стабілізації Кунал Дхар та старший програмний менеджер ПРООН Оксана Реміга.

Метою круглого стола було коротке ознайомлення донорів з досягненнями Проекту МРГ та фінансовою і методологічною підтримкою, яку він надає ОСББ, які вже функціонують або знаходяться у процесі створення. Як зазначив Керівник Програм співробітництва Представництва Європейського Союзу в Україні Беренд де Гроот: «Важливо давати імпульс – розробити систему, за якою Україна зможе жити та працювати незалежно.»

Олексій Рева, мер м. Бахмут, говорив про позитивні результати співпраці між містом та Проектом МРГ. Учасники круглого столу також живилися документальний фільм та презентацію про реалізацію численних проєктів у м. Бахмут, з яких значна кількість мікропроєктів була направлена на підтримку розвитку ОСББ у регіоні. Олена Головіна, Заступник мера, також говорила про діяльність громад.

Місцеві представники ОСББ з м. Бахмут Юрій Гейлер та Олена Костенко розповіли про їхній досвід співпраці з Проектом МРГ. На даний момент члени їхнього ОСББ обмінюються накопиченим досвідом з новоствореними ОСББ. Учасники Проєкту також були присутні на заході, зокрема для підтвердження того, що партнерські відносини між організаціями громади та міською радою – це можливо, і щоб продемонструвати, що така співпраця приносить відмінні результати та довіру громади.

Наталія Дроздова, Директор Міського управління дитячого фонду, презентувала ініціативу громади, яку було реалізовано в межах приміщень центру, зокрема у будівлі конференц-холу, в якому члени громади із сусідніх районів, значно віддалених від центру міста, можуть зустрітися та організувати свою діяльність.

Власне цей круглий стіл було організовано на території Донбаського міжрегіонального центру професійної реабілітації інвалідів, – установи, яка лише впродовж останнього року була повністю перебудована та модернізована з урахуванням потреб інвалідів за підтримки Проєкту МРГ. ВПО з особливими потребами, які на даний момент проживають у Центрі, були щасливі зустрітися з представниками ЄС та ПРООН. Деякі з них подарували свої мистецькі вироби на знак вдячності представникам ЄС – ляльки-мотанки, які традиційно вважаються оберегами.

4.6 Проведення інформаційно-просвітницьких кампаній: сприяння розвитку міст та ОСББ у розрізі «управління змінами»

У 2016 році, проведення інформаційно-просвітницьких кампаній у 25 містах, які є партнерами Проєкту МРГ, було відновлено з метою пропагування створення ОСББ. Основна мета таких інформаційних кампаній полягала у пропагуванні створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), енергоефективності та заощадження енергії у багатоквартирних будинках як одного із найефективніших підходів до управління багатоквартирними будинками.

У кожному місті-партнері, інформаційні кампанії проводилися з метою сприяння покращення міського житла шляхом мобілізації громади. Ці компанії розроблялися та координувалися центральним офісом МРГ та запроваджувалися Муніципальними ресурсними центрами за підтримки міських адміністрацій. Інформаційні кампанії підвищили рівень поінформованості населення щодо масштабів проблем у житловому секторі, а також прагнули підвищити рівень відповідальності та мотивувати домовласників проводити ремонти своїх будинків, надаючи їм інформацію про тренінги та фінансування, що надається Проектом МРГ.

У рамках інформаційно-просвітницької кампанії, Підрозділ МРГ з розвитку міст продовжує розповсюджувати різні види плакатів та інформаційних боксів зі спеціальною інформацією для ОСББ на території 12 регіонів.

У Чугуєві вони власноруч увімкнули опалення

«Нас дуже мало, втім це не означає, що ми пасивні», говорять мешканці багатоквартирного будинку (вул. Перемоги, 28, м. Чугуїв) про своє ОСББ «Перемога-28». Цей будинок включає всього 50 квартир, мешканці яких через застарілу неефективну опалювальну систему та погану теплоізоляцію отримували величезні рахунки за свої холодні квартири. У той час як кожен просто скаржився, Ганна Челенко вирішила спробувати щось інше: вона намагалася щось змінити.

Ганна разом із іншими мешканцями почала організувати мітинги з одним закликом: якщо вони хочуть змінити щось у своєму житті, потрібно зробити це власними руками. Вони прийняли виклик та зареєстрували ОСББ.

Це було непросто і нешвидко. Спочатку вони консультувалися з місцевими органами влади щодо того, як правильно зареєструвати ОСББ. Потім вивчали, як на практиці здійснюється управління будинком. Після цього, досліджували, які ремонтні роботи та реконструкції необхідно провести та скільки це коштуватиме.

Ось так вони і довідалися про Проект ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», що фінансується Європейським Союзом, та подали клопотання про виділення

коштів. Вже через рік Ганна та члени її ОСББ стали добре розбиратися в українському законодавстві з питань житлового сектору, а також у вимогах та процедурах участі у Проекті МРГ.

Усе спрацювало і «Перемога 28» було обрано як прозоре та добре організоване ОСББ, яке отримало право на підтримку Проекту МРГ. Але робота тільки починалася.

Згідно з методологією МРГ, учасники зобов'язані вкладати у проект грошові кошти або час. ОСББ Ганни вдалося зібрати 20, 475 грн. серед членів об'єднання, Проект МРГ надав 199,578 грн., а місцевий орган влади, якому досі ніхто не довіряв і на який ніхто не покладався, виділив 179,104 грн. «Чи важко було зібрати кошти з мешканців будинку?» – «Звичайно були складнощі, але ми діяли як єдина велика родина і це стало ключовим фактором успіху», – пояснює Ганна.

Справа була варта зусиль і «Перемога 28» домоглася встановлення як теплоізоляційної, так і індивідуальної опалювальної систем, у результаті чого опалення квартир стало доступним та ефективним. «Цієї зими, – каже Ганна, – мешканці у своїх квартирах були щасливі нарешті «відтанути» після десятків років холодних зим».

Активні мешканці Ужгорода «гріються» з Проектом МРГ

Члени Об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) «Дружба» з міста Ужгород не з чуток знають про співпрацю з Проектом МРГ. ОСББ «Дружба» об'єднує 125 співвласників із 65 квартир, які вже значно покращили стан своїх домівок та навколишньої території. За останні 5 років, багатоповерховий будинок був частково відремонтований завдяки зусиллям його мешканців: покриття даху гідроізоляційним матеріалом, заміна прорваних труб, вуличне освітлення, установка лічильників електроенергії, ремонт входних дверей у під'їзді реконструкція дитячого майданчика та багато іншого. Крім того, завжди існують можливості для покращення будинку, якому вже більше 40 років та який побудований в часи, коли ще не задумувалися про збереження енергії.

У червні 2015 року, ОСББ «Дружба» подало заявку на отримання гранту від Проекту МРГ на мікропроект з енергозбереження – утеплення. З роками дерево прогнило та порозсихалося, деформувавши вікна та дверні рами, які стали пропускати холодне повітря. Оскільки в будинку центральне опалення відсутнє, це призвело до низького температурного режиму не лише у коридорах, а і в квартирах. Хвороби швидко розповсюджуються серед мешканців будинку взимку.

Єдиний вихід для забезпечення сталого енергозбереження полягав у заміні гнилих вікон та дверних рам у спільних приміщеннях. Схема співфінансування Проекту МРГ надала ОСББ «Дружба» шанс реалізувати свій план щодо утеплення. У результаті, 64 вікна та 11 дверей у загальних приміщеннях було замінено; віконні та дверні відкоси були заштукатурені та оброблені силікатним розчином для утеплення. Під час ремонту члени ОСББ «Дружба» зібрали та вивезли сміття з території вестибюлів, підвалів та технічних поверхів, а також облаштували територію навколо будинку.

Жителі будинку вдячні як Проекту МРГ, так і міській раді за їхні зусилля, які вони доклали для досягнення високого рівня енергоефективності та тепла у їхньому будинку. Володимир Буркало, Голова ОСББ «Дружба», підсумовує результати проекту: «У нашому будинку проживає багато пенсіонерів, більшість яких не можуть дозволити собі дорогі ремонти. У той же час, ми розуміємо, що будинок досить старий і потребує відновлення. Заміна вікон відбулася надзвичайно вчасно, оскільки витрати на опалення цього року злетіли до небес.

Тож ми дуже прагнули до того, щоб будинок належним чином опалювався, а ресурси витрачалися раціонально.»

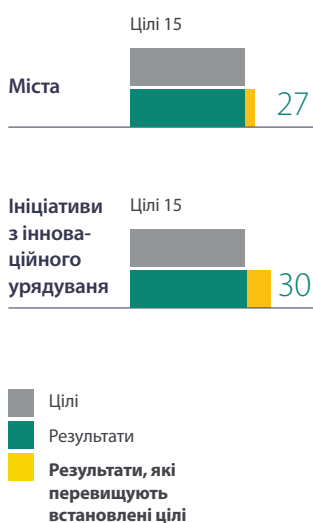
05

Інноваційні методи урядування

Третя фаза Проекту МРГ продовжує пропагувати розвиток з використанням потенціалу громади, надаючи підтримку муніципальним органам влади шляхом підвищення рівня поінформованості муніципальних рад та органів управління щодо передових практик та технологій у сфері інноваційного урядування. Механізми соціальної відповідальності, форми колективного прийняття рішень та інноваційні методи надання та контролю якості державних послуг, які пропонуються населенню місцевими органами влади, допоможе забезпечити сталий розвиток з використанням потенціалу громади. Більш докладну інформацію див. нижче та на веб-сайті www.cba.ora.ua.

«Інноваційний компонент з розвитку 'розумних міст', в рамках методології Проекту МРГ з розвитку міст, пропонує містам, які мають різний рівень розвитку державних структур, можливість застосувати інноваційні методи та технології у сфері надання державних послуг населенню, які будуть актуальними у відповідному контексті конкретного міста...»

Порівняння поставлених цілей та досягнутих результатів

5.1 Інноваційне урядування у громадах

Інноваційне управління в рамках Проекту МРГ означає підвищення поінформованості населення щодо інноваційної діяльності та нових технологій, які використовуються місцевими органами влади. В рамках Проекту МРГ, це досягається шляхом нарощення потенціалу як громад, так і їхніх органів влади з метою визначення та застосування нових методів та підходів для підвищення рівня життя населення. Інноваційний компонент з розвитку 'розумних міст', в рамках методології Проекту МРГ з розвитку міст, пропонує містам, які мають різний рівень розвитку державних структур, можливість застосувати інноваційні методи та технології у сфері надання державних послуг населенню, які будуть актуальними у відповідному контексті конкретного міста. Метою надання підтримки муніципальним ініціативами є подальше укорінення норм підходу, орієнтованого на громаду: зокрема, підвищеного рівня ефективності, прозорості та відповідальності місцевих інститутів. Серед такої кількості компонентів МРГ, сама його діяльність є каталізатором сприяння розвитку партнерських відносин між органами місцевого самоуправління та недержавними організаціями (НДО), а також налагодженню діалогу між органами влади та громадами.

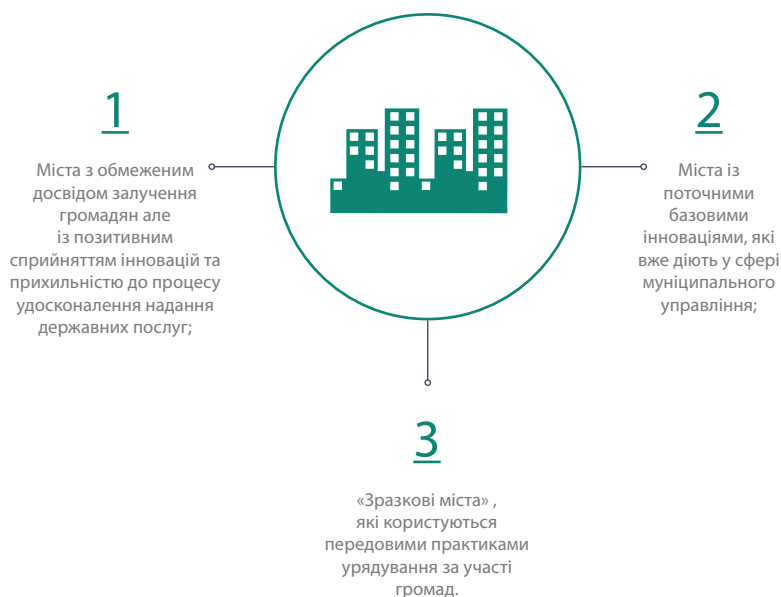
Серед результатів підтримки, які Проект МРГ надає громадам у сфері застосування нових підходів та технологій місцевими інститутами під час надання громадських послуг – пакети рекомендацій щодо ефективного застосування інноваційних методів, діяльності та технологій, включаючи електронне управління, на мікролокальному рівні, які ґрунтуються на практичному широкому досвіді. Сприяючи мобілізації громад та фінансуючи мікропроекти громад з метою забезпечення їх інструментами для надання громадських послуг у невеликих містах з використанням інноваційних технологій та підходу «розумного міста», реалізація таких ініціатив покращує не лише умови життя громади, а й веде інформаційно-пропагандистську діяльність за принципом «знизу вгору» за допомогою надання розширеного доступу до інформації та послуг соціально незахищеним групам населення, які у протилежному випадку знаходилися б на периферії суспільства, тобто незаможним верствам населення, жінкам та молоді.

Методологія МРГ також стимулює обмін знаннями та досвідом на національному рівні та розвиток інтелектуальної мережі інноваційних політик, практик, стратегій та інструментів, які усі муніципалітети України можуть запровадити для підвищення рівня участі громад у прийнятті рішень на місцевому рівні. (Більше інформації за цією темою дивіться у Главі 6 «Управління знаннями»).

5.2 Міста-партнери:

Методологія МРГ заснована на тісних партнерських відносинах з ключовими інститутами на регіональному та місцевому рівні. До таких установ належить Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України як ключовий державний орган, який відповідає за стратегії місцевого самоуправління та стійкий розвиток міст.

Крім того, партнерами Проекту МРГ є Державне агентство з питань електронного урядування та Ініціатива Smart City Initiative. На муніципальному рівні, МРГ співпрацює з трьома окремими групами міст:

Після засідання національного круглого столу «Розумні міста: інновації в місцевому управлінні», який відбувся у м. Івано-Франківськ 30-31 березня 2016 року, було оголошено про прийом заявок щодо зацікавленості серед муніципалітетів, які співпрацюють з Проектом МРГ. Проект отримав 38 заявок від 25 міст. Після ретельного огляду та аналізу заявок Комітетом з відбору, 27 заявок було схвалено для подальшої розробки до рівня повномасштабних мікропроектних пропозицій щодо ініціатив з інноваційного урядування. Проект МРГ безпосередньо працює з 25 містами середнього розміру з 12 областей та двома 'зразковими містами' (Івано-Франківськ та Вознесенськ), які забезпечують наставництво та консультативну підтримку у сфері інноваційного урядування для партнерських муніципалітетів. Івано-Франківськ та Вознесенськ – це 'пілотні міста', які наразі знаходяться у процесі закінчення роботи над власними пропозиціями для подачі на Проект МРГ.

5.3 Мікропроектні пропозиції:

У цілому, 26 муніципалітетів з 13 областей (серед яких міста Івано-Франківськ та Вознесенськ, які виконують роль наставників) запроваджують мікропроекти у сфері інноваційного врядування за підтримки Проекту МРГ. У 2016 році, 33 мікропроектні пропозиції були подані на розгляд муніципалітетами-партнерами:

1. «Комфортне та безпечне місто» (системи відеонагляду у громадських місцях),
2. «Розумні ради» (установка систем електронного голосування у міських радах та онлайн-трансляція засідань міських рад),
3. Міські веб-портали та «кабінети жителів», тобто надання електронних медичних послуг, надання електронних послуг для осіб з порушеннями зору та слуху,
4. Туристичні програми. Спеціальні прикладні програми, розроблені для смартфонів «Мобільний додаток для отримання послуг для туристів»

У цілому, 30 мікропроектів з 26 міст та 13 областей були затверджені, їхній загальний бюджет склав 625, 270 дол. США.¹

5.4 Реалізація мікропроектів:

Проект МРГ має базу внутрішніх процедур та правил щодо мікропроектів у сфері інноваційного врядування, зокрема:

¹ Просимо зауважити, що мікропроекти в рамках цього компонента були затверджені вкінці 2016 року. Більше інформації про успіхи та деталі щодо реалізації конкретних проектів буде представлено у наступному звіті, а також на сайті Проекту МРГ та у соціальних ЗМІ.

Українська конференція «Розумні міста» у м. Івано-Франківськ

30-31 березня 2016 року у м. Івано-Франківськ відбулося засідання національного круглого столу «Розумні міста: інновації в місцевому управлінні», метою якого було розпочати реалізацію компонента Програми МРГ-III «Розумні міста». Серед учасників круглого столу були представники Європейського Союзу, Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй в Україні, Європейської економічної комісії Організації Об'єднаних Націй, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, Державного агентства з питань електронного урядування України, а також муніципальних органів влади України. Разом вони обговорили перспективи розвитку «розумних міст» в Україні у контексті проведення реформ з децентралізації.

Після засідання національного круглого столу «Розумні міста: інновації в місцевому управлінні», який відбувся у м. Івано-Франківськ 30-31 березня 2016 року, було оголошено про прийом заявок щодо зацікавленості серед муніципалітетів, які співпрацюють з Проектом МРГ. Проект отримав 38 заявок від 25 міст. Після ретельного огляду та аналізу заявок Комітетом з відбору, 27 заявок було схвалено для подальшої розробки до рівня повномасштабних мікропроектних пропозицій щодо ініціатив з інноваційного урядування. Проект МРГ безпосередньо працює з 25 містами середнього розміру з 12 областей та двома 'зразковими містами' (Івано-Франківськ та Вознесенськ), які забезпечують наставництво та консультативну підтримку у сфері інноваційного урядування для партнерських муніципалітетів. Івано-Франківськ та Вознесенськ – це 'пілотні міста', які наразі знаходяться у процесі закінчення роботи над власними пропозиціями для подачі на Проект МРГ.

5.5 Досягнення компоненту з розвитку «розумних міст» у 2016 році:

1. 29-30 червня 2016 року в рамках Проекту МРГ було проведено кластерний тренінг для міст-партнерів з питань реалізації проекту з інноваційного урядування у місті Києві для представників затверджених мікропроектів з розвитку «розумних міст» із 22 міст України. Учасники довідалися про особливості запровадження мікропроектів у сфері інноваційного урядування, про умови та процедури реалізації Проекту МРГ, а також були ознайомлені з досвідом більш досвідчених міст, які вже запровадили системи електронного управління та інструменти з розвитку «розумного міста».

Спеціаліст та головний координатор Ініціативи «Kyiv Smart City» Юрій Назаров поділився першим досвідом та знаннями, отриманими під час запровадження електронних послуг у Києві. Представники Фонду інновацій та розвитку презентували учасникам Проекту МРГ різноманітні доступні «розумні рішення», а також продемонстрували ряд ініціатив, які були розроблені на муніципальному рівні. Протягом другого дня круглого столу, експерти з розвитку громад, інноваційного урядування та інженери Проекту МРГ представили інформації щодо умов та правил реалізації мікропроектів у сфері інноваційного урядування. Було презентовано та обговорено терміни та вимоги до розробки мікропроектів.

2. З липня по вересень 2016 року, команда Проекту МРГ, у тому числі спеціалісти з розвитку громад, спеціалісти з інноваційного урядування та інженери Проекту здійснили контрольні поїздки до муніципалітетів-партнерів з метою прискорення процесу розробки та завершення реалізації мікропроектних пропозицій, а також обговорення запровадження ініціатив у сфері розвитку «розумних міст» з місцевими органами влади та представниками громади.

15-16 грудня 2016 року, за підтримки Проекту МРГ у хабі Kyiv Smart City для 25 міст-партнерів відбувся кластерний тренінг «Розумні міста – інновації в сфері місцевого врядування. Глобальні та національні тенденції та кращі практики в царині місцевого врядування / розумних міст, що можуть бути застосовані в українських реаліях». Тренерами виступили експерти, які вже мають досвід реалізації великих інноваційних проектів при Київській міській державній адміністрації у сфері реалізації електронних закупівель, інформаційно-аналітичної системи «Управління майновим комплексом територіальної громади міста Києва», інформаційно-аналітичної системи для управління фінансами.

Додатково тренери обговорили такі питання:

1. Олександр Маркус, Делегат Комісії Німеччини з питань зовнішньої торгівлі в Україні говорив з учасниками про досвід залучення інвестицій до міста завдяки інноваційним рішенням.
2. Олена Стародубцева керівник навчального центру ProZorro представила електронну систему як інструмент інноваційного управління.
3. Від Володимира Фльонца, голови ГО «Електронна демократія» учасники дізнались про реалізацію кращих практик електронної демократії на місцевому рівні.
4. Ярослава Бойко, співкоординатор Kyiv Smart City говорив з учасниками про реалізацію концепції «Smart City», та про якісні зміни в житті міста завдяки реалізації інноваційних практик.

06

Надання підтримки внутрішньо перемі- щеним особам (ВПО)

Методологія Проекту МРГ розроблена для того, щоб задовольняти різноманітні гострі потреби окремих громад та покращення умов їхнього життя. Екзистенційні потрясіння соціоекономічної системи України не є чимось новим для сільських громад або Проекту МРГ, втім довготривалі бойові дії у Донецькій та Луганській областях продовжують виснажувати, і не лише морально, бідніші сільські території, які прихистили значну кількість ВПО. Проект МРГ надав ефективні інструменти для підтримки проектів зі швидкого відновлення громад, наприклад, забезпечив швидке надання притулків, а в деяких випадках і довгострокове розміщення. Проект МРГ за підтримки місцевих органів влади та організацій громад відремонтував житло та центри соціального забезпечення для найбільш вразливих ВПО – жінок, дітей та людей з особливими потребами.

«У той час, як у деяких будівлях для переселенців системи надання комунальних послуг були неефективними, але їх можна було швидко відремонтувати, у деяких інших житлово-комунальні послуги не надавалися взагалі, що робило їх непридатними для проживання у холодну пору року...»

Зміни, внесені у процес реалізації Проекту

6.1 Історичний контекст:

Революція гідності, яка відбулася на Майдані Незалежності, та відсторонення колишнього Президента України Віктора Януковича надало величезні шанси та колосальні задачі для більш демократичної України. Конфлікт між сепаратистськими силами, які отримують підтримку з-за кордону, та Урядом України, зокрема у Донецькій та Луганській областях, розрісся у повномасштабний збройний конфлікт. Ця ситуація в Україні призвела до найбільш масштабного переміщення європейців з моменту Балканських війн. У той час, як за офіційними підрахунками кількість внутрішньо переміщених осіб (ВПО), які шукають безпеки у сусідніх регіонах, складає 1.63 млн. осіб, очікується, що реальна їхня кількість перевищує 2 мільйони. У багатьох випадках, ВПО, які вважали, що переселяються тимчасово, стикаються з відсутністю реальної підтримки, роботи та перш за все розумінням того, що їхнє повернення додому постійно переноситься на невизначений термін. У розрізі інфраструктури, громадські будівлі, побудовані ще за радянських часів, значно переповнені та надмірно використовуються. До того ж, покинуті та напівзруйновані будівлі без водопостачання є непридатними для життя в них ВПО.

6.2 Основні проблеми – притулок та житлово-комунальні послуги:

Перш за все, ВПО потребують даху над головою. Деякі притулки мають постійний характер, інші надаються тимчасово. Найбільш гострими проблемами є відсутність достатнього приміщення для того, щоб поселити всіх ВПО, та низька якість житлово-комунальних послуг у цих притулках. У той час, як у деяких будівлях для переселенців системи надання комунальних послуг були неефективними, але їх можна було швидко відремонтувати, у деяких інших житлово-комунальні послуги не надавалися взагалі, що робило їх непридатними для проживання у холодну пору року.

6.3 Заходи, вжиті Проектом МРГ:

Для вирішення вищезазначених проблем, потрібно було вжити низку заходів: від термінового надання гуманітарної допомоги до середньо- і довгострокових проектів з відбудови. Таким чином, було запропоновано, щоб Проект МРГ підтримав місцеві органи влади та громади, що приймають ВПО, у вирішенні цих питань (із особливою увагою до найбільш вразливих переселенців). Заходи Проекту МРГ включають термінове відновлення та утеплення приміщень, в яких проживають / планують проживати вразливі ВПО; розвиток потенціалу постачальників послуг (закладів охорони здоров'я) шляхом проведення ремонту та надання їх необхідного обладнання; надання інформації та консультацій ВПО за допомогою різних інформаційних заходів, діалогу та заходів з психологічної реабілітації; створення середовища для отримання прибутку шляхом створення тимчасових та постійних робочих місць для ВПО.

6.4 Реалізація мікропроектів:

З початку реалізації Проекту МРГ, було затверджено та запроваджено 34 мікропроекти у 9 областях, які приймають велику кількість ВПО, зокрема Донецькій, Луганській, Дніпропетровській, Харківській, Полтавській, Запорізькій, Одеській, Черкаській та Вінницькій. Кожній області було виділено квоту на реалізацію мікропроектів для ВПО, що мають на меті поліпшити житлові умови у дев'яти областях. Загальний бюджет цих мікропроектів склав більше 1.3 млн. дол. США. У цілому, було відремонтовано та оновлено 26 об'єктів соціальної інфраструктурних у 9 областях України. Усі ці об'єкти було офіційно відкрито. Загалом, користь від підтримки Проекту МРГ отримали більше 3,500 внутрішньо переміщених осіб.

На офіційній церемонії відкриття Анатолій Олійник, Голова Вінницької обласної ради згадав, як два роки тому на Вінниччину приїхали перші переселенці з Криму. «Сьогодні на Вінниччині проживає 42 сім'ї кримських татар».

6.5 Досягнення Компоненту з надання підтримки внутрішньо переміщеним особам у 2016 році:

18 лютого 2016 року, офіційне відкриття будівлі для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб відбулося у місті Барвінкове Харківської області. У будівлі було проведено капітальний ремонт за сприяння Проекту МРГ. Було встановлено нові двері, замінено вікна, відремонтовано кімнати і санвузли, відремонтовано систему опалення. У будівлі тепер можна буде розмістити не менше 30 переселенців.

29 березня 2016 року, у місті Ямпіль Вінницької області відбулося офіційне відкриття оновленого приміщення готелю «Дністер», в якому будуть проживати переселенці. У будівлі зможуть у комфортних умовах розміститися 40 людей. В урочистому відкритті взяли участь голова Вінницької обласної державної адміністрації, голова Вінницької обласної ради, спеціалісти та координатори Проекту МРГ, керівництво місцевих органів влади, та власне ті, для кого було здійснено цей проект. У готелі «Дністер» повністю відремонтовано частину приміщень – замінено вікна та двері, відновлено систему опалення, внутрішнього водопостачання та водовідведення, проведено оздоблювальні роботи.

На офіційній церемонії відкриття Анатолій Олійник, Голова Вінницької обласної ради згадав, як два роки тому на Вінниччину приїхали перші переселенці з Криму. «Сьогодні на Вінниччині проживає 42 сім'ї кримських татар. і активно допомагаємо Донецькому національному університету. І ті уроки, які ми отримали завдяки співпраці з Проектом МРГ нам знадобляться для великих справ, які нас чекають у рамках асоціації з Європейським Союзом».

Перший заступник голови ОДА Андрій Гижко розповів про тривалу співпрацю з проектом МРГ у мирний та у нинішній кризовий час: «Коли сім років тому ми підписували першу угоду з Проектом «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», ми займались мирними речами: будували водогони, купували шкільні автобуси, освітлювали населені пункти. Але два роки тому все різко змінилось. Сьогодні ми відверто говоримо, що в країні йде війна. Ми повинні розуміти, що кожен, хто приїхав переселенцем на Вінниччину, є таким самим громадянином України. Ці люди повинні відчувати опіку і доброзичливе ставлення наших мешканців. Ми вдячні за проект, який реалізується у Ямполі».

«Нині на території Запорізької області залишилось чимало довгобудів, які попередня влада так і не довела до ладу. За підтримки проектів ПРООН було проведено детальний аналіз таких споруд у районах, де проживає найбільша кількість вимушених переселенців. Насамперед ми плануємо завершити такі об'єкти як цей гуртожиток, де близько 20 років ніхто не міг завершити ремонт. А сьогодні ми відкриваємо приміщення, готове для проживання в ньому людей.»

Костянтин Бриль, Голова Запорізької обласної державної адміністрації

25 квітня 2016 року, в смт. Новомиколаївка Запорізької області за підтримки Проекту МРГ відбулося офіційне відкриття відремontованого приміщення пришкільного інтернату для розміщення внутрішньо переміщених осіб. Відтепер приміщення слугує для розміщення внутрішньо переміщених осіб.

Будівлю інтернату в селищі Новомиколаївка повністю відремontовано: замінено вікна та двері, відремontовано дах, внутрішні приміщення, відновлено систему опалення, водопостачання та каналізації. У відновленому інтернаті можна розмістити близько 100 осіб. Більша частину жильців складатимуть жінки, діти та особи похилого віку.

У відкритті взяли участь представники Запорізької обласної державної адміністрації, Проекту МРГ, керівництво районних державних адміністрацій та рад, представники органів місцевої влади, а також внутрішньо переміщені особи з Донецької та Луганської областей.

«Нині на території Запорізької області залишилось чимало довгобудів, які попередня влада так і не довела до ладу. За підтримки проектів ПРООН було проведено детальний аналіз таких споруд у районах, де проживає найбільша кількість вимушених переселенців. Насамперед ми плануємо завершити такі об'єкти як цей гуртожиток, де близько 20 років ніхто не міг завершити ремонт. А сьогодні ми відкриваємо приміщення, готове для проживання в ньому людей», – відмітив під час урочистого відкриття Костянтин Бриль, Голова Запорізької обласної державної адміністрації.

24 травня 2016 року відбулося відкриття відремонтованого соціального гуртожитку для переселенців з Донбасу у смт. Софіївка у Дніпропетровській області. Капітальний ремонт будівлі із заміною вікон, ремонтом даху та внутрішніми опоряджувальними роботами було здійснено за підтримки Проекту МРГ.

У гуртожитку можна розмістити до 70 осіб. Чотири родини переселенців вже стали новоселами. Цей гуртожиток – вже п'ятий об'єкт, відремонтований у рамках співпраці Програми Розвитку ООН з місцевою владою. На ремонт будівля було витрачено приблизно 1.5 млн. гривень.

На відкритті заходу зібралися відсвяткувати перемогу голова Дніпропетровської обласної ради, співробітники проекту МРГ та родини переселенців. Також на заході були присутні лідери НДО, які займалися впровадженням проекту. Представник місцевої благодійної організації Сергій Кондратенко відмітив: «Ми успішно освоїли грант, який нам виділив ПРООН, для того, щоб вимушені переселенці мали дах над головою. Адже що важливо в житті? Звісно ж, мати власний дах, свій куток. І зараз люди це матимуть завдяки цьому проекту».

Переселенка із Горлівки Олена Оніпка рада отримати власне житло: «Ми дуже раді, що на нас звернули увагу, створили такий проект для переселенців, для тих, хто потребує житла».

07

Управління знаннями

Компонент з управління знаннями має на меті зібрати, узагальнити та розповсюдити досвід, який Проект отримує у сфері сталого місцевого розвитку, орієнтованого на громаду. Це забезпечується шляхом створення Центру управління знаннями (ЦУЗ) та розробкою навчальних планів для ВНЗ. Проект МРГ-III буде посилювати ЦУЗ як засіб обміну досвідом та платформу для проведення широких політичних дискусій і залучення до діалогу всіх зацікавлених сторін. Результати 2016 року свідчать, що Проект МРГ ефективно проводить збір, фіксацію та розповсюдження досвіду, і що його заходи є повністю прозорими. Більше інформації див. на веб-сайтах: www.cba.org.ua, rozvytok.in.ua та www.kp.org.ua.

«Прагнучи розробляти політичні рішення на основі місцевих потреб та досвіду, Проект МРГ посилює партнерство з Українською асоціацією районних та обласних рад (УАРОР) та Всеукраїнською асоціацією сільських та селищних рад (ВАССР) шляхом підписання грантових Угод із ПРООН у березні 2016 року.»

7.1 Центр управління знаннями (ЦУЗ) як складова методології МРГ

У рамках третьої фази Проект МРГ використовує ЦУЗ для забезпечення продовження заходів Проекту після його завершення і для створення сприятливого середовища для розвитку, орієнтованого на особистість, а також подальшого функціонування ЦУЗ як інструмента для обміну знаннями, шляхом реалізації заходів:

1. Пропагування ЦУЗ як платформи для ведення всеохоплюючого та сприятливого діалогу між усіма зацікавленими сторонами;
2. Збір, фіксація та розповсюдження засвоєних уроків за допомогою інноваційних та доступних засобів;
3. Розробка політичних рекомендацій для органів місцевого самоуправління з питань реформи місцевого самоврядування та децентралізації в Україні.

Прагнучи розробляти політичні рішення на основі місцевих потреб та досвіду, Проект МРГ посилює партнерство з Українською асоціацією районних та обласних рад (УАРОР) та Всеукраїнською асоціацією сільських та селищних рад (ВАССР) шляхом підписання грантового договору в березні 2016 року. Ресурсний центр www.rozvytok.un.ua та Портал з управління знаннями (www.kp.org.ua), а також експертна група, створена за підтримки Проекту МРГ, сприяли початку широкої дискусії між усіма зацікавленими сторонами, а також збору рекомендацій від громад, місцевих органів влади, експертів та представників міністерств.

Діяльність 7

Підтримка діяльності Центру управління знаннями (ЦУЗ)

7.1.1 Підтримка діяльності Центру управління знаннями (Національного ресурсного центру з питань сталого місцевого розвитку)

Центр управління знаннями (Національний ресурсний центр з питань сталого місцевого розвитку) було створено у 2012 році при Українській асоціації районних та обласних рад (УАРОР) за підтримки Проекту МРГ. Основна мета Центру – це збір та розповсюдження знань про методологію та найкращі практики підходу, орієнтованого на громаду, та забезпечення їх доступності для чинних та потенційних партнерів.

Для підтримки діяльності ЦУЗ Проект МРГ надав чотири гранти, починаючи з 2012 року. Після того як Центр продемонстрував реальні практичні результати у своїй повсякденній роботі, у березні 2016 року між ПРООН та УАРОР було підписано грантовий договір про продовження виконання ЦУЗ своїх функцій щодо розповсюдження інформації та політичних рекомендацій у сфері місцевого самоврядування та територіальної реформи. Вартість заходів, передбачених цією угодою, становить 73,439 дол. США, з яких Проект МРГ надав 63,892 дол. США, УАРОР – 9,547 дол. США.

Відповідно до плану дій та грантового договору, підписаного з УАРОР, заходи у 2016 році принесли такі результати:

- + Підготовлено 12, пакетів рекомендацій, організовано 5 національних круглих столів;
- + УАРОР організувало та провело 4 спеціальні дводенні кластерні тренінги;
- + Кластерні тренінги було проведено у чотирьох областях – Дніпропетровській, Львівській, Київській та Одеській. У цілому, було охоплено 24 регіони;
- + 250 осіб взяло участь у цих кластерних тренінгах (Голови та Заступники голів районних рад, спеціалісти, представники з Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства та обласних рад). Завдяки проведеним заходам вдалося підвищити рівень професіоналізму учасників;
- + Було покращено та реконструйовано веб-портал ЦУЗ;
- + Підготовлено 10 електронних інформаційних бюлетенів, які було розповсюджено серед партнерів Проекту та інших зацікавлених сторін.

Діяльність 8

Надання політичної підтримки законодавчій та виконавчій гілкам влади для підтримки адвокаційних заходів національних асоціацій (Українській асоціації районних та обласних рад та Всеукраїнській асоціації селищних та сільських рад)

7.1.2 Поліпшення законодавства у сфері місцевого самоврядування

У відповідності до Європейської хартії місцевого самоврядування, впродовж 2016 року, експерти Центру з управління знаннями продовжували працювати над покращенням законодавства у сфері місцевого урядування, керуючись основними принципами Хартії, такими як принцип взаємодоповнюваності, гарантії фінансових можливостей та автономності місцевого самоуправління.

Крім того, УАРОР також надав аналітичну та експертну підтримку для розробки принципів місцевого самоврядування, місцевого та регіонального розвитку, територіальної організації державного управління, а також організаційних та фінансових аспектів місцевого розвитку відповідно до Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

До кінця 2016 року, експертною командою ЦУЗ було підготовлено 12 політичних рекомендацій щодо удосконалення законодавства у сфері місцевого самоуправління. Крім того, було організовано та проведено 5 національних круглих столів на тему реформування місцевого самоуправління та територіальної організації влади за участі національних та місцевих органів самоуправління та їхніх асоціацій.

Протягом 2016 року, експертною командою ЦУЗ було проведено ряд таких заходів:

- + Вдалося позитивно вплинути на законодавчий процес у розрізі тематичних сфер діяльності;
- + Постійно відслідковували та звітували щодо законодавчих процесів, які здійснюються Верховною Радою, центральними органами виконавчої влади та Секретаріатом Кабінету Міністрів України;
- + Надавали експертну та аналітичну підтримку під час розробки нормативних актів у сфері місцевого самоврядування, децентралізації органів виконавчої влади, децентралізації бюджетно-фінансової системи, регіонального та місцевого розвитку, територіальної організації влади, адміністративного територіального поділу та інших організаційних та юридичних аспектах у відповідності до нормативів та планів дій Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні;
- + На основі кількісної та якісної інформації, яку було зібрано та проаналізовано, спеціальні рекомендації та консультативні послуги були зосереджені на таких питаннях:
 - Боротьба з корупцією на рівні місцевих органів самоврядування;
 - Удосконалення організації місцевих органів самоврядування та їхньої діяльності;
 - Розробка та виконання місцевих бюджетів, локальні системи фінансового управління; соціальне забезпечення та допомога;
 - Регіональний та місцевий розвиток, розробка проектів та програм, які націлені на створення інфраструктури об'єднаних територіальних громад, а також їхнє фінансування за рахунок Державного фонду з регіонального розвитку та державного бюджету.

7.2 Підвищення поінформованості щодо процесу децентралізації

У контексті постійних змін у сфері національного законодавства, УАРОР провела кампанію для підвищення поінформованості посадових осіб органів місцевого самоуправління та депутатів місцевих рад у сфері децентралізації. Упродовж 2016 року, Асоціація УАРОР проводила заходи для підвищення обізнаності у питаннях реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади, зокрема круглі столи, тренінги, вебінари, семінари, консультації, з залученням представників центральних та місцевих органів виконавчої влади, місцевих органів самоврядування та їхніх асоціацій, а також регіональних спеціалістів з проведення реформ.

Заходи з підвищення обізнаності з питань децентралізації були проведені з таких питань:

- + «Ключове завдання децентралізації як фактор розвитку країни – зміцнення місцевого самоврядування: базові аспекти процесу децентралізації в Україні (територіальна основа, повноваження, відповідальність), нинішній статус та перспективи»;
- + «Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель (реєстраційний номер 4355)»;
- + «Шляхи удосконалення механізму залучення інвестицій до органів місцевого самоуправління від Державного фонду з регіонального розвитку з метою фінансування регіональних та місцевих проектів та програм, прийняття рішень щодо їхнього співфінансування».
- + «Удосконалення співпраці між органами місцевого самоврядування та центральними органами виконавчої влади, як безпосередньо, так і через їхні асоціації» – робочі зустрічі представників центральних органів виконавчої влади та новопризначених голів регіональних та місцевих органів самоврядування»;
- + Проведення консультацій з питань затвердження Концепції щодо оптимізації системи територіальної організації влади та утворення нової територіальної основи для розміщення органів виконавчої влади та інших державних органів, у томі числі медичних округів. Асоціація презентувала проект Розпоряджень Кабінету міністрів України «Щодо оптимізації системи територіальних міністерств та інших центральних органів виконавчої влади» та «Щодо встановлення адміністративних районів (оптимізація системи територіальних міністерств та інших центральних органів виконавчої влади)», які були підготовлені експертною командою ЦУЗ.

7.2.1 Кластерні тренінги з питань децентралізації:

Окрім кампанії з підвищення рівня поінформованості, експертна команда ЦУЗ проводила тренінги та семінари для представників органів місцевого самоврядування. Також, у 2016 році УАРОП організувала та провела чотири спеціалізовані кластерні тренінги у Дніпропетровській, Львівській, Київській та Одеській областях, охопивши 24 регіони України. У результаті, було збільшено потенціал більше ніж 250 представників органів місцевого самоврядування.

Спеціалізовані кластерні тренінги:

- 1 Організаційне управління правовими питаннями та персоналом;
- 2 Управління використанням колективної власності територіальних органів влади регіональними та районними радами;
- 3 Розробка та реалізація програм, проектів з регіонального та місцевого розвитку, інша діяльність, яка фінансується з місцевих бюджетів;
- 4 Забезпечення відкритості та публічності у процесі функціонування органів місцевого самоврядування, удосконалення шляхів освітлення у засобах масової інформації проектів розпоряджень органів місцевого самоврядування;
- 5 Залучення інвестицій з місцевих бюджетів та міжнародна технічна підтримка у процесі реалізації місцевих та регіональних програм з соціального та економічного розвитку.

7.2.2 Моніторинг висвітлення діяльності ЦУЗ у ЗМІ, електронні бюлетені

З метою розповсюдження інформації про діяльність ЦУЗ та Ресурсного центру, у 2016 році відповідні новини публікувалися на різноманітних онлайн-платформах. Крім того у 2016 році, ЦУЗ підготував бюлетені з результатами щоденного моніторингу засобів масової інформації у сфері реформування системи місцевого врядування та територіальної організації влади. Інформація за результатами моніторингу засобів масової інформації розповсюджувалася електронною поштою згідно зі списком контактів районних та обласних органів влади. У цілому, десять електронних бюлетенів було підготовлено та розповсюджено серед УАРОР, партнерів Проекту МРГ та інших зацікавлених сторін.

7.2.3 Модерування та оновлення веб-порталу ЦУЗ:

У зв'язку з розширенням Програм МРГ на сферу інноваційного урядування, а також необхідністю пропагувати Портал управління знаннями, у 2016 році веб-портал ЦУЗ було повністю реконструйовано та оновлено. Крім того, командою ЦУЗ було підготовлено та проведено спеціальний безкоштовний вебінар з питання боротьби з корупцією за участю національних та місцевих органів самоврядування та їхніх асоціацій. Проводилося постійне модерування та регулярні оновлення веб-порталу. Веб-портал ЦУЗ залишається важливим інструментом взаємного спілкування експертної команди ЦУЗ та місцевих органів самоврядування, спеціалістів та громад. Модератор веб-порталу в обов'язковому порядку надає відповіді на запитання користувачів порталу, а також переадресовує запити на відповідних спеціалістів.

7.3 Підвищення ефективності Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад (ВАССР) з питань підвищення обізнаності та формування політики

У 2015 році, проект МРГ налагодив співпрацю із Всеукраїнською асоціацією сільських та селищних рад (ВАССР), основна мета якої полягає у розбудові потенціалу ВАССР як національного центру передового досвіду задля формування політики та розвитку діяльності її членів. Таким чином, перший грантовий договір між ПРООН та ВАССР було підписано у січні 2015 року з метою розвитку функціоналу веб-порталу шляхом удосконалення його структури та розширення баз даних, підготовки людських ресурсів, обміну знаннями про місцевий розвиток, орієнтований на громаду, налагодження онлайн-мереж та розробки рекомендацій на основі місцевого досвіду.

Діяльність ВАССР у 2015 році принесла значні результати. Спеціальний Портал з управління знаннями був створений як інформаційна мережа з місцевого урядування для сільських та селищних рад України, яка поєднує практиків, професіоналів та відповідальними за розробку політик у сфері управління на основі широкої участі та розвитку, орієнтованого на громаду. На Порталі з управління знаннями вже організований віртуальний та особистий обмін знаннями серед членів громади, організаціями громади, владою сіл та селищ, організацій з розвитку, громадянськими організаціями, науковим товариством та донорами.

ВАССР також підготувала спеціальні дистанційні навчальні онлайн-курси для підвищення обізнаності її членів з питань децентралізації врядування. Понад 1 000 представників органів місцевого самоврядування вже пройшли перші чотири курси на веб-платформі: «Управління конкурентоспроможністю територій», «Комунікаційні стратегії для розвитку сільських громад», «10 кроків підготовки успішного проекту» та «Соціально-економічний розвиток сільських територій».

7.4 Портал з управління знаннями

ПОРТАЛ З УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ

Беручи до уваги вищезазначені досягнення, другий грантовий договір між ПРООН та ВАССР було підписано у березні 2016 року з метою розвитку функціоналу Порталу з управління знаннями www.kr.org.ua шляхом удосконалення його структури та розширення баз даних, підготовки людських ресурсів, обміну знаннями про місцевий розвиток, орієнтований на громаду, налагодження онлайн-мереж та розробки рекомендацій на основі місцевого досвіду. Договірна вартість заходів склала 67,487 дол. США, з яких 50,939 дол. США було надано Проектом МРГ та 16,548 дол. США – ВАССР.

Результати діяльності у 2016 році:

- + Поточна версія Порталу з управління знаннями була збагачена завдяки додатковим динамічним особливостям, які забезпечують виконання порталом функцій зі збереження та забезпечення доступу до знань про територіальну реформу, децентралізацію, сталий місцевий розвиток, орієнтований на громаду, та управління справами місцевих рад.
- + На порталі вже організований віртуальний та особистий обмін знаннями серед членів та регіональних підрозділів ВАССР.
- + Було додано новий сервіс – «Запитання та відповіді» для надання прямого зворотного зв'язку користувачам/ вигодонабувачам.
- + Розділи «Новини», «Гранти та тендери», а також «Бібліотека» були удосконалені, стали легше сприйматися візуально та легкими у використанні.
- + Було додано додаткові комунікаційні та інформаційні інструменти. Розділи стали більш динамічними.
- + Було додано 753 динамічні сторінки/розділи: публікації кращих практик, новини щодо проведення реформи з децентралізації, інновацій, міжнародного досвіду, законодавства, оголошень тощо.
- + Нова структура змісту надала можливість аудиторії знаходити розділи, які їх цікавлять, та адаптувати матеріали під користувачів. У цілому, у 2016 році,
- + Лише у 2016 році, кількість відвідувачів поталу досягла 11, 036 осіб (1, 226 відвідувачів у місяць), які загалом продивилися 69, 207 сторінки (7, 690 сторінки в місяць).

7.4.1 Система онлайн-навчання та підвищення обізнаності:

У 2016 році, продовжувалася робота над удосконаленням нещодавно створеної системи дистанційних навчальних онлайн-курсів. Проект МРГ урізноманітнив тематику дистанційних онлайн-курсів, яка тепер покриває такі сфери: розвиток сільських територій та способи використання місцевих активів; готовність сільських громад до самоорганізації; візуалізація громад як інструмент їхнього стратегічного планування та розвитку; формування взаємозв'язку між фермами; роль місцевого самоврядування у системі економічного розвитку сільських територій; екологічні аспекти економічного розвитку сільських територій; узгодженість розвитку сільських територій та агропромислового сектору, корпоративна соціальна відповідальність під час ведення бізнесу; людський та соціальний капітал як інструмент розвитку сільських громад в Україні.

Лише у 2016 році за допомогою Порталу з управління знаннями було проведено 10 онлайн-курсів з різних аспектів у сфері розвитку громад, у яких взяло участь 2,408 осіб. Цільова аудиторія включала представників сільських та селищних рад, об'єднаних територіальних громад та громадських організацій.

Крім того, у 2016 році, ВАССР розробила 6 нових дистанційних онлайн-курсів:

- + «Бюджетний процес як складова стратегії розвитку об'єднаної територіальної громади» (211 учасників),
- + «Розвиток системи надання адміністративних послуг у контексті децентралізації» (256 учасників), «Співпраця територіальних громад» (205 учасників),
- + «Кооперативи» (120 учасників),
- + «Державна фінансова підтримка місцевого самоврядування» (186 учасників),
- + «Особливості підготовки інфраструктурних проектів» (204). У цілому, 1, 182 осіб взяли участь у перелічених шести дистанційних онлайн-курсах.

Також, упродовж 2016 року було ще раз проведено 4 попередні онлайн-курси:

- + «Управління територіями громад» (343 учасників),
- + «Комунікаційні стратегії» (117 учасників),
- + «10 кроків підготовки успішного проекту» (494 учасників),
- + «Соціальний та економічний розвиток територій» (153 учасників).
- + У цілому, навчання пройшли 1, 107 осіб.

«Староста – менеджер довіри» (див. зображення). На базі спільного для ВАССР та Проекту МРГ Порталу з управління знаннями було проведено дистанційний курс, розрахований на чотири тижні, який допоміг підняти рівень поінформованості населення щодо процесу децентралізації та пояснити роль різних учасників цієї реформи. Курс складався з теоретичної та практичної частин. Учасники отримали знання, що стосуються посадової особи – Старости, його/її прав та обов'язків. Практична частина тренінгу допомогла краще засвоїти знання відповідних політик та процедур.

7.4.2 Формування політики

У розрізі політичної ситуації в Україні та з огляду на важливість реформи з децентралізації на рівні місцевих громад та уряду, ВАССР розширила свою діяльність на всю територію України. У 2016 році, ВАССР максимально використовувала свій Портал з управління знаннями та зміцнила свій членський склад з метою розробки політичних рекомендацій. Крім того, ВАССР збирала думки та проводила віртуальні діалоги з питань актуальності політики, пов'язаної з децентралізацією, місцевим самоврядуванням, територіальними реформами тощо).

7.4.3 Досягнення ВАССР

- + Спеціалістами ВАССР за допомогою Порталу з управління знаннями були надані безкоштовні юридичні консультації з питань децентралізації та місцевого урядування, зокрема об'єднання територіальних громад.
- + За допомогою Порталу з управління знаннями, Члени Асоціації обговорили проекти законів у трьох основних сферах: децентралізація (обговорено 14 законопроектів), місцеве самоврядування (10 законопроектів) та земельне законодавство (3 законопроекти). У цілому було розглянуто 29 проектів законів.
- + Асоціацією ВАССР було організовано та проведено чотири міжрегіональні круглі столи, на яких обговорювалися можливості та методи удосконалення українського законодавства у сфері децентралізації. Засідання круглих столів відбулися 26 серпня у м. Черкаси (80 учасників), 15 вересня у м. Миколаїв (45 учасників), 18 жовтня у м. Тернопіль (60 учасників) та 15 грудня у м. Хмельницький (53 учасники). Серед учасників круглих столів були: голови сільських та селищних рад, голови об'єднаних територіальних громад, старости регіонів, представники управління з питань реформування, центральних державних органів та експерти. У цілому, у круглих столах взяло участь 238 осіб.
- + 23 грудня 2016 року, Асоціація ВАССР організувала та провела фінальний міжрегіональний Форум місцевого розвитку «Місьцеве самоврядування в Україні». Всього у Форумі взяло участь 150 осіб: голови сільських та селищних рад, голови об'єднаних територіальних громад з усіх регіонів України, старости, представники органів місцевого самоврядування, експерти.

7.5 Компонент з розробки навчальних планів

У рамках компоненту з управління знаннями МРГ-III продовжує розширювати мережу вищих навчальних закладів з усіх областей України та сприяти викладанню курсів, присвячених сталому розвитку, а особливо проведенню реформ з децентралізації. Крім того, Проект заохочує включення вивчення підходів до місцевого урядування та розвитку, орієнтованих на громаду, до навчальних планів ВНЗ.

7.5.1 Тренінг для тренерів (ТТ) у селі Карпати на Закарпатті

11-14 лютого 2016 р. в с. Карпати Закарпатської області, за підтримки Проекту МРГ, відбувся тренінг для тренерів із курсу «Сталий розвиток за участі громад». Тренінг було організовано в рамках співпраці Проекту МРГ із вищими навчальними закладами України. За чотири дні учасники, що представляють Національну мережу університетів-партнерів Проекту МРГ, дізналися як побудувати ефективний тренінг і бути успішними тренерами, опанували методологію розробки тренінгових завдань. Зокрема, тренінг охоплював 6 тематичних модулів, що стосуються взаємодії з громадами: робота в команді і особистість активної дії; соціальна мобілізація громад; ефективна комунікація; виявлення потреб громади і менеджмент проектів; конфлікти та шляхи їхнього вирішення (медіація); поради із залучення ресурсів для вирішення проблем громад і реалізації спільних ініціатив. Під час тренінгу учасники також склали план роботи Національної мережі на 2016 рік, а також отримали урок, як бути найкращими тренером. Усі учасники тренінгу стали сертифікованими тренерами.

7.5.2 Ресурсні центри

З метою подальшої інституціоналізації та формалізації Національної мережі університетів-партнерів, проект МРГ підтримав створення та відкриття університетських ресурсних центрів зі сталого розвитку. Упродовж 2016 року ресурсні центри було відкрито у 10 університетах, а в цілому за 2016 рік було створено 20 ресурсних центрів. У 2016 році між ресурсними центрами був проведений конкурс, у результаті якого визначилися 4 найкращі центри (у містах Чернігів, Полтава, Суми та Вінниця), які отримали офісне обладнання.

Університетський ресурсний центр зі сталого місцевого розвитку відкрився у м. Старобільськ Луганської області

2 березня 2016 р. у місті Старобільськ Луганської області відбулося урочисте відкриття Ресурсного центру з розвитку громад. Луганський національний університет імені Тараса Шевченка (ЛНУ) було переміщено сюди з окупованої території. Захід відбувся у форматі круглого столу, на якому кожен мав право поділитися пропозиціями та баченням майбутньої роботи ресурсного центру. Захід відкрив голова Наглядової ради ЛНУ, Народний депутат України Віталій Курило, який є одним із ініціаторів створення цього Ресурсного центру при ЛНУ. На заході також були присутні голова Старобільської районної державної адміністрації, завідувач кафедри політології та правознавства, координатор зі зв'язків із громадськістю уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Луганській області, проректор із науково-педагогічної роботи, а також координатори Проекту МРГ у Луганській області. На відкритті також виступила Ірина Мигович, завідувач Центру з міжнародної та навчально-виховної роботи, а відтепер також керівник ресурсного центру зі сталого розвитку при ЛНУ, яка розповіла про історію створення ресурсного центру, а також про план роботи на 2016 рік. Відкриття цього ресурсного центру дасть Луганському національному університету нові можливості для навчання студентів методології Проекту МРГ, а також дозволить зміцнити партнерські відносини між проектом МРГ та науковими колами.

30 березня 2016 року на Вінниччині відбулося одразу два заходи, спрямовані на поглиблення співпраці між спільним Проектом МРГ та Мережею партнерських університетів. Зокрема, на зустрічі у Вінницькому торговельно-економічному інституті КНТЕУ підсумували минулорічні результати діяльності ресурсного центру, а координатор Центру представила план заходів на 2016 рік. Окрім того, оскільки Вінницький інститут за результатами оцінки діяльності за 2015 рік було визнано переможцем, ресурсному центру було передано корисні подарунки – ноутбук та принтер.

Того ж дня спеціаліст МРГ зустрівся із представниками Донецького національного університету, що лише нещодавно приєднався до університетської мережі МРГ. Роман Гринюк, Ректор Донецького національного університету, вручив підписаний меморандум про розуміння між ПРООН і університетом, а також повідомив, що вже підписав розпорядження про створення інформаційно-ресурсного центру для поширення заходів, спрямованих на активізацію сталого розвитку, децентралізацію та реалізацію конституційного права територіальних громад на управління своєю територією, сприяння сталому регіональному розвитку шляхом навчання майбутнього покоління, а також активізації науково-дослідницької діяльності цій сфері. Для ресурсного центру вже виділено просторе приміщення і вже готова табличка, яку символічно презентували на зустрічі з Проектом МРГ. Викладачі і студентство університету-переселенця налаштовані на активну участь та інтеграцію у заходи університетської мережі.

5 квітня 2016 р. відбулося урочисте відкриття ресурсного центру зі сталого розвитку в Національному педагогічному університеті ім. М. П. Драгоманова у м. Київ. На урочистому відкритті центру було підписано план дій на 2016 р., що узгоджується з загальноукраїнським планом дій університетської мережі МРГ. Спеціалісти Проекту МРГ представили студентам і викладачам університету міський компонент Проекту. Планується, що в 2016 році діяльність університетської мережі буде зосереджено на пріоритетній тематиці, що стосується розвитку «розумних міст» і електронного врядування.

4 квітня 2016 року в Черкасах відбулося офіційне відкриття Ресурсного центру зі сталого розвитку при ЧФ ВПНЗ «Європейський університет». «Європейський університет» приєднався до Національної мережі університетів – партнерів Проекту у лютому 2016 року. Черкаський «Європейський університет» став третім ВНЗ у Черкаській області, що долучився до університетської мережі МРГ. Директор навчального закладу Віктор Шпильовий у своїй промові підкреслив готовність університету до співпраці та реалізації спільних заходів, спрямованих на ширше впровадження принципів сталого розвитку, децентралізації та місцевого врядування за участі громад через залучення студентства. Координатор Проекту МРГ в Черкаській області презентував студентам і викладачам університету методологію Проекту МРГ та результати його діяльності на Черкащині впродовж усього періоду існування Проекту. На заході також був присутній Василь Стеценко, Заступник директора Департаменту регіонального розвитку Черкаської ОДА, який у своєму виступі наголосив на важливості поширення концепції та досвіду участі громад у сталому місцевому розвитку. Координатором ресурсного центру було представлено на розгляд аудиторії план діяльності Центру на 2016 рік, а також основні завдання його діяльності.

27 квітня 2016 року відбулось офіційне відкриття Ресурсного центру зі сталого розвитку в Житомирському державному університеті імені Івана Франка в рамках Проекту МРГ. На відкритті центру були присутні спеціалісти Проекту МРГ, ректор Житомирського державного університету, проректор із навчальної роботи/координатор Ресурсного центру Житомирського університету, викладачі та студенти. Під час проведення заходу було представлено проекти ПРООН, обговорено аспекти розвитку місцевої громади, сталого розвитку Житомирського регіону, можливість співпраці університету з Проектом МРГ, представниками влади та бізнесу. Також, було представлено план роботи ресурсного центру на 2016 рік.

28 квітня 2016 року спеціалістами Проекту МРГ та Координатором від університету було відкрито ресурсний центр у Луцькому національному технічному університеті.

Студенти Луцького національного університету також долучилися до заходів у рамках Тижня сталого розвитку. Однією з численних ініціатив цього тижня було висадження дерев біля університету.

7.5.3 Відкриті лекції на тему сталого розвитку на місцевому рівні відбулися у Чернігівському національному технологічному університеті

28 січня 2016 року в Чернігівському національному технологічному університеті відбулася відкрита лекція і обговорення на тему «Сталий розвиток в Україні: міф чи реальність?». Співорганізаторами заходу виступили Проект МРГ, Британська рада в Україні і громадська організація «Чернігів Європейський». Захід проводився передусім для студентів ВУЗів, переміщених із території Донецької та Луганської областей. Спеціалісти Проекту МРГ та запрошені експерти розповіли про напрямки імплементації Проекту в Чернігівській області. Метою лекторів було розповісти учасникам про передові методи створення сприятливого середовища для сталого соціально-економічного розвитку на місцевому рівні шляхом сприяння самоорганізації громад, розроблення та впровадження громадських ініціатив на всій території України.

Учасники обговорили такі питання, як розбудова громадянського суспільства, подолання бідності, обмеженість ресурсів, енергозбереження та енергоефективність. Вони зацікавлено дискутували з приводу важливості складових концепції сталого розвитку: економічної, екологічної, соціальної. «Соціальна складова концепції сталого розвитку надзвичайно важлива, адже коли організації громад навчаються самостійно приймати рішення і разом їх впроваджувати – їхнє життя змінюється на краще. Тому щоб досягти сталого розвитку суспільства необхідно, щоб кожна людина мала можливість формувати свою сферу життєдіяльності, мала право приймати рішення, їх реалізовувати, контролювати їх виконання», – підсумував один з учасників обговорення.

7.5.4 На спільній стратегічній сесії члени Національної мережі університетів-партнерів Проекту МРГ обговорили концепцію розвитку «розумних міст» у м. Золочів Львівської області

14-15 квітня 2016 року у Львові відбулася спільна стратегічна сесія за участі регіональних координаторів Проекту МРГ та координаторів ресурсних центрів при університетах-партнерах Національної мережі університетів-партнерів Проекту. Зустріч розпочалася поїздкою до Золочіва, де учасники відвідали полігон твердих відходів, де застосовуються сучасні технології сортування і складування сміття. Вони мали нагоду побачити, як функціонує полігон, розпитати співробітників полігону про екологічну безпеку, рентабельність, технології сортування і поводження з відходами. Після цього учасники відвідали об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), створене у Золочіві за сприяння проекту МРГ. Під час цього візиту вони поспілкувались із членами ОСББ, які поділилися досвідом діяльності ОСББ та їхнього партнерства з міською владою. Після практичного вступу розпочалася стратегічна сесія, за результатами якої буде складено концепцію сталого розвитку розумних міст за участі університетської мережі МРГ. Спеціалісти Проекту МРГ розповіли про здобутки і плани університетської мережі МРГ. Спеціаліст Проекту МРГ із розвитку громад представив новий компонент проекту – «розумні міста» та інновації в місцевому врядуванні.

Учасники дізналися про досвід співпраці муніципалітетів та університетів на Львівщині, Закарпатті, Полтавщині та Дніпропетровщині, ро що розповіли регіональні координатори проекту МРГ. Олена Шершньова з Національного Університету «Острозька академія» розповіла про соціологічне дослідження серед населення Рівненщини щодо якості роботи центрів з надання адміністративних послуг, проведено студентами університету. За результатами обговорень, учасники зустрічі затвердили спільний план дій з оптимізації співпраці між муніципалітетами та університетами у сфері містоврядування на основі концепцій «розумних міст» і електронного врядування.

7.5.5 В Одесі відбувалися Всеукраїнські студентські дебати зі сталого місцевого розвитку

16-17 травня 2016 року, до Одеси з'їхалися 18 студентських команд з метою участі у Всеукраїнських дебатах зі сталого розвитку. Дебати, організовані національною мережею партнерських університетів за підтримки Проекту МРГ, відбуваються вже вп'яте. Цьогоріч у заході беруть участь понад 70 учасників. Усі вони пройшли відбіркові тури у своїх університетах.

Захід відкрили провідні спеціалісти Проекту МРГ та В'ячеслав Туляков, проректор з міжнародних зв'язків Одеської юридичної академії. На дебатах розвивалися та покращувалися знання щодо сталого місцевого розвитку, підходу, орієнтованого на громаду. Крім того, захід слугує майданчиком для дискусій, обміну ідеями та об'єднання активної молоді. У 2016 році, дебати були зосереджені на обговоренні Цілей сталого розвитку ООН. Кожна команда отримала одну із цілей, розподіл яких відбувався на вибірковій основі. Завдання команди полягало у підготовці короткої презентації своєї цілі, тривалістю 2,5 хвилин, під час якої студентам потрібно було обґрунтувати та доказати її важливість.

Упродовж другого дня було оголошено команду-переможця: Донецький національний університет, який тимчасово знаходиться у місті Вінниця. Членам команди-переможця вручили планшетні комп'ютери та запросили відвідати літню школу у місті Кам'янець-Подільський Хмельницької області, спонсором якої є Проект МРГ. Одеська юридична академія зайняла друге місце. Учасники дебатів та студенти дізналися, яким чином було розроблено Цілі сталого розвитку ООН, а також обов'язки та роль кожного учасника з їх реалізації в Україні.

Основна мета дебатів полягала швидше не у визначенні переможця, а у тому, щоб надати молоді можливість думками та ідеями, а також у пропагуванні активної позиції щодо розвитку Цілей. Учасники команди-переможця оцінили дружню атмосферу: «Дух змагання ніколи не перетворювався на справжнє суперництво». Учасникам була надана підтримка для перетворення їхніх ідей плани реальних дій.

Студенти не лише дізналися про причини, які стоять за кожною із 17 Цілей сталого розвитку. Їм було запропоновано заходи з досягнення цих Цілей до 2013 року. Студентів розглядали як майбутніх експертів та новаторів, чия активна участь може призвести до позитивних змін. Студентам запропонували презентувати їхні креативні пропозиції, які можуть бути включені до майбутньої Національної програми зі сталого розвитку. Деякі учасники, наприклад студенти Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, що розташований у місті Северодонецьку Луганської області, вже обрали Цілі сталого розвитку, які будуть пропагувати, зокрема під час проведення Днів Європи (див. фотографію).

7.5.6 Тиждень сталого місцевого розвитку пройшов у 17 українських університетах партнерської мережі МРГ

25-28 квітня, вищі навчальні заклади Національної мережі університетів-партнерів організували Тиждень сталого місцевого розвитку, в рамках якого відбувалися різноманітні заходи для студентів, зосереджені на питаннях сталого розвитку та охорони навколишнього середовища. Сімнадцять університетів-партнерів МРГ визвалися взяти участь в акції «Green Tree Challenge»: вони посадять 17 дерев, кожне з яких певну ціль сталого розвитку, які необхідно досягти до 2030 року.

Студенти також ініціювали інші заходи, спрямовані на захист навколишнього середовища, зокрема збір макулатури та акумуляторів для переробки. Оскільки Тиждень сталого розвитку збігався з декількома іншими важливими датами, зокрема Днем Землі та річницею Чорнобильської трагедії, було проведено декілька тематичних лекцій, круглих столів, показів фільмів та виставок фотографій.

Крім того, протягом цього особливого тижня, студенти обрали команди, у складі яких будуть брати участь у Всеукраїнських студентських дебатах зі сталого розвитку, які відбудуться у 14 університетах. У деяких навчальних закладах, дебати доповнювалися тематичними студентськими конференціями, два університети організували навчальні подорожі до громад у своїх регіонах, які запровадили мікропроекти за підтримки Проекту МРГ, та довідалися про їхній досвід у сфері енергозбереження та енергоефективності.

7.5.7 П'ята Всеукраїнська студентська літня школа зі сталого місцевого розвитку

18-22 липня 2016 року, Проект МРГ у партнерстві з Кам'янець-Подільською міською радою провели П'яту Всеукраїнську студентську літню школу зі сталого місцевого розвитку у місті Кам'янець-Подільський Хмельницької області. Літня школа знайомить молодь з різноманітними аспектами сталого місцевого розвитку та врядування за участі громад у контексті Цілей сталого розвитку ООН.

Школа демонструє студентству, яким чином місцеві громади Хмельниччини, які є партнерами Проекту МРГ, реалізують свої ініціативи на практиці. Протягом цих п'яти днів студенти братимуть участь у різноманітних інтерактивних тренінгах та заходах. Вони вчитимуться розвивати свої власні стратегії зі сталого місцевого розвитку для місцевих громад, відвідуватимуть громади-партнери МРГ, щоб побачити як вони соціально мобілізуються задля впровадження мікро-проектів з метою покращення життя людей. До Національної мережі університетів-партнерів Проекту МРГ входять сорок університетів. Сімнадцять з них вже запровадили курси зі сталого місцевого розвитку до своїх навчальних програм. Мета підтримки цих університетів полягає у тому, щоб допомогти їм поєднати теоретичні знання з практичним досвідом у цій сфері.

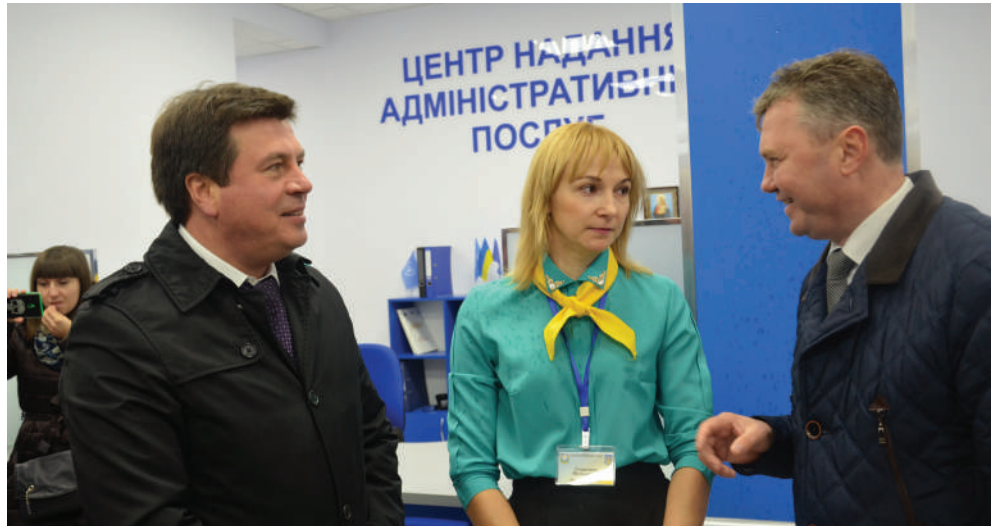

08

Підтримка реформ з децентралізації

З метою підтримки процесу децентралізації, а також для забезпечення безперешкодного доступу населення до новостворених об'єднаних громад та адміністративних послуг у сільських територіях країни, Проект МРГ сприяв реконструкції двох Центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП). Більше 27, 000 осіб у містах Тернопіль та Рівне тепер можуть безперешкодно зареєструвати свій бізнес, отримати свідоцтва про народження дитини або шлюб, вирішити земельні питання, а також отримати інші адміністративні послуги завдяки універсальним ЦНАП, без потреби їхати до обласних центрів.

«Завдяки наявності п'яти дистанційних робочих офісів (невеликі відділення ЦНАП, що зазвичай являють собою один кабінет, у якому місцеві мешканці можуть отримати основні адміністративні послуги), люди із віддалених регіонів об'єднаної громади мають доступ до адміністративних послуг та не змушені долати задля їх отримання великі відстані.»

Проект МРГ у партнерстві з національними, регіональними та місцевими органами влади відкрив два Центри надання адміністративних послуг. Так звані ЦНАПи, у Шумській та Миляцькій об'єднаних територіальних громадах. За проханням Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України підтримати масштабну ініціативу щодо укріплення цих новостворених об'єднаних громад, Проект МРГ підтримав побудову цих центрів надання адміністративних послуг, а також зміцнення потенціалу адміністративних послуг Тернопільської (м. Шумськ) та Рівненської (с. Милячі) областей. 12 жовтня 2016 року було відкрито Центр у м. Шумськ, а 10 листопада 2016 року ЦНАП відкрився у селі Милячі. Це перший ЦНАП, відкритий у об'єднаній територіальній громаді (м. Шумськ) та перший Центр, відкритий у сільській місцевості (с. Милячі). «Тепер, замість віддалених районів люди відвідуватимуть цей єдиний та зручний комплекс. Особлива подяка членам громади, які зрозуміли, що зміни потрібно починати знизу. А владі потрібно бути ближче до людей», – зауважив Голова Миляцької об'єднаної територіальної громади Федір Хлебович на церемонії відкриття.

Крім того, Проектом МРГ був проведений ремонт і реконструкція адміністративних будівель/приміщень центрів надання адміністративних послуг, IT-обладнання, робочих місць. Завдяки наявності п'яти дистанційних робочих офісів (невеликі відділення ЦНАП, що зазвичай являють собою один кабінет, у якому місцеві мешканці можуть отримати основні адміністративні послуги), люди із віддалених регіонів об'єднаної громади, мають такий же доступ до адміністративних послуг та не змушені долати задля їх отримання великі відстані. Основною метою даного пілотного проекту є розробка ефективної моделі діяльності ЦНАПів в об'єднаних територіальних громадах, створення сприятливих умов для розвитку місцевих соціальних послуг, підтримка місцевих інститутів. Реабілітація адміністративних структур надає місцевим органам влади та громадам можливість надавати основні послуги завдяки співпраці між радами і громадами, а також підтримувати місцеві процеси з децентралізації.

8.1 Посібник з децентралізації

Проект МРГ розробив та випустив спеціальний посібник у рамках пілотного проекту «Школа децентралізації», який буде використовуватися регіональними спеціалістами та партнерами Проекту МРГ під час проведення відповідних тренінгів. У виданні представлена систематизована інформація щодо базових компонентів децентралізації, прописаних у відповідних нормативно-правових актах, а також запропоновані адаптовані до тематики пілотного проекту соціально-психологічні техніки взаємодії у проблемних ситуаціях, прийоми переконання та методики розкриття особистісних резервів.

8.2 Спроможні громади як підґрунтя регіонального розвитку

Як місцевим громадам досягти сталого розвитку завдяки децентралізації, було основною темою для обговорення учасників конференції «Спроможні громади – основа розвитку регіонів», яка проходила 27-28 жовтня 2016 року у місті Тернопіль.

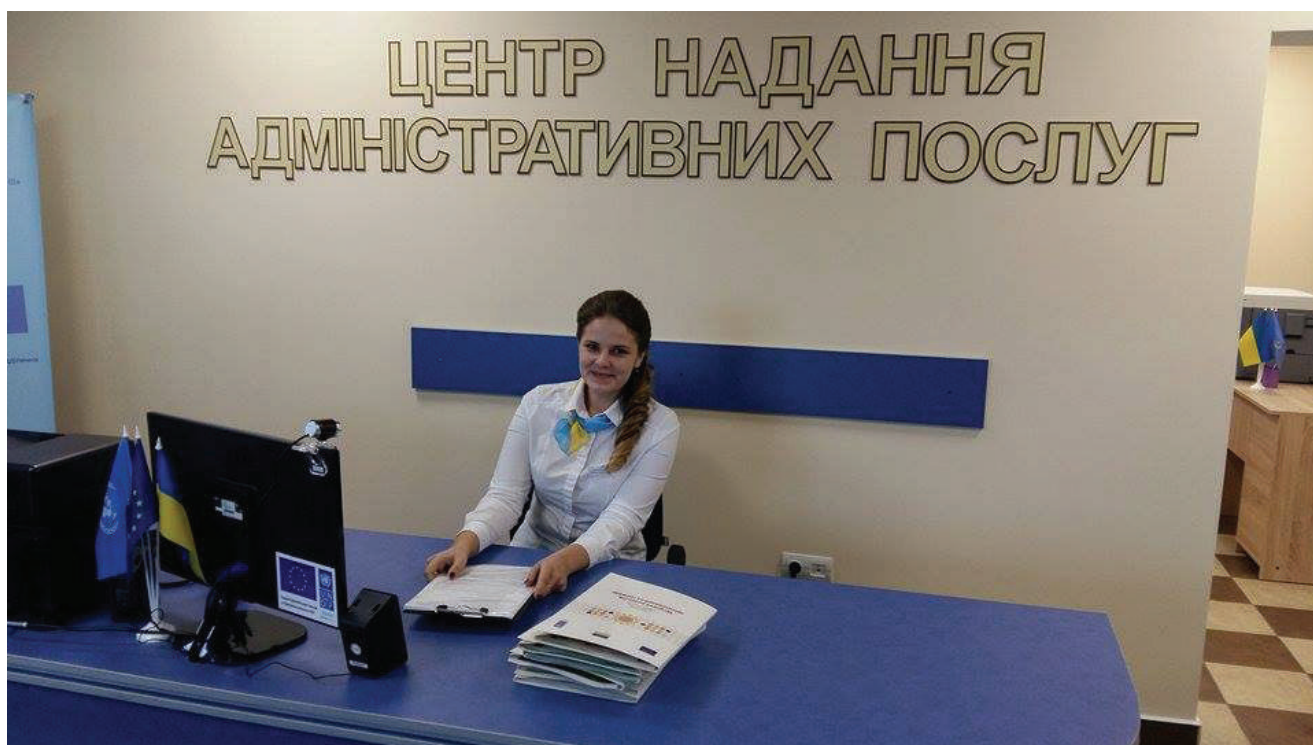

Проект МРГ зібрав усіх учасників процесу децентралізації – органи влади, міжнародних донорів та об'єднані територіальні громади. Представники семи областей України ділилися досвідом впровадження реформи з децентралізації та дізналися про результати запровадження пілотного проекту «Школа децентралізації». Під час конференції було презентовано посібник з децентралізації, який містить практичні вправи та приклади впровадження реформи з децентралізації.

Посібник надає практичні поради та надасть знання усім сторонам, які залучені до комплексного процесу територіального об'єднання, який в кінцевому рахунку призведе до більш ефективного місцевого урядування, кращих послуг для громадян та спроможних і стійких громад по всій території України, які матимуть більш широку повноваженні. Посібник є результатом пілотної ініціативи Проекту МРГ «Школа децентралізації» та розроблений у співпраці з партнером Проекту – Запорізьким національним університетом (ЗНУ). Мета цієї ініціативи полягає у підготовці населення, представників бізнесу, НДО та представників органів місцевої влади до змін, які відбудуться у процесі реалізації реформи з децентралізації. Метою конференції було роз'яснити, як територіальний підхід до місцевого розвитку, який підтримується прогресивними органами місцевої влади, може пропагуватися через програми та проекти, які підтримуються Проектом МРГ та спрямовані на сприяння економічному розвитку, соціальній єдності та екологічній стабільності. Це може налагодити зв'язок між програмами з децентралізації та місцевого розвитку та перетворити нове бачення громадою ролі місцевих органів влади та громад на узгоджений комплекс стратегій підтримки у розрізі різноманітних контекстів країни.

17 травня 2016 року делегація із чотирьох депутатів Європейського Парламенту відвідала Львівську область, де впроваджуються проекти місцевих громад за сприяння Проекту МРГ. Депутати, які є членами Комітету Європейського Парламенту з бюджетного контролю, що відповідає за контроль над витратами коштів ЄС, здійснюють ознайомчу місію щодо використання фінансової допомоги ЄС задля підтримки процесу стабілізації та реформ в Україні. Голова місії Інґе Ґрессле (Німеччина) та її колеги Йоахім Целлер (Німеччина), Дерек Воган (Великобританія) і Ришард Чарнецькі (Польща) ознайомилися із досвідом впровадження Проекту МРГ у Львівській області в період 2008-2016 років. Зокрема, гості відвідали село Луки Самбірського району, де їм представили два реалізовані мікропроекти з енергозбереження та підвищення енергоефективності у місцевому дитсадку, зокрема реконструкція котельні, в якій старе обладнання було замінене на енергоощадні газові конденсаційні котли. Завдяки реалізації такої ініціативи, впродовж минулого опалювального періоду сільська громада зекономила 19 тис. кубів газу.

Під час візиту, місцева громада розповіла делегації про особливості підходу «знизу – догори», спільного планування, навчання, проведення відбору підрядної організації, контролю та моніторингу проведення робіт на об'єкті, громадського аудиту та підтримки результатів мікропроектів після здачі об'єктів на баланс. Віталій Кімак, Голова Самбірської районної ради, зазначив, що основним досягненням партнерства місцевої громади з проектом ЄС/ПРООН є підвищення активності членів громади та їхня участь у процесах, що сприяють сталому розвитку і вирішенню місцевих проблем. «Тому подальша підтримка Європейського Союзу для нас і надалі залишається вкрай важливою та потрібною, особливо в умовах майбутньої децентралізації», – зазначив він.

15 вересня 2016 року, Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман та представники менеджменту ПРООН взяли участь у спільній виставці досягнень Проекту МРГ в Україні, яка проходила у місті Вінниця. У ході заходу Прем'єр-міністр пан Гройсман визнав важливість підтримки міжнародних донорів реформі Децентралізації в Україні. Комісар ЄС з питань розширення і політики добросусідства Йоханес Хан наголосив на необхідності створити прозору багаторівневу підзвітну систему управління, яка реагуватиме на потреби всіх громадян України. В рамках конференції, була організована фотовиставка проекту МРГ, яка продемонструвала результати усіх компонентів проекту. У рамках заходу, разом із Прем'єр-міністром паном Гройсманом та Комісаром ЄС Йоханесом Ханом, представники делегації ЄС в Україні відвідали громаду проекту МРГ села Павлівка у Вінницькій області. Домінік Папенхайм, керівник сектора – регіонального та місцевого розвитку / Децентралізації управління Представництва ЄС в Україні, а також представники міжнародних організацій в Україні взяли участь в ознайомчому візиті та побачили, як Проект МРГ реалізує свої ініціативи на практиці.

09

Комунікація та забезпечення наочності

Проект МРГ-III активно використовує комунікації для досягнення своїх цілей. Внутрішні та зовнішні комунікації мають вирішальне значення для забезпечення розвитку на місцевому рівні. Професійні комунікації сприяють розширенню впливу нових програм, допомагають проводити реформи місцевого самоврядування та налагоджувати і розвивати міцне партнерство. Вони сприяють зміні поведінки людей та широкій підтримці процесів сталого місцевого розвитку. Ефективні комунікації також підтримують мобілізацію ресурсів та виконання проектів.

Заходи з комунікації та забезпечення наочності Проекту МРГ спрямовані на підвищення обізнаності широкої громадськості в областях України про завдання Проекту та про внесок ЄС і ПРООН у поліпшення життя цільового населення. Основна мета цих заходів – поширювати інформацію про результати і досягнення Проекту, зокрема цільові показники і вплив на становище цільового населення. Протягом третьої фази Проект МРГ має на меті забезпечити максимальний рівень прозорості своєї діяльності й прагне залучити засоби масової інформації для інформування зацікавлених сторін про головні події Проекту. Моніторинг ЗМІ продемонстрував високий рівень обізнаності та визнання внеску ЄС та ПРООН до реалізації Проекту МРГ. (Список результатів моніторингу ЗМІ у розрізі 24 областей див. у Додатку – XVI)

Протягом 2016 року, Проект ініціював цільові інформаційні кампанії у різних областях України, що мали на меті популяризацію методології МРГ та сталого розвитку на основі участі громад за допомогою залучення національних та регіональних ЗМІ.

Зокрема, було проведено такі інформаційні заходи

- + Медіа-дні Проекту МРГ для регіональних і місцевих ЗМІ; Див. Приклади Медіа-днів, які було проведено у містах Львів, Вінниця та Рівне
- + Забезпечення масштабного висвітлення діяльності Проекту у пресі на регіональному та національному рівнях;
- + Представлення основних результатів і досягнень перших двох фаз Проекту МРГ;
- + Забезпечення ефективного та аналітичного висвітлення цих результатів;
- + Сприяння створенню більш змістовного контенту про вплив заходів Проекту МРГ-III;
- + Демонстрація найкращих практик Проекту МРГ та прикладів співпраці між Проектом, його партнерами, ЗМІ та громадами. Медіа-заходи третьої фази Проекту МРГ представили усі сторони процесу;
- + Навчання представників ЗМІ висвітлювати питання сталого розвитку в аналітичних публікаціях та історіях успіху;
- + Розповсюдження знань та налагодження співпраці з асоціаціями місцевих органів влади для ширшого охоплення і розповсюдження знань, створених у ході реалізації Проекту МРГ-III.

Діяльність 9

Проведення інформаційної кампанії та підвищення громадської обізнаності з наскрізних питань

9.1 Медіа-дні в рамках Проекту МРГ

Протягом 2016 року Проект МРГ організував медіа-дні зі сталого розвитку в чотирьох містах: Львові, Одесі, Вінниці та Запоріжжі. Вони були проведені у «тематичному каскадному» форматі - тобто, у кожному місті вони склалися з різноманітних заходів для ЗМІ, присвячених темі МРГ. Основна мета медіа-днів - створити пул національних та регіональних ЗМІ, які будуть забезпечувати повноцінне висвітлення впливу МРГ та донесення ключових меседжів через аналітичні публікації та історії успіху.

Основна мета медіа-днів - забезпечити постійний обмін інформацією між Проектом МРГ та ЗМІ про методологію МРГ, найкращі практики, сталий місцевий розвиток та орієнтовані на громаду підходи в Україні. Результатом таких заходів стало створення «регулярного інформаційного каналу» між командою Проекту та ЗМІ. Медіа-дні також були покликані підкреслити важливу роль ЗМІ у розповсюдженні позитивного досвіду Проекту та успішного розвитку громад, популяризацію демократичного лідерства та підвищення громадської обізнаності.

Медіа-заходи тривали по два дні та включали в себе тренінг для ЗМІ, сесію «Успішні історії громади», прес-тур та зустріч журналістів з місцевими зацікавленими сторонами. Тренінги для ЗМІ стосувалися методів та підходів до інформаційного висвітлення сталого місцевого розвитку та ролі ЗМІ в підвищенні громадської обізнаності.

Медіа-день: 26 травня 2016 року (міста Рівне / Львів)

Проект МРГ провів свій перший медіа-день зі сталого місцевого розвитку, присвячений компоненту з розвитку міста, для журналістів із Рівненської та Львівської областей. Медіа-день був присвячений ініціюванню та розвитку (і результатам) процесу мобілізації громад у містах та напівміських регіонах. Серед цікавих тем заходу - співпраця міської влади та громад у реалізації спільних ініціатив для покращення умов життя людей на прикладі малих міст Рівненщини та Львівщини.

На заході були присутні заступник голови Рівненської обласної державної адміністрації Ігор Тимошенко, керівник відділу з моніторингу та комунікації Проекту МРГ Світлана Слабінська, координатори Проекту МРГ у Рівненській області, головний редактор газети «7 днів» Людмила Мошняга. Основна мета проведення цього медіа-заходу – налагодження інформаційних каналів та співпраці, а також надання нових знань щодо підвищення обізнаності населення щодо того, як працює міський компонент.

Заступник голови Рівненської ОДА Ігор Тимошенко зазначив: *«Проект достатньо ефективно показав себе на усіх щаблях та має серйозну підтримку як депутатів обласної ради, так і депутатів на місцях. Підтвердженням цього є те, що постійно виділяються кошти на співфінансування. Перша роль – це привчити громади думати проектно, а друге – думати відповідально. В обласному бюджеті кожен рік створюються нові і нові програми. Громади готові брати половину видатків на себе. Це говорить про те, що ми поступово дійшли до того, що громади готові витрачати кошти ефективно. Я радий, що міський компонент також має успіхи».*

У рамках медіа-дня були представлені останні досягнення Компоненту МРГ із розвитку міст, зокрема, надання допомоги громадам багатоквартирних будинків у створенні ОСББ (об'єднання співвласників багатопверхового будинку), розвиток вже існуючих об'єднань, підготовка планів розвитку та отримання грантів для реалізації власних мікро-проектів. Зокрема, за схемою співфінансування Проекту МРГ два міста – Дубно та Костопіль – отримали близько 6 млн. грн., що дало можливість реалізувати 17 мікропроектів. Своїм практичним досвідом поділилися експерти із Львівщини та Рівненщини, які розповіли про будівництво Центру надання адміністративних послуг у Миляцькій громаді Рівненської області та ремонт будинків у Костополі та Дубно, де було створено ОСББ. Окрім того, впродовж медіа-дня було презентовано досвід співпраці ОСББ з університетами у Рівненській та Львівській областях, які є учасниками мережі університетів-партнерів Проекту МРГ.

Другою частиною медіа-дня стало проведення Проектом МРГ медіа-тренінга для журналістів щодо способів, підходів та важливості висвітлення у ЗМІ тематики місцевого розвитку та підвищення обізнаності населення через ЗМІ про розвиток ОСББ. Тренінг провів офіційний представник Національної спілки журналістів Роман Шостак.

27 травня, учасники медіа-дня відвідали Костопіль, одне із міст-партнерів Проекту МРГ у Рівненській області. Вони зустрілися із членами об'єднань багатоквартирних будинків, які поділилися досвідом реалізації мікропроектів у своїх будинках.

Медіа-день: 29 вересня 2016 року, (Київська, Полтавська, Житомирська та Чернігівська області)

Проект МРГ провів свій другий медіа-день зі сталого місцевого розвитку для представників обласних та міських ЗМІ Київської, Чернігівської, Житомирської та Полтавської областей.

Учасників заходу привітали Міжнародний менеджер проекту Хендрік ван Зіл та Виконуючий обов'язки голови Київської обласної державної адміністрації Лев Парцхаладзе, наголосивши на важливості мобілізації громад у малих містах, децентралізації в Україні і ролі медіа у підвищенні обізнаності людей про самоорганізацію міських громад. Тематикою Медіа-дня стала співпраця міської влади та громад у реалізації спільних ініціатив для покращення умов життя людей на прикладі малих міст Київщини, Чернігівщини, Житомирщини та Полтавщини.

Під час медіа-дня були представлені останні досягнення Проекту МРГ, зокрема щодо надання допомоги громадам багатоквартирних будинків у створенні ОСББ, результатів співпраці між ОСББ та університетами членами Національної мережі університетів-партнерів Проекту МРГ із зазначених чотирьох регіонів. У другій половині медіа-дня був також проведений Медіа-тренінг щодо способів, підходів та важливості висвітлення в ЗМІ тематики місцевого розвитку та підвищення обізнаності населення через медіа щодо розвитку ОСББ.

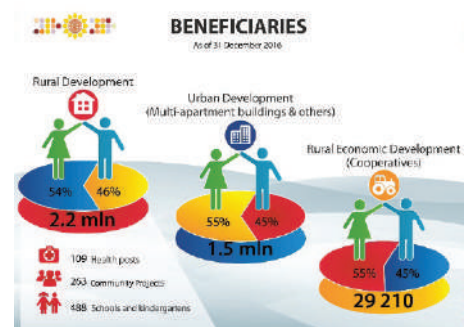
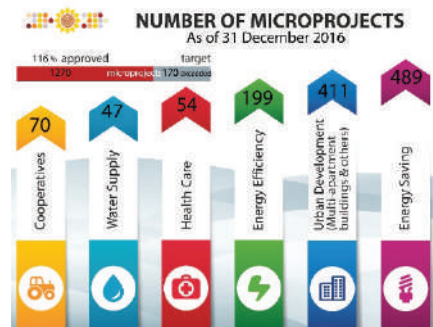
13 грудня 2016 року (Харківська, Дніпропетровська, Донецька та Луганська області)

Проект МРГ провів кластерний Медіа-день зі сталого місцевого розвитку для представників обласних та міських ЗМІ Харківської, Дніпропетровської, Донецької та Луганської областей. Медіа-день було присвячено процесу та результатам мобілізації громад у малих містах України. Під час заходу, представники Проекту поділилися своїм досвідом щодо встановлення діалогу між міськими органами влади та членами громад з метою спільного планування та реалізації спільних ініціатив для покращення житлових умов у невеликих містах. Під час медіа-дня, учасники дізналися, як створити об'єднання співвласників багатоквартирного будинку та мобілізувати жителів багатоквартирного будинку з метою спільного управління спільною власністю.

Під час візиту до міста-партнера МРГ Чугуєва, представники ЗМІ мали можливість як процес мобілізації громади реалізується на практиці у міському регіоні. Учасники ознайомилися з відновленими ОСББ та соціальною інфраструктурою міста Чугуїв, яку було відбудовано за підтримки Проекту МРГ.

9.2 Підготовка інформаційних матеріалів про діяльність Проекту МРГ

Для популяризації основних заходів та історій успіху МРГ протягом звітного періоду Проект підготував та розповсюдив серед донорів і партнерів свої вісники новин. До вісника включено новини Проекту за відповідний місяць та найкращі історії успіху. Крім того, протягом звітного періоду було підготовлено інші інформаційні матеріали МРГ-III, у тому числі короткі резюме, інформаційні бюлетені та інфографіку:

9.3 Розробка та публікація Збірників Проекту МРГ

З метою забезпечення донорів та зацікавлених сторін Проекту МРГ інформацією про успішні історії переселенців (ВПО), які отримали допомогу від Проекту, а також для підвищення рівня обізнаності населення про діяльність Проекту МРГ та підтримку ВПО у регіонах, було підготовлено Збірники успішних історій, які видані тиражом по 500 екземплярів окремо українською та англійською мовами.

9.4 Забезпечення наочності Проекту МРГ

З метою забезпечення наочності спільного Проекту Європейського Союзу та Програми Розвитку ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» (МРГ) на місцевому, обласному та національному рівнях, було підготовлено ряд наочних матеріалів. Так, було розроблено та підготовлено 6000 ручок, 6000 ноутбуків, 1200 плакатів на тему запровадження Проекту МРГ; 1200 плакатів на тему розвитку громад; 1264 постерів на тему Цілей сталого розвитку; 1300 плакатів на теми «Як створити ОСББ», «Як розробити бюджет та залучити кошти», «Як підготувати мікропроектну пропозицію»; 500 інформаційних кіосків для ОСББ; 24 банерів про Проект МРГ для регіонів з логотипами ЄС та ПРООН були вироблені та розповсюджені серед регіональних підрозділів із запровадження Проекту, партнерів та інших зацікавлених осіб. Ці засоби наочності використовуються під час проведення заходів в рамках Проекту МРГ у всіх 24 областях України.

Члени кооперативу показали гостям цех із виробництва паливних брикетів, а також організувала урочистий запуск нової сільськогосподарської техніки, продемонструвавши процес випуску паливних брикетів. Із нагоди передачі обладнання, що збіглося у часі зі святкуванням Днів Європи, жителі села організували низку заходів, зокрема, закладання першої зеленої алеї ЄС/ПРООН. Також відбулися концерти для дітей та дорослих, вікторини на знання історії та традицій ЄС серед школярів, змагання волейбольних команд, конкурс малюнка на асфальті «Європа – очима дітей», виставка-ярмарок місцевих умільців.

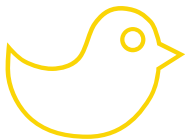

9.5 Проект МРГ у соціальних мережах

Соціальні мережі швидко розповсюджують інформацію та підвищують рівень обізнаності громадськості щодо діяльності та завдань Проекту МРГ, а також у ненав'язливій та неформальній манері інформує партнерів та зацікавлені сторони про основні заходи Проекту в режимі реального часу, збирає думки та розповсюджує інформацію про конкурси, майбутні події та вакансії МРГ.

1, 610 підписників у Facebook

більше 1600 підписників

Facebook на даний момент є найсильнішим ресурсом ПРООН серед усіх соціальних мереж як за кількістю відвідувачів, так і за рівнем їх залучення. З огляду на глобальне покриття та високий рівень утримання (97%) підписників, Facebook є не лише основним засобом розповсюдження основного контенту, а й виходом на інші електронні ЗМІ, яким МРГ надає технічну підтримку, а також інструментом мобілізації «цифрової» громади для збільшення кількості учасників Проекту. В ідеалі, пости на Facebook мають генерувати трафік до більш змістовної інформації на веб-сайті проекту. Facebook також дозволяє вставляти відео, фото та забезпечувати вищий рівень інтерактивності. Станом на кінець 2016 року, було зареєстровано 1, 610 підписників сторінки проекту МРГ на Facebook.

Для того, щоб партнери, донори та зацікавлені сторони могли дізнаватися про ключові події та діяльність Проекту МРГ у реальному часі, Проект МРГ використовує сторінку Twitter для розповсюдження такої інформації. Починаючи з 2015 року, Проект МРГ зареєстрував сторінку у Twitter і станом на кінець 2016 року число підписників досягло 91. Для ефективнішої інформаційно-пропагандистської роботи Проект МРГ було переміщено на сторінку ПРООН у Twitter, яка має більше 1600 підписників. Це допомогло отримати більшу цільову аудиторію та підвищити рівень поінформованості громадськості щодо спільного Проекту ЄС/ ПРООН МРГ.

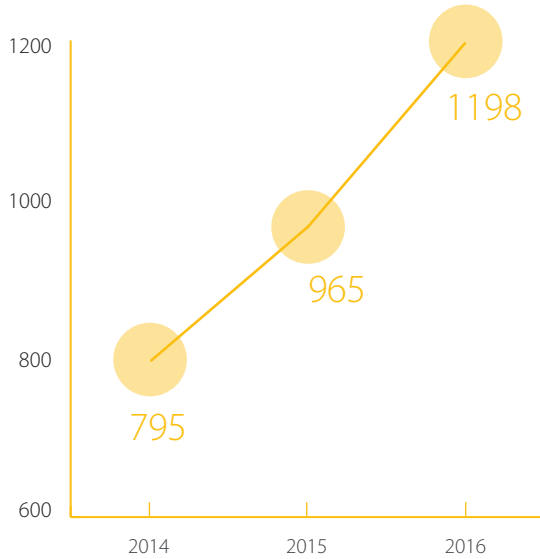

9.6 Висвітлення у ЗМІ:

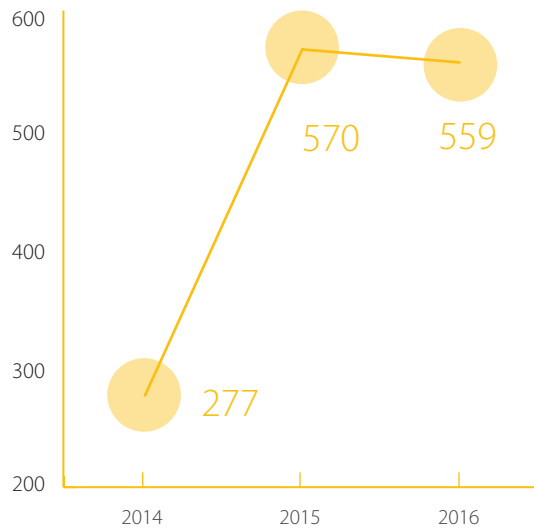
Протягом 2016 року для розповсюдження інформації про діяльність Проекту було вжито таких інформаційних заходів. Було зареєстровано 2 958 випадків висвітлення діяльності Проекту у ЗМІ та 1 406 публікацій на веб-сайтах партнерів. Всього з початку Проекту зареєстровано 8 529 публікацій у друкованих виданнях та 4 586 електронних публікацій.

**Таблиця XIII:
Медіа-заходи та
висвітлення у ЗМІ**

Висвітлення у ЗМІ
Загальна
кількість 2958

Веб-сайти партнерів
Загальна
кількість 1406

У різних регіонах рівень висвітлення діяльності Проекту у ЗМІ відрізнявся. Це пов'язано з такими факторами, як активність конкретного засобу масової інформації, активність місцевих органів влади, активність та ступінь завантаженості координаторів МРГ.

9.7 Святкування Днів Європи в Україні

Громада села Кінські Роздори Запорізької області вже відзначила День Європи, що традиційно святкують у травні. 16 травня 2016 року відбулася святкова церемонія передачі сільськогосподарського обладнання, придбаного за сприяння Проекту МРГ для місцевого сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу.

На святковому заході були присутні представники керівництва області, зокрема Голова облдержадміністрації Костянтин Бриль, Голова обласної ради Григорій Самардак, а також обласні координатори Проекту МРГ, представники Асоціації об'єднаних територіальних громад Запорізької області, представники громадського об'єднання «Євромолодь» та учні місцевої школи. Громада села Кінські Роздори, де за підтримки Проекту МРГ було створено сільськогосподарський обслуговуючий кооператив «Злагода-2015» отримала сільськогосподарську техніку для переробки рослинних залишків на енергетичні паливні брикети. Зокрема, кооператив отримав ударно-механічний прес для виробництва паливних брикетів, роторну косарку, граблі для зворушення, екструдер, подрібнювач біомаси, дискову борону та іншу спеціалізовану техніку.

Члени кооперативу показали гостям цех із виробництва паливних брикетів, а також організувала урочистий запуск нової сільськогосподарської техніки, продемонструвавши процес випуску паливних брикетів. Із нагоди передачі обладнання, що збіглося у часі зі святкуванням Днів Європи, жителі села організували низку заходів, зокрема, закладання першої зеленої алеї ЄС/ПРООН. Також відбулися концерти для дітей та дорослих, вікторини на знання історії та традицій ЄС серед школярів, змагання волейбольних команд, конкурс малюнка на асфальті «Європа – очима дітей», виставка-ярмарок місцевих умільців.

«Хочу привітати всіх членів громади з цим важливим кроком, а також подякувати нашим європейським партнерам, без яких нам було би важко впоратись самостійно. Проте хочу наголосити, що лише за ініціативи людей на місцях ми зможемо отримати результат. Якщо ми не допоможемо собі самі – до нас ніхто не прийде з підтримкою. Спільними зусиллями ми прийдемо до Європи, незважаючи на жодні перепони».

Костянтин Бриль,
Голова Запорізької обласної державної адміністрації під час урочистого заходу.

10

Надання консультацій та управління Проектом

У контексті діяльності у розрізі управління Проектом та надання консультацій були реалізовані такі заходи, як загальне управління, звітування, моніторинг, управління персоналом та фінансовими ресурсами Проекту. Нижче наводиться більш докладна інформація.

«Протягом 2016 року, веб-сайт Проекту МРГ-III було повністю реконструйовано та переоформлено, нова версія була офіційно завантажена та стала доступною для донорів та партнерів проекту за посиланням: <http://www.cba.org.ua/en/>»

Діяльність 10

Оцінка реалізації Проекту

10.1 Звітування перед донорами та партнерами

Команди ПРООН та Проекту МРГ продемонстрували конструктивну співпрацю із Європейським союзом протягом кризового періоду, що підтверджується відповідним реагуванням на конфлікт на Сході Країни, – здатністю Проекту підтримувати ВПО та відповідні інфраструктури (детальну інформацію див. у Главі 6). Станом на 31 грудня 2016 року, витрати із загального бюджету склали 16.7 мільйонів євро. Реалізація третьої фази проекту МРГ іде за графіком та продовжуватиме свою діяльність у відповідності до умов підписаного проектного документа. ПРООН та команда Проекту МРГ планують і надалі розвивати співпрацю з Європейською Комісією та користуючись нагодою висловлює подяку за надання незмінної постійної підтримки.

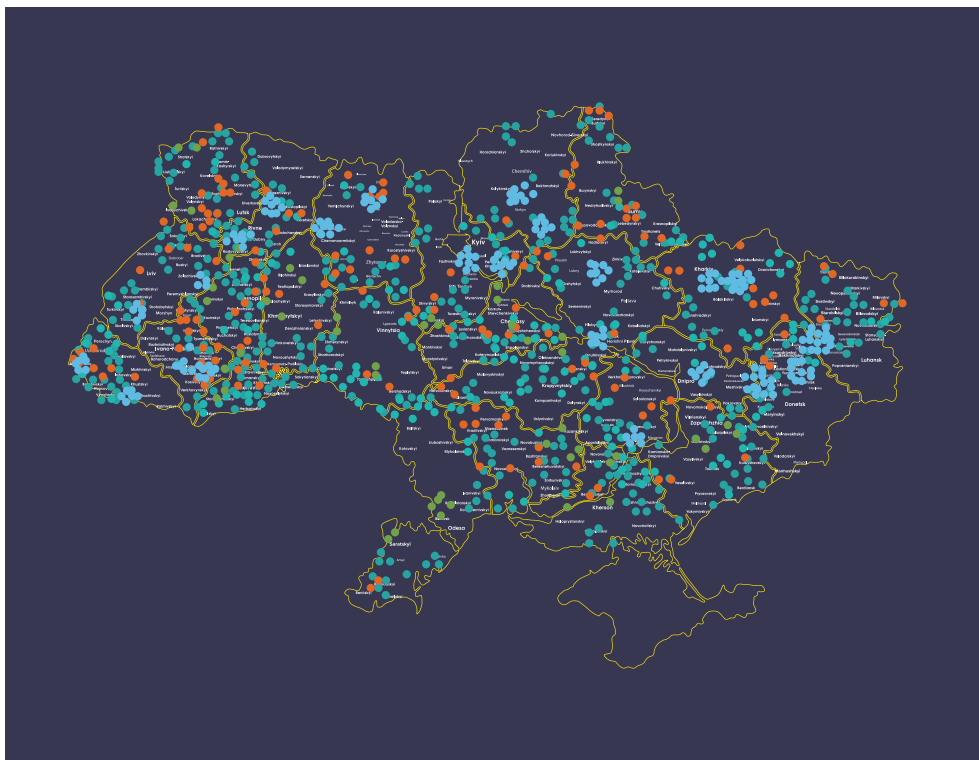
10.2 Веб-сайт Проекту МРГ-III

Протягом 2016 року, веб-сайт Проекту МРГ-III було повністю реконструйовано та переоформлено, нова версія була офіційно завантажена та стала доступною для донорів та партнерів проекту за посиланням: <http://www.cba.org.ua/en/>. Новий сайт дає можливість завантажувати інформаційні бюлетені з загальними даними щодо основних результатів та досягнень Проекту МРГ-III у розрізі всіх 24 регіонів України. Повна версія Інтерактивної карти Проекту МРГ стала доступною на головній сторінці оновленого сайту для усіх донорів та партнерів. Карта показує усі населені пункти, в яких реалізуються мікропроекти МРГ, з інформацією про їхні типи, вигодонабувачів, обсяги фінансування, а також гендерний розподіл учасників. Карта також дає загальну картину у розрізі мікропроектів, які були реалізовані упродовж другої та третьої фаз Проекту МРГ, які можна розглядати в комплексі або окремо. Окрім того, можна дізнатися про кількість запланованих і вже затверджених мікропроектів у розрізі конкретної області або по Україні в цілому.

10.3 Створення електронної системи управління інформацією (e-MIS)

Протягом 2016 року було продовжено роботу над системою електронного моніторингу та управління інформацією Проекту МРГ (MIS) для того, щоб повністю пов'язати її із інтерактивною картою МРГ з розвитку міст, у режимі реального часу. Компонент із розвитку міст був доданий для того, щоб демонструвати основні результати та досягнення діяльності Проекту МРГ у міських та сільських регіонах. Компонент із розвитку міст показує усі населені пункти, в яких реалізуються мікропроекти МРГ, з інформацією про їхні типи, вигодонабувачів, тощо. Карта доступна за посиланням: <http://www.cba.org.ua/en/micro-projects-map>.

Крім того, упродовж звітного періоду, в системі MIS було оновлено Media Block для того, щоб компонент із розвитку міст брався до уваги як у міських, так і сільських регіонах, забезпечуючи їх висвітлення у ЗМІ на обласному рівні. Крім того, існує можливість додавати відскановані документи (наприклад, газетні статті) та завантажувати відповідні посилання на онлайн-публікації у регіональних медіа. У результаті за допомогою оновленого Media block в системі MIS було спрощено процес звітування про результати щомісячного моніторингу ЗМІ спеціалістам з розвитку громад для регіонів. Media block було розроблено таким чином, щоб надати можливість завантажувати дані, а також звітні форми як для компоненту з економічного розвитку сільських регіонів, так і для компоненту з розвитку міст.

10.4 Контрольні візити керівництва Проекту

9 червня 2016 року, до України з робочим візитом прибула пані Керолайн Хупер-Бокс, Заступниця директора ПРООН зі зв'язків з громадськістю. Зокрема, вона відвідала село Коржі Київської області, яке співпрацює з МРГ, починаючи з 2011 р. Зустріч із громадою села відбулася у приміщенні місцевого дитячого садочку, який був відремонтований за підтримки Проекту МРГ. Завдяки заміні вікон на металопластикові 135 вихованців садочка тепер граються і навчаються у теплі. Впродовж третьої фази проекту МРГ громада втілила свій другий проект і здійснила реконструкцію системи водопостачання. Зараз сільська громада активно ділиться своїм досвідом із іншими громадами. Завдяки участі у Проекті МРГ, громада отримала можливість успішно реалізувати свої власні ініціативи. Громадська організація «Дивосвіт» у невеликому селі шукає донорів та спонсорів, які підтримають їх та нададуть невеликі гранти без зовнішньої допомоги.

27 липня 2016 року, Заступник директора ПРООН в Україні пані Блерта Чела відвідала Сумську область. Метою робочого візиту була розбудова партнерських відносин з владою міста та передача місту Суми Сертифіката з енергоефективного обладнання для вуличного освітлення. Під час поїздки пані Чела відвідала село Сіробабине, маленьке село у Сумській області з населенням усього лише 86 осіб. Село було відібране для участі у Третій фазі Проекту МРГ. За підтримки Проекту громада реалізувала мікропроект з відновлення системи водопостачання. Від реалізації цієї ініціативи отримали вигоду усі 86 жителів села. Загальна вартість мікропроєкту склала 13 992 дол. США, з яких ОГ зібрала 1 260 дол. США, сільська влада виділила 112 000 дол. США та проєкт МРГ надав приблизно 10 000 дол. США.

29 серпня Координатор системи ООН в Україні та Постійний представник Програми розвитку ООН в Україні Ніл Вокер з робочим візитом відвідав громади, які є партнерами Проекту МРГ, в Одеській області. З робочим візитом, старший менеджер ПРООН відвідав село Струмок, Татарбунарського району та село Виноградне Болградського району для того, щоб перевірити реалізацію ініціатив місцевими громадами. Жителі села Струмок продемонстрували їхній відремонтований медичний пункт. Завдяки спільним зусиллям органів місцевої влади, громади та спеціалістів Проекту МРГ, у цьому маленькому віддаленому селі жителі мають доступ до кращих медичних послуг. Загальна вартість мікропроєкту склала приблизно 10 000 дол. США, з яких громада збирила більше 500 дол. США, з місцевих бюджетів було виділено 2 300 дол. США, а решта суми була надана Проектом МРГ. Крім того, Координатор ПРООН відвідав село Виноградке, де місцева громада, за підтримки Проекту МРГ, створила сільськогосподарський обслуговуючий кооператив з метою покращення їхнього економічного становища. Спільними зусиллями жителі села закупили сільськогосподарське обладнання.

10.5 Управління людськими ресурсами

Упродовж 2016 року, було найнято 9 співробітників Проекту МРГ: вісім спеціалістів для роботи у регіонах один для роботи у Головному офісі Проекту у м. Київ на посаду Спеціаліста з розвитку міст. У двох контрактних співробітників закінчився термін дії трудового договору у 2016 році, а ще два спеціалісти звільнилися з посади.

10.6

Фінансові показники

За 2016 рік кошторисні витрати становили 8,8 млн. євро /8.3 млн. дол. США. У цілому, з початку реалізації Проекту було освоєно 16.7 млн. євро /15.7 млн. дол. США.

Діяльність	Загальний бюджет	
	(євро '000)	(дол. США '000)
Людські ресурси	6,044.1	6,783.5
Відрядження	160.0	179.6
Обладнання	281.3	315.8
Регіональні офіси	1,055.5	1,184.6
Інші витрати та послуги	463.0	519.7
Інше	14,291.4	16,037.6
Початкові гранти (соціальні/ комунальні)	4,137.1	4,642.7
Початкові гранти (компонент з енергоефективності)	2,000.0	2,244.6
Початкові гранти (малий бізнес)	1,445.2	1,621.4
Початкові гранти для комплексної модернізації	1,500.0	1,573.8
Початкові гранти для підтримки створення/розвитку ОСББ	2,365.1	2,653.9
Початкові гранти для відновлення об'єктів соціальної інфраструктури	410.0	460.2
Початкові гранти для ВПО	615.0	799.4
Початкові гранти для ініціатив у сфері інноваційного урядування	750.0	841.8
Розробка навчальних програм (підтримка ВНЗ)	105.3	118.2
Тренінги та навчальні візити	300.0	336.7
Засідання ФМР/ОКР	270.0	303.0
Підтримка громадських ресурсних центрів	173.0	194.2
Підтримка Центру з управління знаннями та діяльності з розробки політики	220.8	247.8
Непередбачені та адміністративні витрати	1,504.7	1,688.7
Разом	23,800.0	26,709.5

Статус витрат						Загальний об'єм витрат		Загальний підсумковий баланс	
2014		2015		2016					
(євро '000)	(дол. США '000)	(євро '000)	(дол. США '000)	(євро '000)	(дол. США '000)	(євро '000)	(дол. США '000)	(євро '000)	(дол. США '000)
9.9	13.1	1,847.9	2,217.0	2,220.8	2,092.0	4,078.7	3,842.1	1,965.4	1,851.4
0.8	1.0	17.6	21.7	24.3	22.9	42.7	40.2	117.3	110.5
12.3	16.2	30.9	291.0	5.1	4.8	48.3	45.5	233.0	219.5
0.5	0.6	190.3	229.0	356.0	335.4	546.8	515.1	508.7	479.2
15.4	20.3	55.6	65.0	173.8	163.7	244.8	230.6	218.2	205.6
229.2	302.0	4,929.8	5,658.7	5,501.4	5,182.4	10,660.6	10,042.3	3,630.7	3,420.2
0.0	0.0	2,478.1	2,838.5	1,572.5	1,481.3	4,050.6	3,815.7	86.4	81.4
0.0	0.0	685.0	781.8	851.9	802.5	1,536.9	1,447.7	463.1	436.3
0.0	0.0	439.6	481.6	680.6	641.1	1,120.2	1,055.2	324.9	306.1
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1,500.0	1,413.0
0.0	0.0	513.1	560.8	1,413.7	1,331.7	1,926.8	1,815.1	438.3	412.8
0.0	0.0	120.4	131.6	236.9	223.2	357.3	336.6	52.7	49.7
217.6	286.6	347.0	457.2	37.9	35.7	602.5	567.6	12.5	11.8
0.0	0.0	0.0	0.0	274.7	258.8	274.7	258.8	475.3	447.7
0.0	0.0	29.1	34.9	25.6	24.2	54.7	51.5	50.6	47.7
11.7	15.4	87.3	105.9	164.9	155.3	263.9	248.6	36.1	34.0
0.0	0.0	51.3	62.6	107.0	100.8	158.3	149.1	111.7	105.2
0.0	0.0	108.6	118.7	50.2	47.3	158.8	149.6	14.2	13.4
0.0	0.0	70.8	85.0	85.1	80.2	155.9	146.8	64.9	61.1
18.8	24.8	501.3	562.4	553.1	521.0	1,073.2	1,011.0	431.4	406.4
286.9	378.0	7,573.5	9,044.8	8,834.7	8,322.3	16,695.2	15,726.8	7,104.8	6,692.8

11

Додатки

Додаток – I:

Створення структур підтримки (Підтримка інфраструктурних об'єктів) – Статус

Область	Створення ОГ								ФМР		ОКР		РРЦГ
	Ств. ОГ	Старі	Нові	Цільові ДГ	Залучені ДГ	Всього членів	Чоловіки	Жінки	ФМР	Засідань	Перенес.	Засідань	
Черкаська	36	5	31	20487	16250	19319	8375	10944	12	41	1	2	12
Чернігівська	20	2	18	13228	11459	2028	751	1277	8	16	1	4	8
Чернівецька	32	9	23	20947	16348	3736	1471	2265	9	49	1	3	10
Дніпропетровська	40	29	11	15859	10969	13933	5827	8106	10	18	1	1	10
Донецька	36	18	18	27857	21495	5995	2493	3502	8	39	1	2	8
Івано-Франківська	32	14	18	20601	19668	3641	1641	2000	8	16	1	1	8
Харківська	34	11	23	12287	10827	8585	4206	4379	8	13	1	4	8
Херсонська	35	18	17	14508	8448	8548	3399	5149	10	55	1	1	11
Хмельницька	32	9	23	11025	9614	3322	1303	2019	10	36	1	1	10
Кіровоградська	36	19	17	24455	22015	6341	2566	3775	9	16	1	1	9
Київська	30	8	22	16428	14075	14139	6356	7783	8	71	1	2	9
Луганська	32	19	13	14184	10317	18930	7725	11205	8	24	1	1	8
Львівська	32	17	15	9650	9115	3429	1471	1958	8	21	1	3	8
Миколаївська	38	17	21	16476	13949	12454	5411	7043	9	31	1	2	9
Одеська	32	14	18	25225	22703	3385	1059	2326	9	66	1	1	8
Полтавська	32	14	18	9124	6959	6688	2777	3911	8	75	1	3	8
Рівненська	32	10	22	13464	12551	2522	1011	1511	8	73	1	6	8
Сумська	32	10	22	11139	10720	7237	3200	4037	8	34	1	1	8
Тернопільська	37	13	24	13948	8108	3371	1118	2253	10	39	1	2	11
Вінницька	35	11	24	21729	18637	2642	878	1764	9	28	1	1	9
Волинська	36	10	26	10634	10176	2506	918	1588	11	4	1	1	11
Закарпатська	34	16	18	21399	18511	3056	1361	1695	8	61	1	2	8
Запорізька	40	20	20	10718	8561	11194	5064	6130	12	23	1	5	12
Житомирська	32	6	26	12925	11642	2336	805	1531	8	32	1	1	8
Разом	807	319	488	388297	323117	169337	71186	98151	216	881	24	51	219

Додаток – II:

Організаційно-правові форми організацій громад – Статус

Область	Організаційно-правова форма ОГ					Разом
	ОСББ	ОГ	ОСН	Кооператив	Інші	
Черкаська	0	36	0	0	0	36
Чернігівська	0	20	0	0	0	20
Чернівецька	0	32	0	0	0	32
Дніпропетровська	0	40	0	0	0	40
Донецька	0	36	0	0	0	36
Івано-Франківська	0	32	0	0	0	32
Харківська	0	34	0	0	0	34
Херсонська	0	32	3	0	0	35
Хмельницька	0	32	0	0	0	32
Кіровоградська	0	36	0	0	0	36
Київська	0	30	0	0	0	30
Луганська	0	32	0	0	0	32
Львівська	0	32	0	0	0	32
Миколаївська	0	33	4	1	0	38
Одеська	0	18	14	0	0	32
Полтавська	0	32	0	0	0	32
Рівненська	0	32	0	0	0	32
Сумська	0	32	0	0	0	32
Тернопільська	0	36	1	0	0	37
Вінницька	0	35	0	0	0	35
Волинська	0	36	0	0	0	36
Закарпатська	0	34	0	0	0	34
Запорізька	0	40	0	0	0	40
Житомирська	0	32	0	0	0	32
Разом	0	784	22	1	0	807

Додаток – III:

Розвиток потенціалу (Підтримка інфраструктурних об'єктів) – Прогрес

Область	Кількість тренінгів	Тренінги								Учасники		
		Управління ОГ	Планування	Підготовка МПП	Управління фінансами	Запровадження МПП	Бухг. Облік	Громадський аудит	Інше	Чоловіки	Жінки	Разом
Черкаська	92	12	18	18	0	18	0	0	26	733	1064	1797
Чернігівська	53	10	7	11	8	8	0	0	9	295	365	660
Чернівецька	118	21	21	21	19	20	0	3	13	1194	1403	2597
Дніпропетровська	52	0	0	15	0	3	0	0	34	304	552	856
Донецька	95	21	21	20	0	20	0	3	10	648	845	1493
Івано-Франківська	64	16	16	16	0	0	0	0	16	692	940	1632
Харківська	36	8	6	6	5	4	0	0	7	160	200	360
Херсонська	100	15	15	14	12	15	0	24	5	534	635	1169
Хмельницька	78	16	12	17	0	17	0	4	12	193	241	434
Кіровоградська	100	15	11	24	0	21	0	7	22	302	484	786
Київська	135	16	11	16	2	16	0	8	67	588	834	1422
Луганська	58	8	9	9	9	3	0	9	11	168	199	367
Львівська	93	15	12	13	11	12	0	1	29	368	414	782
Миколаївська	96	19	18	20	0	20	0	0	19	813	1049	1862
Одеська	54	0	8	15	0	0	0	0	31	267	344	611
Полтавська	110	17	17	17	17	17	0	0	25	335	398	733
Рівненська	95	15	15	15	2	5	0	2	41	359	522	881
Сумська	133	17	12	23	7	18	0	10	46	1108	1259	2367
Тернопільська	102	16	15	22	0	13	0	0	36	688	819	1507
Вінницька	96	18	18	20	0	13	0	0	27	543	1167	1710
Волинська	68	10	5	16	0	11	0	10	16	174	264	438
Закарпатська	109	8	0	15	16	16	0	0	53	970	1419	2389
Запорізька	121	18	16	22	13	19	0	10	23	1162	1567	2729
Житомирська	64	0	0	14	0	14	0	0	36	483	809	1292
Разом	2122	311	283	399	121	303	0	91	614	13081	17793	30874

Додаток – IV:

Затвердження мікропроектів (Основний компонент) – Статус

Область	Затвержені МПП	Співфінансування							Типологія МПП				Вигодотримувачі (люди)		
		ОГ	Сільська / Міська рада	Районний бюджет	Обласний бюджет	Приватний сектор	МРГ	Всього	Охорона здоров'я	Енергоефективність	Водопостачання	Охорона навколишнього середовища	Разом	Чоловіки	Жінки
Черкаська	15	233195	449384	422624	0	38285	3102617	4246105	1	13	1	0	12764	5703	7061
Чернігівська	15	438389	853130	1016200	0	29743	5894364	8231826	4	10	1	0	19997	9642	10355
Чернівецька	17	264611	820540	565130	0	0	3608746	5259027	1	16	0	0	22994	10648	12346
Дніпропетровська	19	406890	2386678	651859	722744	0	3637742	7805913	0	19	0	0	17420	7765	9655
Донецька	18	312449	219033	1423647	0	0	4247134	6202263	4	13	1	0	60155	26792	33363
Івано-Франківська	17	312749	192812	1967960	0	0	3321244	5794765	1	16	0	0	28998	12889	16109
Харківська	9	127904	464356	41262	0	0	1671106	2304628	1	8	0	0	20383	9004	11379
Херсонська	20	312391	1237978	229156	0	0	4037017	5816542	0	18	2	0	22760	9788	12972
Хмельницька	19	318869	326575	899843	0	399651	3869502	5814440	3	15	1	0	16732	7357	9375
Кіровоградська	16	276717	1078989	400000	260000	3000	3491185	5509891	0	15	1	0	22522	9868	12654
Київська	15	371207	402156	1056452	37000	0	3231498	5098313	1	12	2	0	19483	8609	10874
Луганська	26	403436	1339562	1128164	0	0	4344574	7215736	6	17	3	0	14340	5893	8447
Львівська	19	514333	523659	1374084	0	0	4038663	6450739	1	18	0	0	16380	7296	9084
Миколаївська	18	427645	592207	1479651	0	48410	3588490	6136403	0	16	2	0	23480	10609	12871
Одеська	15	246003	840775	255991	0	10000	3183631	4536400	1	12	2	0	28978	13570	15408
Полтавська	20	377492	1319837	1265447	0	272908	4281159	7516843	1	17	2	0	12970	6001	6969
Рівненська	23	488927	467451	2379364	397500	0	4900872	8634114	3	18	2	0	26615	13029	13586
Сумська	17	308406	1331213	14991	0	8095	3311930	4974635	7	6	4	0	13159	6004	7155
Тернопільська	25	686146	261819	1490070	0	20730	5184921	7643686	0	24	1	0	22114	9724	12390
Вінницька	9	154394	631372	472059	0	22500	1757135	3037460	0	9	0	0	5439	2412	3027
Волинська	21	333910	84813	1033976	648226	69100	4388045	6558070	2	19	0	0	18295	8904	9391
Закарпатська	18	397364	2545730	924127	0	0	3688520	7555741	1	15	2	0	15450	7277	8173
Запорізька	17	358946	1147466	989984	12170	244909	3690129	6443604	0	16	1	0	16141	6589	9552
Житомирська	14	230381	147460	699581	0	0	2907020	3984442	4	8	2	0	6520	2929	3591
Разом	422	8302754	19664995	22181622	2077640	1167331	89377244	142771586	42	350	30	0	484089	218302	265787

Додаток – V:

Завершені мікропроекти (Основний компонент) – Статус

Область	Затвержені МПП	Встановлене операційне та технічне забезпечення	Проведена робота	Громадський аудит	Передано
Черкаська	15	9	9	9	9
Чернігівська	15	3	3	3	3
Чернівецька	17	4	4	4	3
Дніпропетровська	19	9	9	9	7
Донецька	18	16	16	16	16
Івано-Франківська	17	8	8	8	8
Харківська	9	0	0	0	0
Херсонська	20	19	19	19	19
Хмельницька	19	19	19	19	19
Кіровоградська	16	2	2	2	2
Київська	15	15	15	15	15
Луганська	26	0	0	0	0
Львівська	19	3	3	3	3
Миколаївська	18	6	6	6	5
Одеська	15	15	15	15	15
Полтавська	20	16	16	16	16
Рівненська	23	19	19	19	19
Сумська	17	17	17	17	17
Тернопільська	25	24	24	24	24
Вінницька	9	8	8	8	8
Волинська	21	2	2	2	2
Закарпатська	18	0	0	0	0
Запорізька	17	1	1	1	1
Житомирська	14	0	0	0	0
Разом	422	215	215	215	211

Додаток – VI:

Затвердження Мікропроектів (Компонент з відтворення методології) – Статус

Область	Затверджені МПП	Співфінансування							Типологія МПП				Вигодоотримувачі (люди)		
		ОГ	Сільська / Міська рада	Районний бюджет	Обласний бюджет	Приватний сектор	МРГ	Всього	Охорона здоров'я	Енергоефективність	Водопостачання	Охорона навколишнього середовища	Разом	Чоловіки	Жінки
Черкаська	11	171658	607510	492878	0	0	1377875	2649921	1	7	3	0	5432	2384	3048
Чернігівська	1	6738	39977	0	0	0	86748	133463	0	1	0	0	249	115	134
Чернівецька	6	81264	345956	196568	0	0	740390	1364178	0	6	0	0	8779	4000	4779
Дніпропетровська	13	237122	1683300	248232	543604	0	1712973	4425231	0	12	1	0	14304	6276	8028
Донецька	10	165841	1014729	369629	88050	0	1638940	3277189	2	8	0	0	58224	26275	31949
Івано-Франківська	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Харківська	14	175110	904772	216996	0	0	1747710	3044588	1	13	0	0	9104	4156	4948
Херсонська	5	78155	332717	404621	0	0	618310	1433803	0	5	0	0	6203	2658	3545
Хмельницька	7	90409	270195	489743	0	40000	851775	1742122	1	6	0	0	3940	1744	2196
Кіровоградська	9	136394	589498	105000	180000	117220	1154205	2282317	0	9	0	0	12050	4634	7416
Київська	7	186484	580320	520556	0	0	828554	2115914	1	5	1	0	6898	3139	3759
Луганська	3	59264	141713	212008	0	0	377270	790255	0	1	1	1	1482	569	913
Львівська	5	63283	55930	407102	0	0	625235	1151550	0	5	0	0	3566	1707	1859
Миколаївська	5	74958	546764	62584	0	0	646003	1330309	0	3	2	0	2549	1216	1333
Одеська	9	97336	445250	187806	0	0	1089395	1819787	1	7	1	0	11998	5114	6884
Полтавська	5	56949	348376	100000	0	0	628330	1133655	0	5	0	0	2218	997	1221
Рівненська	2	32500	0	254068	100000	0	261325	647893	1	1	0	0	1390	581	809
Сумська	6	100394	693406	0	0	0	723640	1517440	1	2	3	0	9222	4421	4801
Тернопільська	2	19638	71432	45333	0	12876	238700	387979	0	2	0	0	2583	1248	1335
Вінницька	14	205412	696795	920934	0	358874	1816430	3998445	0	14	0	0	10928	4951	5977
Волинська	2	231666	35700	106060	60000	0	260450	693876	1	1	0	0	796	403	393
Закарпатська	2	37037	441546	0	0	0	262140	740723	0	1	0	1	3985	1920	2065
Запорізька	8	241019	984162	161858	24338	0	1019525	2430902	0	6	2	0	6837	3105	3732
Житомирська	5	67725	235380	244971	0	0	619655	1167731	0	3	2	0	2840	1336	1504
Разом	151	2616356	11065428	5746947	995992	528970	19325578	40279271	10	123	16	2	185577	82949	102628

Додаток – VII:

Завершені мікропроекти (Компонент з відтворення методології) – Статус

Область	Затверджені МПП	Встановлене операційне та технічне забезпечення	Проведена робота	Громадський аудит	Передано
Черкаська	11	1	1	1	1
Чернігівська	1	0	0	0	0
Чернівецька	6	1	1	1	0
Дніпропетровська	13	1	1	1	0
Донецька	10	1	1	1	1
Івано-Франківська	0	0	0	0	0
Харківська	14	0	0	0	0
Херсонська	5	1	1	1	1
Хмельницька	7	7	7	7	7
Кіровоградська	9	1	1	1	1
Київська	7	5	5	5	5
Луганська	3	0	0	0	0
Львівська	5	0	0	0	0
Миколаївська	5	1	1	1	1
Одеська	9	7	7	7	7
Полтавська	5	3	3	3	3
Рівненська	2	2	2	2	2
Сумська	6	6	6	6	6
Тернопільська	2	0	0	0	0
Вінницька	14	0	0	0	0
Волинська	2	0	0	0	0
Закарпатська	2	0	0	0	0
Запорізька	8	0	0	0	0
Житомирська	5	0	0	0	0
Разом	151	37	37	37	35

Додаток – VIII:

Затвердження мікропроектів (Компонент з енергоефективності) – Статус

Область	Затвержені МПП	Співфінансування							Вигодотримувачі (люди)		
		ОГ	Сільська / Міська рада	Районний бюджет	Обласний бюджет	Приватний сектор	МРГ	Разом	Разом	Чоловіки	Жінки
Черкаська	9	151424	574707	221822	6400	0	2048038	3002391	7486	3234	4252
Чернігівська	4	64276	240210	83700	0	0	845703	1233889	5030	2452	2578
Чернівецька	8	138346	226582	423938	0	0	1851865	2640731	11833	5414	6419
Дніпропетровська	8	190148	783604	529821	364687	0	1826993	3695253	8656	4063	4593
Донецька	3	61194	504499	0	0	0	638486	1204179	6484	3043	3441
Івано-Франківська	15	371241	133773	1761100	132000	0	4159887	6558001	25595	10911	14684
Харківська	6	95530	446633	0	0	0	1194673	1736836	4720	2305	2415
Херсонська	7	119177	418548	140000	170000	0	1474108	2321833	9150	4378	4772
Хмельницька	5	139899	338173	252019	0	0	948075	1678166	5136	2315	2821
Кіровоградська	10	236930	1071800	260000	400000	38577	2657860	4665167	14296	7052	7244
Київська	9	210591	351063	425938	0	0	2290894	3278486	9261	4190	5071
Луганська	8	180276	524212	106297	0	0	1907483	2718268	5361	2164	3197
Львівська	7	141964	457662	479950	0	0	1641985	2721561	8969	4301	4668
Миколаївська	12	259107	867954	719632	0	0	2710517	4557210	17008	7213	9795
Одеська	7	114189	362317	186697	0	0	1500804	2164007	12088	5651	6437
Полтавська	6	99569	350223	80000	0	0	1396188	1925980	1836	898	938
Рівненська	7	151091	235397	507872	252500	0	1515610	2662470	6432	3153	3279
Сумська	10	195633	753104	54635	0	60000	2638861	3702233	7393	3513	3880
Тернопільська	9	198487	544045	530346	25000	0	2260063	3557941	7360	3341	4019
Вінницька	8	177405	825309	517050	0	0	1940790	3460554	13981	6180	7801
Волинська	13	207151	149133	504437	398619	0	2877762	4137102	10202	4516	5686
Закарпатська	10	169530	678900	521232	0	0	1825187	3194849	4786	2249	2537
Запорізька	8	214453	890744	363470	48676	0	1835753	3353096	9788	4888	4900
Житомирська	11	215752	859588	330776	0	0	2681145	4087261	10902	4896	6006
Разом	200	4103363	12588180	9000732	1797882	98577	46668730	74257464	223753	102320	121433

Додаток – IX:

Завершення мікропроектів
(Компонент з енергоефективності) –
Статус

Область	Затвержені МПП	Встановлене операційне та технічне забезпечення	Проведена робота	Громадський аудит	Передано
Черкаська	9	9	8	2	2
Чернігівська	4	4	2		
Чернівецька	8	11	7		
Дніпропетровська	8	8	5	5	5
Донецька	3	3	1		
Івано-Франківська	15	15	5	2	2
Харківська	6	7	3		
Херсонська	7	7	4	4	4
Хмельницька	5	5	5	4	4
Кіровоградська	10	10	4		
Київська	9	7	7	3	3
Луганська	8	8	4		
Львівська	7	7	4		
Миколаївська	12	12	5	1	1
Одеська	7	7	5	5	5
Полтавська	6	6	4	3	3
Рівненська	7	6	6	6	6
Сумська	10	10	8	8	8
Тернопільська	9	9	6	5	5
Вінницька	8	8	4		
Волинська	13	13	5		
Закарпатська	10	8	4		
Запорізька	8	8	4	1	1
Житомирська	11	12	3		
Разом	200	200	113	49	49

Додаток – X:

Створення структур підтримки (Компонент з економічного розвитку сільських територій) – Статус

Область	Організація ОГ					
	Організовані ОГ	Цільові ДГ	Залучені ДГ	Загальна кількість членів	Чоловіки	Жінки
Черкаська	5	851	205	325	137	188
Чернівецька	4	1967	113	155	85	70
Донецька	1	39	39	146	75	71
Херсонська	4	183	180	105	42	63
Хмельницька	4	2390	129	336	169	167
Кіровоградська	4	160	87	140	68	72
Миколаївська	3	803	697	882	549	333
Одеська	3	1264	81	81	56	25
Сумська	4	270	72	72	51	21
Тернопільська	4	1288	206	206	117	89
Вінницька	4	3538	77	251	111	140
Волинська	4	1236	64	64	41	23
Запорізька	4	2144	1295	333	175	158
Разом	48	16133	3245	3096	1676	1420

Додаток – XI:

Затвердження мікропроектів (Компонент з економічного розвитку сільських територій) – Статус

Область	Затвержені МПП	Співфінансування							Типологія МПП						Вигодонабувачі (люди)		
		ОГ	Сільські/Міські ради	Районний бюджет	Обласний бюджет	Приватний сектор	МРГ	Разом	М'ясо	Молоко	Послуги	Продажі	Овочі та фрукти	Інше	Разом	Чоловіки	Жінки
Черкаська	7	387350	137200	56650	167000	0	2566700	3314900	0	2	5	0	0	0	1311	521	790
Чернівецька	6	658229	0	0	0	65000	2888123	3611352	0	0	5	1	0	0	883	413	470
Донецька	1	31300	19000	0	0	0	201200	251500	0	0	1	0	0	0	656	275	381
Херсонська	6	564894	135042	0	0	0	2603207	3303143	0	0	6	0	0	0	611	310	301
Хмельницька	4	472561	120000	0	0	0	2369239	2961800	0	1	3	0	0	0	3422	1258	2164
Кіровоградська	7	1361160	0	0	0	0	3183700	4544860	0	0	5	0	0	2	621	270	351
Миколаївська	5	489050	0	0	0	0	1921000	2410050	0	0	4	0	1	0	687	362	325
Одеська	4	543526	0	0	0	0	1987610	2531136	0	0	4	0	0	0	4824	2095	2729
Сумська	7	390670	464360	0	0	0	2872800	3727830	0	0	1	0	6	0	330	157	173
Тернопільська	6	590007	31195	115661	25208	0	2944715	3706786	0	0	5	1	0	0	1033	627	406
Вінницька	6	713100	0	0	0	0	2662800	3375900	0	0	4	0	2	0	2357	963	1394
Волинська	6	399564	0	292362	32400	0	2893302	3617628	0	0	6	0	0	0	2900	1394	1506
Запорізька	5	355250	200250	198000	128000	0	2445400	3326900	0	1	1	0	0	3	9575	4402	5173
Разом	70	6956661	1107047	662673	352608	65000	31539796	40683785	0	4	50	2	9	5	29210	13047	16163

Додаток – XII:

Завершення мікропроектів (Компонент з економічного розвитку сільських територій) – Статус

Область	Затверджені МПП	Встановлене операційне та технічне забезпечення	Проведена робота	Громадський аудит	Передано
Черкаська	7	7	2	2	2
Чернівецька	6	6	3	3	3
Донецька	1	1	1	1	1
Херсонська	6	6	4	4	4
Хмельницька	4	4	2	3	3
Кіровоградська	7	7	3	3	3
Миколаївська	5	5	4	4	4
Одеська	4	4	3	3	3
Сумська	7	7	5	5	3
Тернопільська	6	6	3	3	3
Вінницька	6	6	2	2	2
Волинська	6	6	2	2	2
Запорізька	5	5	2	2	2
Разом	70	70	36	37	35

Додаток – XIII:

Розвиток потенціалу (міський компонент) – Прогрес

Область	Кількість проведених тренінгів	Тренінги							Учасники		
		Управління ОГ	Планування	Підготовка МПП	Управління фінансами	Реалізація МПП	Громадський аудит	Інше	Чоловіки	Жінки	Разом
Чернігівська	140	41	15	27	9	18	10	20	1555	1950	3505
Дніпропетровська	283	275	0	1	1	1	0	5	653	1713	2366
Донецька	80	34	3	14	1	13	14	1	362	437	799
Івано-Франківська	65	13	11	23	1	1	8	8	348	130	478
Харківська	107	21	10	20	12	11	20	13	187	255	442
Київська	15	0	2	1	0	1	1	10	93	115	208
Луганська	36	18	0	3	1	6	1	7	87	92	179
Львівська	88	28	1	23	21	1	3	11	163	168	331
Полтавська	61	13	6	23	0	0	3	16	115	145	260
Рівненська	155	30	10	37	1	21	49	7	226	322	548
Закарпатська	23	4	0	3	1	1	0	14	160	196	356
Житомирська	13	8	0	1	1	1	2	0	121	148	269
Разом	1066	485	58	176	49	75	111	112	4070	5671	9741

Додаток – XIV:

Затверджені мікропроекти (Компонент із розвитку міст) – Статусат

Області	Затверджені МПП	Співфінансування					Вигодоотримувачі (люди)		
		ОСББ	Сільські/Міські ради	Приватний сектор	МРГ	Разом	Разом	Чоловіки	Жінки
Чернігівська	27	1125854	5094403		6251593	12471850	338904	157935	180969
Дніпропетровська	39	1157195	5085406	6000	6204585	12453186	207186	92358	114828
Донецька	62	858207	7452869		8139633	16450709	8495	3296	5199
Івано-Франківська	30	542445	4779479		6999088	12321012	327708	148875	178833
Харківська	26	1146495	6323652		6968570	14438717	40331	18208	22123
Київська	25	499543	4974837		6100405	11574785	47367	21542	25825
Луганська	36	499849	4362919		5830925	10693693	182482	81627	100855
Львівська	35	951415	2976678		4830832	8758925	104379	49932	54447
Полтавська	26	742444	5421239		6544135	12707818	35669	15068	20601
Рівненська	30	973752	8011349		6327074	15312175	11984	6348	5636
Закарпатська	43	770062	9124893		7249856	17144811	148295	74574	73721
Житомирська	34	455424	4906677		5749105	11111206	59987	25766	34221
Разом	413	9722685	68514401	6000	77195801	155438887	1512787	695529	817258

Додаток – XV:

Завершені мікропроекти (Компонент із розвитку міст) – Статус

Область	Затверджені МПП	Встановлене операційне та технічне забезпечення	Проведена робота	Громадський аудит	Передано
Чернігівська	27	11	11	13	11
Дніпропетровська	39	30	10	10	10
Донецька	62	44	44	44	44
Івано-Франківська	30	10	10	11	11
Харківська	26	9	9	9	8
Київська	25	7	7	7	7
Луганська	36	21	20	20	18
Львівська	35	23	23	23	20
Полтавська	26	20	14	14	14
Рівненська	30	12	10	10	10
Закарпатська	43	20	13	13	13
Житомирська	34	10	7	7	7
Разом	413	217	178	181	173

Додаток –XVI:

Висвітлення у ЗМІ та медіа-заходи – Статистика

Область	Висвітлення у ЗМІ					Веб-сайти партнерів
	Газети	Телебачення	Радіо	Електронні ЗМІ	Разом	
Черкаська	40	12	7	47	106	52
Чернігівська	0	3	2	5	10	9
Чернівецька	10	1	0	25	36	5
Дніпропетровська	49	6	0	6	61	16
Донецька	10	0	0	8	18	10
Івано-Франківська	4	7	4	13	28	5
Харківська	25	32	11	138	206	107
Херсонська	15	4	0	5	24	23
Хмельницька	36	7	0	3	46	213
Кіровоградська	9	39	58	52	158	41
Київська	118	28	32	86	264	34
Луганська	38	2	1	23	64	2
Львівська	44	19	13	124	200	94
Миколаївська	15	6	0	18	39	10
Одеська	9	3	0	17	29	2
Полтавська	51	27	94	15	187	56
Рівненська	216	66	239	241	762	260
Сумська	128	16	87	102	333	169
Тернопільська	38	13	9	20	80	170
Вінницька	9	8	6	23	46	4
Волинська	0	3	1	6	10	2
Закарпатська	4	4	1	8	17	24
Запорізька	25	49	4	104	182	26
Житомирська	19	5	1	27	52	72
Разом	912	360	570	1116	2958	1406

*Empowered lives.
Resilient nations.*

**Проект «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду»,
Фаза III**

Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй в Україні

Кловський Узвіз, 1, м. Київ, 01021, Україна

Тел.: +380 44 253 93 63 (Довідкова інформація загального характеру)

Факс: +380 44 253 26 07

www.ua.undp.org

www.facebook.com/UNDPukraine

Twitter: @UNDPukraine